Perşembe
6
SONKÂNUN
1938
- 18 inci yıl -
No. 5905
5 KURUŞ

Ulus basımevi
Çankırı Caddesi: Ankara
Telgraf: Ulus - Ankara
TELEFON
Başmuharrir 1063
Yazı İş. Müdürü 1062
İdare 1061

ULUS

ADIMIZ ANDIMIZDIR

NURETTİN ARTAM
İngiliz edebiyatının
şaheserlerinden biri olan
"Şekispirden hikâyeler,,
i sade ve güzel bir üslûbla dilimize çevirmiştir. Yeni senenin en iyi hediyesi: 400 sayfa 1 lira

Hatay seçiminde Cenevre komisyonu çok yanlış yola sapmıştır

Türk haklarının anlaşılması lâzımdır

Seçim nizamnamesinde bariz bir tarafgirlik vardır!

Hükümetimizin notalariyle Milletler Cemiyeti Genel Sekreterliğinin cevablarını aynen neşrediyoruz

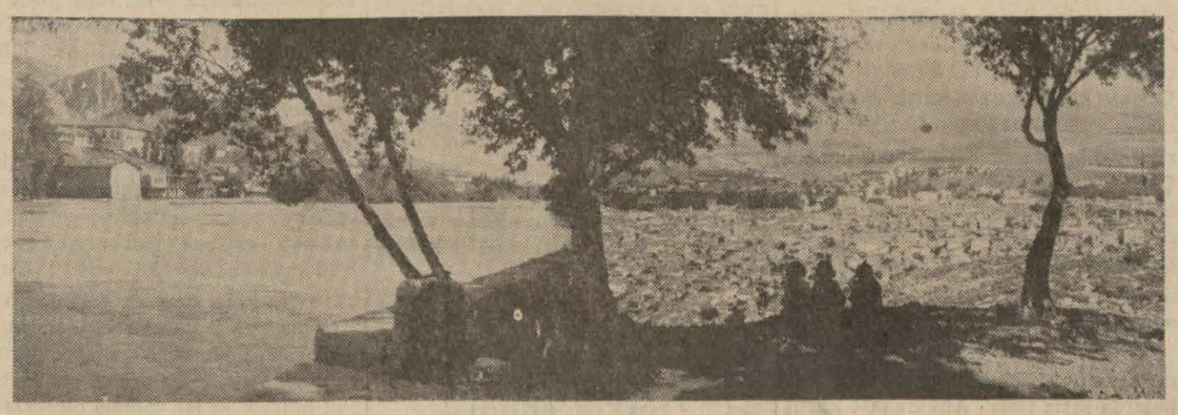

Güzel Antakyadan iki görünüş

Hatay intihabat nizamnamesi hakkında Türkiye Hariciye Vekâleti tarafından Milletler Cemiyeti nezdinde yapılmış olan protesto ve taleb üzerine bu meselenin 17 - ikincikânun konseyi ruznamesine konulmuş olduğu malûmdur.

Meselenin ehemiyeti hasebiyle pek meydanda olan türk haklarının etraflı bir surette anlaşılmasını temin için aşağıdaki vesaiki aynen neşrediyoruz. Bu vesikalar Türkiye Hariciye Vekâleti tarafından gönderilmiş olan notalarla Milletler Cemiyeti Umumî Kâtipliğinin cevablarından mürekkebtir:

(Sonu 6. ıncı sayfada)

Cenevre komisyonu azaları Hatayda tetkikler yaparlarken

İç ticaret boyuna artıyor!

Başbakan bir nutkunda "Türkiye yalnız umumî buhranı göğüslemek kudretini göstermiş bir memleket değil aynı zamanda bu buhran ortasında büyük millî kalkınma savaşını başarı ile ilerletmeğe muvaffak olmuş memlekettir" demişti. Hakikaten memleketin bugün umuî ekonomik manzarası, pros perite safhasında bulunan ekonomilerde müşahede olunan bütün karakteristik çizgileri arzetmektedir: Ekonomiye yapılan sermaye envestismanları tezayüd etmekte, piyasalarda ticarî mua - meleler genişlemekte, millî gelir yük - selmekte, alım kabiliyeti artmaktadır. Bu sayfalarda bu ekonomik hareketleri sırası geldikçe rakamlarla gösterdik ve ileride de göstereceğiz.

Memleketin iç ticaretinin, bu umumî ekonomik kalkınma safhasında arzettiği hususiyetler dikkate değer mahiyettedir. Memleketin umumî ekonomik kalkınmasına muvazi olarak inkişaf etmiş olan iç ticaretimizin hareketini, kısmen dahi olsa, Devlet demiryolları nakliyatında takibedebiliriz. Memlekette bir taraftan endüstriyel ilerleme, diğer taraftan dış ticaretin genişlemesi, Devlet demiryolları nakliyatının artmasına ehemiyetli nisbetlerde âmil rın hammadde, malzeme, mamûl madde sevkiyatı, yahut inşa halinde bulu - nan fabrikalara ve imar edilen şehirlere inşaat malzemesi, işçi ilh. nakliyatı, demiryolu münakalâtında son senelerde pek kabarık yekûnlar vermiştir.

Devlet Demiryolları nakliyatı:

Seneler	Hayvan (adet)	Eşya (1000) (ton)	Yolcu (1000) (kişi)
1930/31	83 398	945	5 453
1931/32	71 870	1 176	4.899
1932/33	64 242	933	4.859
1933/34	112 863	1 191	5.261
1934/35	125 287	2 071	8.510
1935/36	245 602	2 109	11.564

Yolcu nakliyatı 1935/36 da bir yıl öncesine kıyasen % 35,89, eşya nakliyatı % 1,83, hayvan nakliyatı % 96,03 artmıştır.

1937 yılın 9 aylık eşya nakliyatı, 2.193.563 tondur. Halbuki 1936 yılı 9 aylık yekûnu ancak 1.558.499 tondu. Tezayüd % 40.75 dır. 1936 takvim senesinde naklolunan eşya, 2.448.433 tonu buluyordu. Senenin son üç ayı mevsim icabı ticarî faaliyetlerin en yüksek olduğu aylar olduğuna göre, eşya nakliyatının son üç ayda ehemiyetli nis - bette artmış olması icabeder.

Yolcu nakliyatında 1937 de aynı serî artış olmuştur. Senenin 9 ayının yolcu nakliyatı, 1936 yılının 9 aylık yolcu nakliyatından % 57,36 fazladır. 1936 nın 9 ayında 9.115.087 yolcu, 1937 nin 9 ayında ise 14.343.136 yolcu nakledilmiştir .

Devlet Demiryolları nakliyatının artışına müessir olan âmiller meyanında yeni yolların yapılmasiyle iç ticarete açılan mıntakaların hissesini ve tarifelerde yapılan tenzilâtı da zikretmek lâzımdır.

Bir zamanlar dış ticaret faaliyetlerine tâbi olan yani dış ticaret genişlediği takdirde genişleyen, daraldığı takdirde daralan iç ticaret bugün dış ticaret yanında iç ekonomi hareketlerinin de bir fonksiyon'u haline gelmiş bulunmaktadır. İç ekonomi faaliyet - lerinin bilhassa millî endüstri hareketlerinin genişlemesi veya daralması da iç ticaretin seyrini tayin etmektedir. Bunun şu bakımdan ehemiyeti büyüktür. Dış ticarette vaki olabilecek her hangi arızî bir daralma yüzünden iç ticarette tahaddüs edecek bir tenakusu, millî endüstri faaliyetleri telâfi edebilecektir. Bu telâfi, tam olmasa dahi, reaksiyon'ların şiddetini azaltmış olabilir. — *

Hangşov çin tehdidi altında

Japonlar arasında panik var

Şanghaydaki radyo ve telsiz idareleri japonlarca işgal edildi

Bir japon tankı istihkâm kıtalarının yaptığı muvakkat köprüden geçiyor

Hankov, 5 (A.A.) — Çin tebliği: Çin taarruzunun tehdidi altında bulunan Hangşov'daki japon kıtaları arasında panik baş göstermiştir.

Tsinpu demiryolunu müdafaa eden Çin kuvvetleri, düşmanın motorlu kıtaları tarafından yapılan taarruzlar neticesinde arazi düz olduğundan daha fazla müdafaa imkânı kalmamış ve dün Yenşov'u tahliye etmiştir. Hsuşov'un şimalinden gönderilen takviye kıtaları

(Sonu 3 üncü sayfada)

Türkiye - Romanya ticaret anlaşması dün imzalandı

Bükreş, 5 (A.A.) — Hususî muhabirimiz bildiriyor: Türkiye - Romanya arasındaki yeni ticaret ve Kliring anlaşmaları ve ekleri bugün saat 13 te endüstri ve ticaret bakanlığında Türkiye namına Hamdullah Suphi Tanrıöver ve Ekonomi Bakanlığı müsteşarı Faik Kurdoğlu, Romanya namına Bakan Juguto tarafından merasimle imzalanmıştır. Anlaşmalar bu ayın 13 ünden itibaren mer'iyete girecektir. Eski alacaklar gene esasta mal almak üzere hususî tediye şartına bağlanarak ayrı bir hesaba alınmıştır. Yeniden başlıyacak olan Kliring hesablarında türk lirası primsiz olarak 82 ley'den hesablanacaktır. Karşılıksız tediyat yalnız millî bankalar yoliyle olacaktır. Anlaşmanın müddeti bir senedir. Anlaşmaya bağlı müteakib protokollar vardır.

Kurdoğlu'nun reisliğindeki heyet bugün Bükreşten hareket etmiştir.

Kadın tayyareci Maryse Hilsz Basra'ya geldi

Basra, 5 (A.A.) — Kadın tayyareci Maryse Hilsz, bir bedevî grupu refakatinde iki gün deve üstünde seyahatten sonra Jaskdan buraya gelmiştir. Hafif surette hasara uğrayan tayyare kaza yerinde kalmıştır.

Tayyareci, motoru sakatlanınca paraşütle atlamayı düşünmüşse de nihayet Karjamski yakınında mecburî bir iniş yapmayı tercih ettiğini söylemektedir.

Adanadaki kurtuluş anıtı heykellerinden

Adana'nın kurtuluş bayramı coşkun tezahürlerle kutlandı

"Türk olan her kitlenin hakkı verilmelidir,,

Hatay için

Adana'da bir çok hatibler çok güzel sözler söylediler

Adana, 5 (Hususî Muhabirimiz telefonla bildiriyor) — Adana bugün büyük bir heyecan içinde on altıncı kurtuluş yıldönümünü kutladı. Her yıl olduğu gibi bu yıl da bayram dört ikinci kânun gecesi on ikide top sesleriyleri ve fabrika düdükleriyle bayram ilân edilmişti.

Sabahleyin saat dokuzda belediyenin önünden büyük ve tarihî bayrak, omuzlar üzerine alınarak saat kulesine getirildi ve kuleye çekildi. Bütün Adana bayraklar ve dövizlerle donanmıştı.

İstiklâl marşından sonra, söz alan

(Sonu 6. ıncı sayfada)

İstanbulda bir ameliyat geçiren Dış işler bakanlığı genel sekreteri B. Numan Menemencioğlu tamamiyle iyileşmiştir. Bugün şehrimize gelecektir. Sayın Menemencioğluna geçmiş olsun deriz.

Fıkra

Radyo dili

Dünyada hemen hemen 200 milyon insanın ana dili ingilizce olduğunu bilirsiniz. Buna bir de Japonya, Çin, Hindistan, Mısır ve diğer memleketlerde ingilizce konuşanların sayısını da ilâve ederseniz, heybetli bir rakam karşısında kalırsınız.

İmdi zannedersiniz ki radyonuzu açtığınız vakit yüzde 50 ingilizce, yüzde 25 almanca ve fransızca, bir mikdar da diğer lisanlarda nutuklar, konferanslar, şarkılar ve saire işiteceksiniz.

Hayır, bir müddetten beri, uzun kısa bütün dalgalar arabca konuşuyor!

Geçenlerde ingiliz radyosu, italyan arablığına karşı, kur'an dili ile neşriyata başlıyacağını ilân etti. İlk neşriyat töreninde Yemen İmamının oğlu da hazır bulunacaktı. İngiliz arablığına karşı radyo propagandası yapan italyanlar, ne çare bolsalar beğenirsiniz? Aynı günde, aynı saat ve dakikada büyük arab şarkıcılarından birine gazel okutmak! Onlar bütün arab radyo amatörlerinin türküyü nutka tercih edecekleri iddiasındadırlar.

Bizzat arab radyosu ise, her biri bir çeyrek süren y a l e l' ler içinde kendi keyfine bakıyor.

Bu hâdiseden alabileceğimiz ders, radyo'nun yirminci asır neşir vasıtaları içinde kazanmış olduğu büyük ehemiyettir. Öyle bir vasıta ki ne sansürü, ne gümrüğü, ne müsaderesi, ne de hapsi var. "Evrakı muzırra,, devrinde bir sayfa okumak için neler çektiğinizi düşününüz. Sultan Hamid tevekkeli telefon ve elektrik gibi icadlardan korkmazmış: Eğer radyo onun zamanında bulunmuş olsaydı, hafiye kulakları, şübhesiz, uzun kırmızı feslerinin ibiklerinden aşacaktı. — Fatay

DÜŞÜNÜŞLER

Gazete ahlâkı

Gazeteciliği şerefli ve haysiyetli bir meslek seviyesine çıkarmak gayesiyle hazırlanmış olan basın birliği kanunu, meslekten olanlara temin ettiği birçok menfaat ve faydalar yanında, bir iç disiplin ve cezalandırma teşkilâtı da tesis etmektedir. Bunu, matbuat mensuplarını korumak için alınan tedbirlerin karşılığında onlara yüklenen bir ağır mükellefiyet gibi telâkki etmek hiç de yerinde bir görüş olmaz. Bilâkis, tesanüdsüzlüğü, iç disiplini temin edecek müeyyidelerin mevcud olmayışı, hepimizin gördüğümüz ve şikâyet ettiğimiz birçok derdlerin de en mühim âmilini teşkil eden gazeteciliğimiz nam ve hesabına, böyle bir kararı ancak memnuniyet ve şükranla karşılıyabiliriz.

Gazeteciliğin şerefli ve haysiyetli bir meslek haline gelmesi bahsinde, basın mensuplarının iş refah ve emniyetine kavuşturulması keyfiyeti kadar ehemiyetli olan bir başka nokta da, gazetenin, meslekî haysiyete yakışmayan bütün kusur ve seyielerinden temizlenmesi değil midir?

Umumî hayat çerçevesine göre hazırlanmış olan kanunlarımız, matbuatın derdlerini, meslekî bir gözle görüp teşhis etmek ve ona gerekli devaları getirmek hususunda elbette ki kâti gelmiyecekti. Bunu ancak, mesleklerinin haysiyet ve menfaatlerini, millî haysiyet ve menfaatler menşurundan görüp müdafaa etmek azmiyle mücehhez bir meslekî teşkilât temin edebilirdi.

Matbuatın, herhangi diğer bir iş sahasile kıyaslanamıyacak kadar geniş olan tesir ve imtıyazları ona, memleket ve millet karşısında agır vazife ve mesuliyetler yüklemektedir. Bu mesuliyeti idrak edemiyecek veya kasden etmek istemiyen kimselerin, neşriyat sahasında, memleket ve meslek menfaatlerine serbestçe süikasd yapabilmeleri imkânının önüne sedçekmek, her şeyden önce, matbuat haysiyetini koruma yolunda en doğru ve yerinde bir hareket olur.

Gazetelerimizin sırf rekabet endişesinden doğma öyle itiyadları vardır ki, meslekî bir teşekkülün kararıyle önlendikleri takdirde, bundan şahsen kimse zarar görmemekle beraber, memleket hesabına büyük kazançlar elde edilmiş olur.

Hazırlanan basın kanunu ile kurulacak olan haysiyet divanının, neşir vasıtalariyle yapılan ve meslek namına, içe dışa karşı hiç de iyi tesirler bırakmıyan, birçok yanlış hareketlerin tekrarlanmaması için en kuvvetli müeyyide, ve hakikî bir basın ahlâkının memlekette teessüsü yolunda ilk kuvvetli adım olacağından hiç şüphe etmiyorum. --

YAŞAR NABİ

Çocuk Esirgeme Kurumunun yardımları

Çocuk Esirgeme kurumu genel merkezi tarafından 16.12.1937 tarihinden 1.1.1938 tarihine kadar 15 gün zarfında 2115 çocuğa yardım edilmiştir.

Bunlardan 177 hasta çocuk ve anne genel merkezin polikliniklerinde bakılmış ve tedavi edilmiştir.

Ayrıca diş bakım evinde de 316 çocuğun dişleri bakılmış ve tedavi edilmiştir.

989 çocuk ve anne genel merkezin banyolarından istifade etmiştir.

Süt damlasından hergün 92 çocuğa süt verilmiş ve 15 günde yekûn olarak 805 kilo bedava süt dağıtılmıştır.

Yardım için genel merkeze başvuran 21 yoksul yavruya para yardımı yapılmıştır.

Ankara ilk okullarındaki zayıf ve kimsesiz çocuklar için genel merkezde açılan aşhaneden her gün 518 çocuğa sıcak etli öğle yemeği verilmektedir.

İki fakir ayleye 60 kilo bulgur verilmiştir.

Kurumun Keçiörendeki Anakucağını görünüz. Dikkat ve şefkatle bakılan yurd yavrularının sağlıkları ve neşeleri sizi sevindirecektir.

Ticaret ve sanayi odasında

Ticaret odaları nizamnamesi mucibince her sene yeniden intihap olunması lâzım gelen Ticaret odası idare heyeti ile fiat tahmini komisyonu azâlarını intihap etmek üzere Ticaret odası umumî heyeti önümüzdeki hafta içinde ticaret ve sanayi odasında bir içtima yapacaktır.

Ankara Palasta konser

Ankarapalas otelinin güzel bir kararını haber aldık: Müdüriyet otel mızıkasına salı ve cuma günleri hafif konserler verdirecektir. Bu konserlerin programını ilân sütunlarımızda bulacaksınız.

HAVA

Hava yağışlı geçti

Dün şehrimizde hava kapalı ve yağışlı geçmiş, ısı, sıfırın üstünde olmak üzere gece 2, gündüz 9 derece olarak kaydedilmiştir. Dün yurdun bütün mıntakalarında hava kapalı ve yeryer yağışlı geçmiştir. Yağışların karemetreye bıraktıkları su mikdarları Antalyada 143, Bodrumda 102, Eskişehirde 15, İzmirde 11, Ankarada 10, diğer yerlerde 1-10 kilogram arasındadır.

Dün en düşük ısı sıfırın altında Karsta 12, en yüksek ısı da sıfırın üstünde İzmirde 9, Bodrumda 11, Antalyada 12, Adanada 15, Trabzonda 18 derecedir.

Danimarka ile ticaretimiz

Danimarka ile hükümetimiz arasında bir müddettenberi devam etmekte olan ticaret ve kliring anlaşması etrafındaki müzakerelerden Cumhuriyet Merkez Bankasında mevcud olan bloke paraların tasfiyesine aid olan kısmı ikmal edilmiştir. Türkofis reisi B. Burhan Zihni Sanus ile Danimarka Maslahatguzarı arasında imza edilmiş bulunan bu anlaşmaya göre Türkiyeye yapılmış olan idhalât bedeli olarak Cumhuriyet Merkez Bankasına yatırılmış olan paralar Danimarkaya halı ve şarab ihracı suretiyle tasfiye edilecektir.

Diğer kısımlara aid olan müzakerelere Yunanistana gitmiş olan Danimarka maslahatgüzarının avdetinden sonra tekrar başlanacaktır.

Kamutay çağrıları

× Parti Grupu Mahallî İdareler Komisyonu bugün onda toplanacaktır.

× Hariciye encümeni bugün saat 15 de toplanacaktır.

× İktısad encümeni bugün saat on beşte toplanacaktır.

Emniyette yeni tayinler

Üçüncü umumî müfettişlik emniyet müşaviri BB. Mithat Uyguçun terfian emniyet işleri genel direktörlüğü yedinci şube direktörlüğüne, Sarayköy kaymakamı Hadi Edirne emniyet direktörlüğüne, Kütahya ikinci sınıf emniyet âmiri Fuad terfian aynı vilâyet birinci sınıf emniyet âmirliğine, Ankara emniyet kadrosunda ikinci sınıf emniyet âmirlerinden Hamdi İstanbul emniyet direktörlüğü beşinci şube direktör muavinliğine, eski hâkimlerden avukat Hayri genel direktörlük ikinci sınıf emniyet âmirliğine, levazım yüzbaşılığından müstafi Hüsnü genel direktörlük ikinci sınıf emniyet âmirliğine, Giresun birinci sınıf emniyet âmiri Osman Kırşehir birinci sınıf emniyet âmiri Atıf Giresun birinci sınıf emniyet âmiri Kırşehir birinci sınıf emniyet âmiri Atıf Giresun birinci sınıf emniyet âmirliğine, Ankara birinci sınıf emniyet âmiri Şükrü Ankara ikinci şube direktör muavinliğine, Muğla birinci sınıf emniyet âmiri Hamdi genel direktörlük birinci sınıf emniyet âmirliğine tayin edilmişlerdir.

Mutbak tuzu yüzde 30 ucuzladı

İnhisarlar genel direktörlüğü mutfak tuzu fiatlarını yüzde otuz nisbetinde ucuzlatmıştır. Şimdiye kadar Çamaltı tuzlasında 4 kuruş 30 paraya satılan mutfak tuzunun fiatı yeni tenzilâtla 3 buçuk kuraşa indirilmiştir. Çamaltı tuzlasından muhtelif şehirlerdeki depolara gönderilecek mutfak tuzlarına yalnız depolara kadar yapılan masraflar ilâve olunacaktır. Genel direktörlük bazı büyük şehirlerimizde masraf da katılmak suretile mutfak tuzunun depo satış fiatını tesbit etmiştir. Buna göre mutfak tuzunun depolarda satış fiatı Ankarada 4 kuruş 39 santim, İstanbulda 3 kuruş 80 santim, İzmirde 3 kuruş 60 santim, Samsunda 3 kuruş 90 santim, Trabzonda 3 kuruş 93 santim, Adanada 4 kuruş 18 santim, Mersinde 3 kuruş 88 santimdir. Bu vaziyete göre Ankarada mutfak tuzunun kilosu 50 para, İstanbulda mutfak tuzunun kilosu da 1 kuruş 45 santim ucuzlamış bulunmaktadır.

İnhisarlar genel direktörlüğü, perakende ve çuval ile tuz satışı yapan dükkâncılarla tuzcuların normal kâr ile satış yapmalarını temin için millî inhisar şubelerinin belediyelerle daimî temas halinde bulunarak, ihtikâra meydan vermemelerini de teşkilâtına bildirmiştir.

Bu cümleden olarak Ankara inhisarlar baş direktörlüğü, şimdiye kadar perakende 7,5 ve 8 kuruşa satılan mutfak tuzunun yeni tenzilattan sonraki satış fiatı için bir narh konulması etrafında şehrimiz belediyesile temasa başlamıştır.

Kamutay Encümenlerinde

Dün toplanan Kamutay encümenlerinin müzakere ettiği meseleler şunlardır:

Dahiliye Encümeni:

Orta okul öğretmenleri yetiştirmek için Gazi terbiye enstitüsünde açılan kursa devam eden öğretmenlerin kursa devamları müddetince maaşsız mezun addedilmeleri ve bu müddetin kıdemlerine eklenmesi hakkındaki lâyiha müzakere ve kabul edilmiştir.

Divanı Muhasebat Encümeni:

1937 haziran, temmuz, ağustos aylarına aid üç aylık raporun müzakeresi yapılmıştır.

İktısad Encümeni:

1- 1916 istikrazı dahilî tavillerinin 1938 ikramiyeli tahvillerile ve 1933 türk borcu tahvillerinin de dahilî istikraz tahvillerile mübadelesine dair kanun lâyihası müzakere edilmiştir.

2- Encümenin beş azâsından mürekkeb komisyon öğleden evel toplanarak küçük sanatlar kanununun müzakeresi hazırlığına devam etmiştir.

Adliye Encümeni:

1- Basın birliği lâyihasının heyeti umumiyesini müzakere etmiştir. Dahiliye vekili ve Parti genel sekreteri B. Şükrü Kaya encümende lâyiha üzerinde izahlarda bulunmuştur. Lâyiha encümen azâsı arasından seçilen hususî bir komisyonda tetkik edildikten sonra encümen heyetince müzakere edilecektir.

2- Yabani zeytin ağaçlarının aşılanması ve zeytin mahsullerinin iyileştirilmesi hakkındaki lâyiha müzakere edilmiştir.

Arzuha lEncümeni:

Encümene verilen arzuhallerden ruznameye alınmış olanlar hakkında vekâletlerden ve encümenlerden gelen cevablar ve mevcud ahkâm tetkik edildikten sonra bu arzuhaller karara bağlanmıştır.

İstanbul otobüs işi tetkik edildi

İç Bakanlığa gelen malûmata göre, İstanbulda otobüs işini tetkika memur edilen teftiş heyeti reisi B. Tevfik Talat ile Mülkiye Müfettişlerinden BB. Hamdi ve Ali Seyfi bu işe aid tetkiklerini bitirmişlerdir. Mülkiye teftiş heyeti reisi ve mülkiye müfettişleri kendilerine verilen diğer işlerin tetkiki ile meşgul olmaktadırlar. Otobüs işine aid hazırlanacak raporun önümüzdeki günlerde şehrimize gelmesi beklenmektedir.

İsviçre ile ticaretimiz

İsviçre ile hükümetimiz arasında yapılacak yeni ticaret ve kliring anlaşmaları müzakerelerinde hükümetimiz adına Türkofis Reisi B. Burhan Zihni Sanus ile Türkofis müşavirlerinden B. Cabir bulunacaktır. BB. Burhan Zihni Sanus ile Cabir bu ayın yirmisine doğru Bern'e hareket edeceklerdir.

Kamutayın dünkü toplantısında

İki şehid tayyarecimizin ailelerine yardım edilmesi kabul edildi

Kamutay dün Refet Canıtez'in başkanlığında toplanmıştır.

İspençiyarî ve tıbbî müstahzarlar kanununun 16 ıncı maddesinin değiştirilmesi hakkındaki lâyihaya dair Hüsnü kitabçının teklifini reddeden büdce encümeni mazbatası okunmuştur. Hüsnü kitabçı, müstahzarlara yapıştırılan resim pullarının kaldırılması hususunda ısrar etmiş ve buna büdce encümeni mazbata muharriri Raif Karadeniz cevab vermiştir. Mazbata ve madde kabul edilmiştir.

Türk gemi kurtarma anonim şirketi teşkili hakkındaki kanunla müteşekkil şirketin tasfiyesi ve imtiyaz mevzuunu teşkil eden hizmetlerin İktısad Vekâletine bağlı hükmî şahsiyeti haiz bir idareye devri hakkındaki kanun lâyihası evelki gün dağıtılmış olduğundan müzakeresi tehir edilmiş ve bundan sonra vazife esnasında şehid olan pilot Ekrem ve Makinist Saminin kanunî mirasçılarına verilecek tazminat hakkında kanun lâyihası görüşülmüştür.

Refk İnce (Manisa) — Devlet hava yolları tayyarecilerinden Ekrem isminde bir vatandaş uçarken rahmeti hakka kavuşmuş. Bunun ailesine tahsisat verilmesi için büdcede lüzumu kadar tahsisat yokmuş, binaenaleyh vazife esnasında şehit olan pilot Ekrem ve makinist Saminin ikramiyesi hakkında bir kanun geliyor. Şimdi pilotlardan bugün, yarın öbürgün herhangi birisi ölse o kimse hakkında bir kanun yapmak vaziyeti hasıl olacaktır. Nasıl ki askerî şehitler hakkında ahkâm vardır. Böyle isim üzerine kanun yapmamak yolunu bir an evel aramak mecburiyetindeyiz. Büdce encümeni hükümetin bu işi hazırlamakta olduğunu ve fakat o hazırlanıncaya kadar bu kimselerin yetimlerini bekletmek muvafık olmıyacağı gibi insanî ve doğru bir mütalaya binaen bu işi yapmış olmakla beraber ben emsal üzerine verilmekte olan bu kanunlar hakkında mevcud hükmü Devlet Hava Yolları pilotlarına dahi teşmil etmeği kabil görmekteyim. Binaenaleyh mümkünse, büdce encümeni dahi bunu vesile ittihaz ederek böyle bugün Sami için, yarın Ahmed, öbür gün Mehmed için bizi mütemadiyen bir kanun yapmaktan ve belki kanunlar arasında husule gelecek ve bazı mübayenetler hasıl edecek adaletsizliğe meydan vermemek için umumî hükümler konulmasını muvafık görmekteyim.

Buna Trabzon mebusu B. Raif Karadeniz cevab vermiş ve bu şehidlerin ailelerine derhal yardım yapılması lâzımgeldiğini söyliyerek demiştir ki:

"— Bu yardım nasıl olabilir? Askerî hava şehitleri ailelerine tazminat olarak ne veriliyorsa onu aynen ve defaten vermek lâzımdır. Hava işleri ve hava vazifeleri ifa eden vatandaşların şevk ve gayretlerini kırmamak için onlara devletçe vakit kaybetmeden yardım etmek zarurî bulduğu noktai nazarını göz önünde tutan büdce encümenimiz, daha fazla onu tehir etmemiştir. Arkadaşımızın söylediği gibi bunu diğer kanunların hükümlerine atfetmekte isabet bulunmamıştır. Bu para defaten verilmiş ayrıca kanunen mazide bu şekilde bu şehit veresesine böyle bir şey vermeye lâzımgeldiği takdirde ayrıca teemmül olunsun demiştir. Binaenaleyh bunun için ayrıca bir kanun kabul etmemizin sebebi budur.

Gl. K. Sevüktekin (Diyarbakır) — Bu, askerî şehitlere verilen paradan fazla mıdır, yoksa müsavi mi?

B. N. M. M. Raif Karadeniz (Trabzon) — Müsavidir.

Refik İnce (Manisa) — Raif arkadaşımızın verdiği izahat benim arzettiğim maruzatın ne kadar doğru olduğunu göstermektedir. Bugün için Hava yollarında şehit düşenlere tesbit ettiğimiz tazminat mikdarı askerlikteki esastır. Çok doğru.

Yarın yapacağımız kanun bir başka mahiyette çıkarsa, bugünkü için ayrı, yarınki için ayrı bir muamele yapmak gibi bir vaziyet hasıl olacaktır. Hazırlanacak olan kanunun mahiyeti meçhuldür. Biz diyoruz ki devlet hizmetinde olanlar vazife görmek itibariyle birdir. Halbuki encümen ayrı bir kanun yapıyor, bu ayrılık doğru değildir. Binaenaleyh bunları bir esas dahilinde yapalım, eşhasa sureti mahsusada her biri için yeni yeni kanunlar yapmaktan kurtulalım.

İkinci bir meselede hatırıma geliyor. Hava yolları her yolcu için bir sigorta parası alıyor. Bir tayyareye binen müşterinin hayatı sigortalı oluyor da bunu sevkeden tayyarecinin hayatının sigortalı olması neden düşünülmüyor? Bu şekil hem devletin vereceği tazminat karşılık tutulmuş olmaz ve hem de bu zevatın başına kalacağımız tazminattan daha çok menfaat temin etmiş olurlar. Onun için bu noktanın nazarı dikkate alınması lâzımdır. (Doğru sesleri). Bendeniz encümenden rica ediyorum, istedikleri zaman kanunları bize pek çabuk getirmekte bazı misaller göstermişlerdir. Kendileri iyi tecrübelere de maliktirler, binaenaleyh bu kanunun çıkarılmasında bir zorluk yoktur. Muhterem heyetiniz benim ricamı kabul ederse ahkâmı umumiyeyi müstelzim olan bir kanun getirsinler. Zannederim dirayetli arkadaşlarım bu lütfü esirgemezler. Bununla beraber yakında gelecek böyle bir kanun var mı? Bunu Nafıa Vekili arkadaşımızdan sorarım, bu kanunun ne zamana kadar gelmek ihtimali vardır. Yakın zamanda gelecekse tayyare kazalarının her zaman olması ihtimalini nazarı dikkate alarak kendi hesabıma bu teklifimden vaz geçerim.

Hükümetten bu hususta hazırlanmakta olduğundan bahsedilen kanun hakkında bizi tenvir etmelerini rica ederim.

Nafıa Encümeni Başkanı Aziz Samih İlter, Hava şehidleri hakkında sigorta meselesi düşünülmekte olduğunu, hava seferleri kış münasebetile tatil edilip yaza kadar sefer yapılmıyacağını, sigorta yapmak usulü şirketle görüşülecek ve yaza kadar bu meselenin hallolunacağını bildirdi.

General Naci Eldeniz (Seyhan) — Bu teklif hakkında Refik İnce arkadaşımızın söyledikleri esas itbariyle çok doğrudur. Nitekim encümende de görüşülmüştür. Bu noktayı nazar da mevcuddu. Bunun isabetini bendeniz de teslim ederim. Fakat hava hususatında zamanımızda her gün görmekte olduğumuz ilerleyişler, geri kalmamak için bütün memleketleri, bütün milletleri hususî olarak çalışmaya sevkediyor. Bu noktayı fazla uzatmıyacağım. Askerî tayyareciliğin ehemiyeti hepimizce müsellemdir. Bunu da fazla uzatmıyacağım. Tayyarecilikte tayyareci, ve yahut pilot ve yahut makinist, ve yahut telsizci ne demek olduğunu bittabi hepimiz takdir ederiz. Bir harb esnasında tayyare yapılabilir. Meselâ malzeme vakti zamanında idhal edilir, ihtiyaç zamanında, alelacele istenildiği kadar makine yapılır. Ümid etmek isterim ki, tamamen bu vaziyetteyiz. değilsek inşallah pek yakında bu vaziyete geleceğiz. Bunun temini lâzımdır. Fakat temini müşkül bir şey

(Sonu 8 inci sayfada)

Renklere dair...

— Dün geceki baloda, en çok ne renk tuvaletler vardı?

— Bu sene en fazla hangi renk moda?

— Vindsor düşesi; acaba, hâlâ o vallis mavisini giymeğe devam ediyor mu?

— Bazıları filiziyi çok severler ama ben bu renkten hiç hoşlanmam.

— Ama da yaptınız ha, filizi kibar bir renktir.

— Ne kadar kibar olursa olsun, zevk benim değil mi? Hem iki gözüm, frenklerin meşhur sözünü bilmiyor musun: "Renk üzerinde münakaşa olmaz.„

Bu bir renk bahsidir; fakat buracıkta bir fransız ata sözü ile kapanır.

***

— Mısırda mavi gömlekliler kaldırılmış, yeşil gömlekliler de kalkacak!

— Almanyada parklardaki bazı kanapeleri sarıya boyayorlarmış; yahudiler ancak bu sarı kanapelerde oturacakmış.

— Japon dahiliye nazırı ne söylemiş duydun mu? "Beyazın Asyadaki hegemonyasının sona ermesi lâzımdır!„ demiş. Sarı tehlike dile geldi desene!

Bu da başka türlü bir renk bahsidir. Neredesin "renk üzerinde münakaşa olmaz„ Diyen atalar sözü?

Bu renk bahsi, başka türlü renk bahsi... Üzerinde münakaşa değil, muharebe bile oluyor. — T. L.

Yanlışlar

Taksit hastalığı

Evelki gün bir arkadaşım diyordu ki:

— Bu ay elime 150 lira para geçti; şimdi cebimde bütün bir ay için beş liradan fazla para yok.

— Kayıb mı ettin; kumar mı oynadın? Diye sordum.

— Hayır, dedi, borclarıma dağıttım. Ay başlarında biz, aylığı ıskat alır gibi alıyoruz: Yani bir elden alıp öteki elden veriyoruz.

Galiba, bir çoklarımız bu vaziyetteyiz.

Bir halı görüyorsunuz; pahalı ama güzel. Satan da evliya gibi bir adam. Size on taksitte verecek. Alıyor ve üstelik ucuz bir kelepir yakalamış gibi seviniyorsunuz. Bu halıya bir de yeni döşeme takımı lâzım. Allâh razı olsun, mağaza sahiblerinden onu da on iki taksitte veriyorlar.

Akşamları radyosuz kalacak değilsiniz ya. Parasını Allâh değilse, bile taksit usulü kerim. Haydi bir de radyo.

Radyo, her vakit istenen havaları çalmaz; bir de taksitli bir gramofon.

Artık döşenen, dayanan bu evde refikanız eski dikiş makinesile dikiş dikebilir mi? Eski makineyi yok pahasına satıp yerine gene taksitle bir yenisini alıyorsunuz.

Hanıma yerli mallardan taksitli bir mantoluk kumaş, kendinize terziden, gene taksitle, bir kat elbise alırken kış çatıyor: Taksitle kömür ve odun alma mevsimi!

Böylece aklımız sıra, ucuz ve ehven bir hayat yaşamağa başlayorsunuz ama, aylarca avucunuzdan para transit eşyası gibi gelip geçiyor!

Papaslık ve artistlik!

Bir sinema mecmuası, fransız artisti Larquey'in hayatından bahs ediyor. Buradan öğrendiğimize göre bu artist önceleri papas mektebinde okurken oradan sahneye geçmiş.

Bize kalırsa papas mektebinde okumakta devam da etseydi, gene bu artistlik etmesine mani olmazdı.

Balattaki Ayayani kilisesinin baş papasını açık saçık bir sevda filmi çevirirken yakalamadılar mı?

Şaşmaz mısınız?

Yeryüzünde bir takım hâdiseler olur, gülersiniz; bir takım hâdiseler olur, ağlarsınız; bir kısım hâdiseler de hiç alâkanızı çekmez. Fakat bir kısım hâdiseler karşısında şaşmamazlık edemezsiniz. Meselâ:

*** Los Ancelos'da genç bir gelin kendini yaralamış; sebebi; eğer doğru ise, kocasının bir şişe bira içmesi imiş.**

*** İngiltere'de Vilyam Şekspir isminde bir işçi kanunun müsaadesinden fazla içki içerek sarhoşluk ve sarkıntılık ettiği için mahkeme tarafından altı yedi lira kadar bir para cezasına çarpılmış.**

Hâkim bu hükmü tebliğ ederken:

— Bütün vatandaşların sakınmaları lâzım gelen bu türlü suçlardan senin büsbütün çekinmen gerek. Büyük adaşını düşünsene!

İşçi cevab vermiş:

— O da kim oluyor? Ben adaş madaş tanımıyorum.

*** İngiliz kasabalarından birisinde bir mevkuf karakoldan kaçınca onu yakalamak için ne kadar polis varsa, hepsi sokağa fırlamışlar. Karakolda ne olmuş biliyor musunuz? Açık göz bir hırsız kimsecikler bulunmadığı için içeriye girmiş, orada bulduğu 20 ingiliz lirasını ve yükte hafif, pahada ağır neler buldu ise onları çalmış ve kaçmış!**

Şaşmaz mısınız?

DIŞ İCMAL

Goga hükümeti iç ve dış politikası

Romanya'da 20. birincikânun seçiminin neticesi nihayet resmen ilân edilmiştir. Bükreş'ten bildirildiğine göre, Romanya meclisinin üç yüz seksen kadar mebusu partiler arasında şöyle taksim edildi:

1 — Tataresco partisinin liberalleri 152,
2 — Millî çiftçiler 86
3 — "Her şey vatan için" denilen faşist parti 66
4 — Goga'nın millî hıristiyan partisi 39,
5 — Macarlar 19,
6 — Bratianu'nun liberalleri 16,
7 — Radikal çiftçiler 9.

Malûmdur ki Tataresco, arânın yüzde kırkını temin edemediğinden prim hakkından mahrum kalmış ve istifasını kırala vermiştir. Parlamanter devletlerde iş başında bulunan bir parti, hükümet teşkil edecek ekseriyeti temin edemiyecek ve yahud bir kovalisiyon hükümeti kuramıyarak iktıdardan çekilecek olursa, kıral kabine teşkili vazifesini muhalefet partisine tevdi eder. Fakat bu defa liberallerden sonra en çok rey alan millî çiftçi partisine hükümet teşkili vazifesini vermekte iki mahzur vardı: Evvela onların kazandıkları reyler, hükümet partisinden daha azdı. Sonra kıral, hükümet teşkili vazifesini seçim yapılmazdan evvel teklif ettiği halde bu parti, bir takım şartlar ileri sürüldüğünden, teklifi redetmişti. seçimde, dolayısiyle, kırala karşı vaziyet almışlar ve hükümdarın itimadını kaybetmişlerdi. Bu iki partiden sonra gelen "her şey vatan için partisi" ne gelince; bunlar, açıktan açığa faşist olduklarından ve kıral bunlara da itimad edemiyeceğinden başvekillik, seçimde ancak otuz dokuz mebus kazanabilen Goga partisine verilmiştir.

Goga'nın yeni mecliste ekseriyet temin edecek her hangi bir konmbinezon yapmasına ihtimal verilemez. Binaenaleyh yeni hükümet iki yol takib edebilirdi:

1 — Meclisi feshederek yeni intihab yapmak.

2 — Meclisi feshettikten sonra intihab yapmayıp, Romanya'yı diktatörlükle idare etmek. Filhakika millî hıristiyan olduğuna göre, Goga'nın Romanyayı meclissiz idare etmesine ihtimal veriliyordu.

Ancak başvekil tarafından son hafta içinde yapılan beyanat, asla diktatörlük yoluna sapmak istemediğini göstermektedir. Binaenaleyh Goga, 20 ilkkânun seçimini feshederek yeni seçim yapacak demektir. Bu seçimde hazanıp kazanmıyacağı hakkında bugün söylenecek her şey tahminden ibarettir. Romanya'da iki yüz elli mebusu olan bir partinin yapılan yeni bir seçimde on mebus kazanamadığı vaki olduğu gibi, sekiz mebusu olan bir partinin iki sülüs ekseriyeti temin edebildiği de görülmüştür. Binaenaleyh, Goga'nın parlamentoyu feshederek yapacağı yeni seçimin neticesini beklemek lâzımdır.

Fakat bu arada yeni Roman'ya hükümetinin takib edeceği dahilî ve bilhassa haricî siyaset, her tarafta büyük alâka uyandırmaktadır. Parti programı meydanda olduğundan dahilî siyasette takip edilecek yol, kâfi derecede sarihtir: Millî hıristiyan partisi, otoriterdir. Fakat diktatörlüğe taraftar değildir. Milliyetperverdir. Fakat ekalliyetlerin haklarına riayetsiz değildir. Sonra yahudi aleyhtarıdır. Ve şimdiden yahudiler hakkında alınan bazı tedbirlerden bu yolda hayli ileri gidileceği anlaşılmaktadır. Şunu hatırda tutmak gerektir ki Goga partisi, ihtiyar Cuza'nın yahudi aleyhtarı olan partisinin bir istihalesidir. Bu partiden başka türlü bir hareket beklenemezdi.

Fakat Romanya dışındaki kamoyu alâkadar etmesi lâzım gelen dış politika meselesine gelince; partinin yahudi aleyhtarı ve otoriter olduğuna bakılarak ve parti reisinin geçen sene Almanyaya yaptığı bir seyahatte Hitler tarafından kabul edilmiş olması hatırda tutularak, Romanya haricî politikasına büsbütün aykırı bir istikamet vereceği sanılmıştı. Gerek başvekil Goga ve gerek hariciye vekili Micescu bu zehabı tashih etmek için bir haftadan beri hiç bir fırsatı kaçırmamışlardır. Malûmdur ki Romanyanın haricî politikası çok dallı budaklıdır. Fransa'ya dostluk muahedesiyle bağlıdır. Lehistanın müttefikidir. Küçük antantın bir uzvudur. Balkan antantının azâsıdır. Yirmi senelik bir tarihe, uzun ananeye ve coğrafya vaziyetine dayanan bu politika, bir gece içinde değiştirilemez. Sonra Romanya'nın iç ve dış politikasından bahsederken, ekseriya, kıralın rolü unutuluyor. Ikinci Karol, Romanyanın iç ve dış politikasında en ehemiyetli unsurdur.

Herkes biliyor ki, Tataresco, arânın yüzde otuz sekizi yerine, yüzde kırkını alsaydı eski hükümet iktıdarda kalacaktı. Yüzde iki noksan rey aldığı için istifa etti de yerine Goga geçti diye Romanya'nın haricî politikasına tamamiyle yeni bir istikamet verileceğine inanmak caiz değildir. Bununla beraber, esasen Tataresco zamanında da tıpkı, Lehistan ve Yugoslavya'da olduğu gibi, son birbuçuk sene içinde, Fransa ile dostluk bağlarını muhafaza etmekle beraber, Almanya ve İtalya'ya doğru bir temayül hissediliyordu. Bu temayül Titülesco'nun istifa gününden sonra başlamıştır. Olsa olsa, Goga da zaten Tataresco zamanında böyle bir istikamet almış bulunan bir yol üzerinde ve belki azacık daha hızla yürür. Yoksa Romanya dış politikasında bir inkılâb beklenemez. Romanya başvekilinin bu nokta üzerinde dost ve müttefik devletlere verdiği teminata itimad etmek caizdir.

A. Ş. ESMER

DÜNYA HABERLERİ

B. Micesko'nun beyanatı

"Romanya hükümeti muahedelere sadıktır,,

Yahudilere karşı yeni tedairler alındı, bir çok vilâyet gazeteleri kapatıldı

Bükreş, 5 (A.A.) — Rador ajansı bildiriyor: Dış bakanı B. Micesko, gazetecileri kabul ederek kendilerine aşağıdaki beyanatta bulunmuştur :

"— Dış bakanlığına tayinim esnasında da söylediğim gibi, Romanya, ittifaklarına karşı bir sadakat politikası güdecek ve aynı zamanda münasebette bulunduğu bütün devletlere de dürüst ve samimî bir surette elini uzatacaktır.

Romanyanın dış politikası, her türlü iç politika kaygılarının üstündedir. Münasebette bulunduğumuz bütün memleketler tarafından da iç politika ile dış politika arasında aynı fark gözetilmesi keyfiyetile karşılaşacağımız ümidile, bu devletlerden, Romanyadaki muhabirleri vasıtasile, fena malûmat alan bazı gazeteler tarafından yapılan yanlış haberlerin tesirinde kalmamalarını rica etmiş bulunuyorum.

Muahedelere sadakat

Dış politika meselelerinin hallini takib ederken, romen hükümeti, kendisini, Fransaya, Polonyaya, küçük antanta, Balkan antantına bağlayan muahedelere sadık kalmaktadır.

Yakında Cenevreye yapacağım seyahat esnasında kendilerile görüşmelerde bulunacağım bütün zatların romen hükümetinde her türlü şahıs değişmeleri kaygılarından azade olarak yalnız Romanya namına söz söyliyeceğimden emin olmalarını görmekle bahtiyar olacağım

Gazetelerin göz önüne alması gereken noktalar

Her memlekette dış politika ile meşgul olan gazeteler eğer romen hü... ğı tedbirler hakkında hüküm yürütmeden önce, romen devletinin hakimiyeti bakımından, Romanyanın enternasyonal teahhüdleri ile iç kanunları arasındaki mutabakatı, romen ana kanunu zihniyeti içinde tedkik ederlerse vazifemi bittabi çok kolaylaştırmış olacaklardır Şurasını tebarüz ettirmek isterim ki romen ana kanunu mucibince, devlet makamlarile şahısların hukuku arasındaki münasebetler, romen haklarının romen devleti için de muhafazasına dayanmaktadır,,

Vilâyet ve belediye meclisleri feshediliyor

Bütün departman ve belediye meclislerinin feshine müteallik bir kararname isdar edilmiştir

Bükreş polis müdürü ve kralın mutemedlerinden general Gabriel Marinesco'ya bir dahiliye müsteşarının haiz olduğu salâhiyetlere müşabih salâhiyetler verilmiştir

Yahudi çalıştıran gazeteler kapatılıyor

İç bakanı yahudi muharrirler kullanan bir çok vilâyet gazetelerini kapatmıştır. Bunların arasında Çarovitz'de almanca olarak intişar eden bütün gazeteler de vardır.

Bu tedbir yazılarile romen miletine zarar vermiş olan diğer bütün gazetelere de teşmil olunacaktır.

Romen kadınları yahudilere hizmet edemiyecek

Hükümet gazetesi olan Traza Noatra iş bakanının bir emirnamesini neşretmektedir.

Bu emirname mucibince yahudilerin kırk yaşından aşağı romen kadınlarını hizmetlerinde kullanmaları yasaktır. İş idarehanelerine de bu yolda emirler verilmiştir. Bundan maksad yahudilerin kadın ticareti yapmalarına mani olmaktır.

Bir tekzib

Bükreş, 5 (A.A.) — Rador ajansı bildiriyor: Salâiyettar mahafil, B. fon Ribbentropun Bükreşi ziyareti projesi hakkında bazı yabancı gazetelerde çıkan haberlerden katiyen malûmatları olmadığını bildirmektedir.

1500 romanyalının İtalyadaki seyahati

Roma, 5 (A.A.) — Angusta sergisini gezmek için Romaya gelen 1500 romanyalı meçhul askerin mezarına çelenk koyduktan sonra bunların bir heyeti Venedik sarayında Musolini tarafından kabul olunmuştur.

İngiltere ve Fransa yahudilere yardım ediyorlar

Londra, 5 (A.A.) — Bükreşteki ingiliz orta elçisi Romanya hükümeti nezdinde bir teşebbüste bulunarak, ingiliz hükümetinin Romanya ile müttefik devletler arasında aktedilen ve ırk, din, dil azlıklarının politik ve dinî haklarını zıman altına alan 9.12.1919 tarihli azlıklar muahedesine atfettiği ehemiyetin berdevam olduğunu dostane bir şekilde bildirecektir.

İvnin Standard gazetesi, Fransanın da buna benzer bir demarş yapacağını ve bu müdahalenin Romanya yahudilerine yardım için yapılmış olduğunu bildirmektedir.

Millî hıristiyan partisinin telâkkileri

B. Micesko, Tan gazetsinin Bükreş muabirine yaptığı beyanatta, Romanya millî hıristiyan partisi telâkkilerinin italyan faşist partisinin yahud da alman nasyonal sosyalist partisi telâkkilerinin aynı olmadığı gibi Fransanın hukuku beşer telâkkisi ile de münasebeti olmadığını, parti umdesinin yalnız Romanyayı alâkadar ettiğini, Romanyanın romen milletinin hakikî duygularını hesaba katmıyanlarla ekonomik görüşmelere girişemiyeceğini, Romanyanın harbden önce Almanya ile daima iyi ticaret münasebetlerinde bulunmuş olduğunu, buna binaen kimsenin bu iyi münasebetlerin yenilenmesinden hayrete düşmemesi icab edeceğini ve Romanya ile İtalya arasında ananevî bir sempati mevcud bulunduğunu kaydederek demiştir ki:

"— Hükümet Almanya ile ticarî münasebetleri ve İtalya hakkındaki sempati hislerini inkişaf ettirmeye çalışacaktır. Romanya, Fransa ile olan sıkı münasebetlerini muhafaza edecektir.,,

B. Ruzvelt

Kongreye 3 mesaj daha gönderecek

Vaşington, 5 (A.A.) — Beyaz saray erkânı, Ruzvelt'in ekonomik sıkıntıların önüne geçmek üzere bütün iş adamlarının işbirliği yapmalarını taleb eden mesajının, evelki mesajlardan hiç birine nasip olmamış derecede iyi bir surette karşılandığını söylemektedir.

B. Ruzvelt şimdiki halde, kongreye daha üç mesaj göndermek tasavvurundadır:

1- Büdce hakkında bir mesaj ,
2- Tröst aleyhtarı kanunların takviyesi hususunda bir mesaj,
3- Muhtemel olarak, munzam deniz masrafları hakkında bir mesaj.

Prens Pol'un evlenmesi

Davetliler Atina'ya gitmeğe başladılar

Belgrad, 5 (A.A.) — Yunan Veliahtı Prens Pol'un evlenme merasiminde bulunacak olan davetlilerin büyük bir kısmı Belgrad'dan gelecektir.

Yunan kıralının yeğeni prenses Alexandr ile Danimarka prensi Knud Danimarka prensesi Mathilde, Prusya prensesi Orcar, Prusya prensi Augusr-Guillaume, Prusya prensesi, Cocile, duc de Meklemburg ile düşes Anastasio de Meklemburg dün Atinaya gitmek üzere Belgrad'dan geçmişlerdir.

Bükreş, 5 (A.A.) — Veliaht Prens Mihai, dün akşam bir torpido muhribi ile Atinaya hareket etmiştir. Prens Mihai, Elen Veliahtinin evlenme töreninde babası kıral Karol'u temsil eyliyecektir.

Londra, 5 (A.A.) — Dük ve düşes de Kent, yunan prensi Paul ile prenses Frekrika de Brunswick'in evlenmelerinde hazır bulunmak üzere Atinaya gitmişlerdir.

Teruel şehrinden bir görünüş

Sıfırın altında on beş derece soğuğa rağmen

Teruel'de harb devam ediyor

Barselon, 5 (A.A.) — Resmî tebliğ: Asilerin Teruel mıntakasındaki hücumları, akamete uğramıştır. Teruel cephesinde hararet derecesi, sıfırdan aşağı 15 tir.

Asilerin bir tayyaresini düşürdük.

Âsilere göre

Salamanka, 5 (A.A.) — Resmî tebliğ: Teruel etrafında muharebeler devam etmektedir. Düşmanın 11 tayyaresini düşürdük.

Sis ve şiddetli soğuk harekâtı güçleştirmektedir .

Madrid boşaltılıyor

Barselon, 5 (A.A.) — Röyter ajansı bildiriyor: Bir kararnamede Madridde kalması askerlik hizmeti bakımından lüzumlu olmıyan bütün sivillerin otuz gün zarfında şehri terketmesi emredilmektedir.

Hangşov çin tehdidi altında

Japonlar arasında panik var

Şanghaydaki radyo ve telsiz idareleri japonlarca işgal edildi

(Başı 1. inci sayfada)

Yenşov'un cenubunda yeni bir müdafaa hattı vücude getirilmiştir .

Bir Mançu müfrezesi çinlilere geçti

Japonlar aleyhine isyan eden bir Mançuko müfrezesi Taiyuan'dan yirmi mil mesafede bulunan Şintsih'de Çinlilere iltihak etmiş ve japonlara karşı çete harbına başlamıştır.

Puyang - Hopei hattında japonların bir mukabil taarruzunu püskürten Çin kuvvetleri şimal istikametinde ileri hareketlerine devam ederek Şingteng ve Nanlo'yu zabtetmişlerdir. Japonlar Taming üzerine çekiliyorlar

Radyo idaresi işgal edildi

Şanghay, 5 (A.A.) — Japon memurları bugün radyo idaresini işgal etmişlerdir. İşleri, münhasıran japonlarla temine çalışıyorlar.

Londra'da heyecan

Londra, 5 (A.A.) — Şanghay enternasyonal bölgesindeki radyo merkezinin japonlar tarafından işgali, Londrada büyük bir heyecan uyandırmıştır. Gazeteler, bu hâdiseyi çok mühim görüyorlar.

İvning Standard, bu hâdise yüzünden japonlarla alâkalı yabancı devletler arasında vahim bir anlaşmazlık çıkabileceğini kaydediyor. Japonların enternasyonal bölge belediyesinden yaptıkları taleblere gelince, İngiltere ve Amerika bu mesele hakkında vaziyet almadan belediyenin cevab vermesi muhtemel değildir.

Japon mallarına boykot için bir beyanname

Londra, 5 (A.A.) — Çin'e yardım komitesi, bir beyanname neşretmiştir. Bu beyanname, bilhassa profesör Albert Einstein tarafından imza edilmiştir. Beyannamede japon mallarına karşı enternasyonal bir boykotaj yapılması tavsiye edilmektedir.

Telgrafhanelere de sansür konuyor

Şanghay, 5 (A.A.) — Japon ordusu, çekilen ve alınan telgrafları kontrol etmek maksadile Eastern, Northorn ve Commercial Pacifie kablo kumpanyaları bürolarına sansör memurları yetiştirmek üzeredir.

Dün japonların nöbetçiler ikame etmiş oldukları international radio'nun memurları, bu sabah vazifeleri başına gelmemişlerdir. Bu yüzden telsiz servisi bozulmuştur.

Japon kıtalarının hareketi

Hankov, 5 (A.A.) — Royter ajansı bildiriyor: Suşavfo'da buluşmak üzere Tientsin - Pukov demiryolu boyunca şimalden ve cenubdan ilerlemekte olan japonlar bugün hedeflerine şimalden ve cenubdan 160 kilometre kadar mesafede bulunuyorlardı.

Çin'in bir muhtırası

Hankov, 5 (A.A.) — Royter ajansı bildiriyor: Çin dış işler bakanlığı ingiliz, fransız ve Amerika hükümetlerine birer muhtıra vererek, polise geniş salâhiyetler veren Şanghay belediye meclisi kararının tatbik mevkiine konulmaması için acele tedbirler alınmasını istemiştir.

Romen veliahdının bindiği torpito fırtınaya tutuldu

Sofya, 5 (A.A.) — Yunan veliahdının evlenme töreninde hazır bulunmak üzere Yunanistana giden Romanya veliahdını hamil olarak yola çıkan Romanya torpidosu Principessa Maria Burgaz açıklarında şiddetli fırtınaya tutulmuştur. Gemi, Varnaya girmek niyetinde olduğunu telsizle bildirmişse de o zamandanberi yeni bir haber alınamamış ve iki saattenberi bütün sahil telsiz postaları da gemi ile temasa girememiştir. Bu hususta resmî bir malûmat mevcud olmamakla beraber burada endişe uyandırmıştır.

Fırtına devam ediyor

Sofya, 5 (A.A.) — Kar fırtınası devam ediyor. Bulgaristanda fevkalâde bir soğuk hüküm sürmektedir. Varnadan beklenen iki Hollanda ve bir italyan vapuru limana gelmemiştir. Bu vapurların akibetinden endişe edilmektedir.

Fena biten bir çocuk yaramazlığı

İstanbul, 5 (Telefonla) — 10 kadar çocuk hakkında yaralama suçundan dolayı takibata başlandı. Hâdise şudur: Bu çocuklar harbiye mektebinin dıvarları dibine yığılan küller arasına tahta koymuşlar, ucuna bir ip bağlamışlar, oradan geçen yolcuların ayaklarının altından bu tahtayı çekerek bunları kuyuya düşürmüşlerdir. Bugün gene böyle eğlenirken Ahsabet adında bir ermeni kadınını kuyuya düşürerek belkemiğinin kırılmasına sebeb olmuşlardır.

Gümrüklerde yeni tedbirler

İstanbul, 5 (Telefonal) — Gümrükler Umum Müdürü Mahmud Nedim gümrüklerdeki tetkiklerini bitirmek üzeredir. Mahmud Nedim şehrimizdeki ambar ve depoların bir tek unvan ve muamele altında toplanacağını, hepsinin antrepo muamelesine tâbi tutulacağını söylemiştir. Bu tedbirler tüccarın işlerini kolaylaştıracak ve ambara verdikleri ardiyeyi azaltacaktır.

TÜRKİYE BASINI

Kış yardımı

TAN'da Ahmed Emin Yalman, fakir ve yoksul insanlar için kışın ne insafsız ve şiddetli davranan bir mevsim olduğunu hatırlatarak, eğer bir hayır cemiyetinin, kışın tahribatına maruz zavallıların imdadına koşacağını bilseler bir çok kimselerin yardıma koşmakta tereddüd etmiyeceklerini söyliyerek diyor ki :

"Dünyanın her köşesinde kış yardımı diye bir ses işitiliyor. Her tarafta yoksuzlara uzanan eller var. Bir taraftan yardım listeleri açılıyor. Diğer taraftan türlü türlü eğlenceler tertib edilerek damla damla para toplanıyor.

Biz de bu yolda faaliyetler itiyad haline gelmemiştir. İçtimaî muavenet teşkilâtı devlet ve belediye vazifeleri arasında faal bir yer almamıştır. İçtimaî sigortalardan hiç biri umumî şekilde hayata karışmamıştır. Bunun için ancak hayır cemiyetleri vasıtasile temin edilebilecek içtimaî yardımın yeri boştur. Bu noksan da acı bir surette duyuluyor.

Memleketimizde işsizlik yoktur. Her çalışan az da olsa bir parça ekmek buluyor. Fakat hayatın türlü türlü felâketleri vardır ki bir aileyi bu günden yarına geçinme kaynağından mahrum edebilir. İhtiyarlık yüzünden ve diğer bir sebebden aile reisinin işini kaybetmesi, ölüm, hastalık, kaza, hapse mahkûmiyet gibi türlü türlü sebebler vardır ki ancak ömürlerini günü gününe devam ettirecek kadar geçim imkânları bulunan aileleri birden bire mahrumiyetin en aşağı derecesine düşürebilir.

Bütün bu ihtimallere karşı ilmin ve tecrübenin lüzum gösterdiği yolda içtimaî korunma ve yardım teşkilâtı elbette memleketimizde kurulacaktır. Fakat o zamana kadar hayır cemiyetlerinin bu boşluğu doldurmalarına ve hayır sahiblerile iş birliği etmelerine mutlaka ihtiyaç vardır.

Bu vazifeyi de en evel Kızılaydan beklemek hakkımızdır. Kızılay umumun emniyetini ve sevgisini kazanmıştır. Mevsimin şiddetleri yüzünden hâd bir hale gelen yoksuzluk yaralarını sarmaya kalkışacak olursa her vatandaştan candan alâka ve yardım görecektir.

Dünyanın her memleketi kış yardımı diye harekete geçtiği bir sırada Kızılay bu sahada elbette varlığını gösterecektir ve muhtaçların yaralarına alâka duyanların önüne düşecektir. Buna hiç şübhe etmiyoruz.,,

İNGİLTERE EKTİĞİNİ BIÇYOR

CUMHURYET'te Abidin Daver, Japonyanın dirilmesinde ve emperyalist bir devlet haline gelmesinde İngilterenin oynadığı müessir rolü ve yaptığı hizmeti anlatarak diyor ki;

Geçen asrın son yıllarında İngilterenin en büyük korkusu bütün Asyaya hâkim olmak istidadında bulunan Çarlık Rusya idi. İkinci korkusu Almanyanın bütün Okyanusta takib ettiği yayılma siyaseti idi. İngiltere için üçüncü bir umacı da büyük Okyanustaki ingiliz ticaretini tehdid eden Amerika ticaretidir. Bu üç rakib ve hasma karşı İngiltere, Japonya'yı kuvvetlendirmeyi muvafık gördü. İngilizler, japonların kendileri gibi denizci, kendileri gibi harîs olduğunu biliyorlar, fakat küçük Japonyada yaşıyan küçük japonları, ingiliz olmadıkları için kendilerinden aşağı bir millet ve binaenaleyh, Okyanuslar kıraliçesi İngiltereye rakib olamaz, sanıyorlardı. Gurur, uzak görüşlü olmakla meşhur ingiliz devlet adamlarının gözlerini kör etmişti ve Japonyaya milyonlarca ingiliz lirası borç verdiler. Japon donanmasını yaptılar, bunu yaparken de verdikleri paraların bir kısmını, büyük kârlarla geri almağı unutmadılar tabii.

Küçük Japonya, kocaman Çin ile 1844 de ilk harbını yaparken İngilterenin kendisine temin ettiği modern silâhlarla galib geldi. Bu sırada prens İto, Asyayı Japonya ile Rusya arasında taksim fikrini ileri sürerken İngiltere daha çabuk davranarak Rusyaya karşı Japonya ile bir ittifak akdine muvaffak oldu. Çarlık Rusya, uzak şarkta fena bir mağlûbiyete uğradı. İngiltere, korktuğu ayının dişlerini Japonyaya söktürmüştü. Büyük harbde, Japonya, İngilterenin müttefiki suretiyle Çin'deki alman müstemlekesini ve Okyanustaki alma nadalarını zaptetti. Japon endüstrisi çok büyüdü.

Büyük harb ortasında, tecdid ve temdid edilmiş olan ingiliz - japon ittifakı, hakikatte İngiltereye değil: Japonyaya yaramıştır. Çünkü Japonya, bugün, İngiltereye meydan okuyacak kadar kudret ve satveti İngilterenin malî, bahrî ve siyasî yardımlarile kazanmıştır. İngiltere, uzak şarkta ektiğini biçiyor, hiç şikâyete hakkı yoktur. Bu atalar sözü kısmen Amerika için de variddir.

No: 66

Sevre Müdafaasında Bir İNGİLİZ ZABİTİ

Yazan:
Yüzbaşı F. W. von Herbert

Çeviren:
Nurettin ARTAM

Damlar üzerindeki kadınlarla çocuklar, uzaktaki tanrılar harbini seyrediyorlardı !

Üç dakika kadar beklemiştik ki binbaşı döndü ve bize ilerleme emrini verdi. Yarım sağa yöneldik. Tepenin boyun noktasını dolanmıştık ki Müşir ile yedi sekiz zabitten ibaret olan maiyetini gördük. Bunlar atlarında ninmişler ve atlarını süvari neferlerine vermişlerdi. Yirmi, otuz çerkes, yerinde duramıyan uzun kuyruklu, çirkin atlarının üzerinde verilecek emirleri her tarafa ulaştırabilmeğe hazır duruyorlardı .

Osman Paşa, bir iskemleye oturmuştu; dürbünü ile birteviye cenub tarafını tetkik ederek karşısında ayakta duran genç bir yavere bir şeyler yazdırıyordu. Yanlarında hemen yola gönderilmek için bekleyen sakallı iri bir çerkes vardı. Bu iri adam, ufak tefek atının yanında nisbetsiz dercede kocaman görünüyordu.

Biraz geride derme çatma yapılmış bir kulübe vardı ki buradan üç tel uzanıyordu: Burası telgrafhane idi. Yanımdan geçtiğimiz sırada Müşir bize seslendi: "Vazifelerinizi yapınız; peygamber yardımcınız olsun!„ dedi. Neferler haykırdılar, mülâzim Azif sancağı kaldırdı ve salladı. Ben de kılıcımı çektim ve büyük bir şevkle taburun heyecanına katıştım.

Osman Paşa, daima kulağımın arkasında bir kurşun kalemi taşırdı. Bu, onun âdeti idi; heyecan, telâş ve tehlike zamanlarında silâhlı bir adamın kılıcına davranması kabilinden o da kalemini kapardı.

Tekrar yarım sağa döndük ve yokuştan aşağı evlere doğru yürüyüşümüze devam ettik. Burada yumuşak toprak üzerinde müşkülâtla yürüyebilen yaralılarla dolu arabalar, yolumuzu kesmişti. İki kafilenin birbirini yarıp geçmesi lâzım gelince ufak bir kargaşalık, bir gecikme oldu. Sol tarafımda yüz kadar nefer gördüm ki bunlar küme küme sokaklarda sığınacak yer arıyorlardı; muharebede bozulmuş, kaçmış askerlerdi.

Binbaşı, bunları bana işaret etti ve hepisini bize iltihak ettirmem için emir verdi.

— Eğer dinlemiyecek olurlarsa üzerlerine ateş ediniz ! Diye bağırdı. Ayni kumandayı ben de Jack ile Bakkal Çavuşa ulaştırdım. Bunun üzerine üçümüz de kendi kıtalarımızın başından ayrılarak bu kaçakların arasına gittik ve onları tatlı, sert sözler, kumandalar, tehditlerle aramıza katılmağa çağırdık. Bütün bu müddet zarfında Jack da, ben de revolverlerimizi sağ elimizde tutuyorduk; Bakkal Çavuşun tüfengi tetikte idi. Otuz kişiyi çevirebildik; ötekiler sıvıştılar. Bunun üzerine ben ateş ettim; Jack da ateş etti. Kurşunlarımız her ne kadar kimseye isabet etmedi ise de faydası görüldü. Çünkü bu sayede yirmi kişi daha geri gelmiş oldu. Bu sırada bizim ne yaptığımızı anlayarak civardaki bölüklerden bir takım Mülâzımlarla Çavuşlar da çıka geldiler. Bunlardan birisi bir kaçağı bacağından vurdu. Nihayet, biz, yetmiş kişiyi toparlayarak tabura geldik. Binbaşı emretti :

— Bunları bölüklere müsavi mikdarlarda dağıtınız !

Çabuk bir taksim yaptık. Her takıma bunlardan beş, altı kişi düşüyordu. Hepsi de yaptıkları işe utanmağa başlamışlardı.

Biz, bu işleri bitirir bitirmez, arabalar da geçip gitmiş olduklarından tabur hareket etti.

Çamurlu sokaklara daldık. Paniğe uğramış ahali, kapılara uğramışlardı : Türkler, merak içinde titriyorlar, Bulgarlar da bir fenalık etmiş olan adamlarda görüldüğü üzere asık suratlı ve şüphe içinde bulunuyorlardı.

Silâhlar bunlara çevrildi; fakat kimse öldürülmedi. Birisi :

— Bunlar başımızın belâsıdır ! Dedi. Hâdiselerde bu adamın haklı olduğunu isbat etmiştir. Binbaşı. Sivil bir türkü çağırdı; bu adam bize kılavuzluk etti. Çocuklar askere ekmek ve çörek dağıttılar. Bu yüzden biraz kargaşalık olduğu için, ekmeklerle çörekler bittiği zaman ben, memnun olmuştum. Askerler, sabahtan beri bir peksimetten başka bir şey yememiş oldukları için tatlı çörekleri oburcasına tıkınıyorlardı.

Damların üzerindeki kadınlarla çocuklar, cenupda Skobelef'le Yunus bey arasında yeniden başlayan ve bu iki kumandan da biribirleriyle karşılaşacak meziyette olduklarından İlyadaki gibi "tanrılar harbi" ni andıran muharebeyi seyrediyorlardı.

Binbaşı, bana karargâhla Krişin tabyaları arasındaki telgraf teli kesilmiş olduğu için Müşirin, Yunus beyin akibetinden endişe ettiğini, Plevnenin İsa ve Kavanlık tabyalarının, eğer hâlâ düşman eline geçmemişse bile, tehlikeye maruz bulunduklarını, şayed bir defa Krişin tabyaları elden gidecek olursa kasabanın da tehlikeye düşeceğini söylüyordu.

Sonra şimale doğru saptık. Bir camiin yanından geçtik ki içerisinde yüzlerce yaralı esir, iyileşmiş hastalarla silâhlanmış rencberlerin muhafazası altında hapsedilmişti. Yollarda durmaksızın rastladığımız kaçakları devşiriyor ve yolumuza devam ediyorduk. Biz yaklaştıkça muharebenin çatırdıları, gök gürültüsünü andıran gürültüleri kulakları sağır edecek derecede artıyordu. Bütün manzarayı duman bulutları kaplamıştı; havanın ağır olması ve yağmurun yağması yüzünden bunlar oldukları yerde duruyorlardı.

(Sonu var)

Elmadağında donmak tehlikesine maruz çocuğu otomobiline almıyan sporcu!

Geçen günkü gazetemizde, Elmadağında kayak sporu yapmağa giden bir kafilenin yolda karlara saplandığını ve şehrimizdeki mühim müesselerden birine mütehassıs olarak getirilen bir ecnebi bunlara rastgelerek donmak üzere bulunan bir çocuğu arabasına almak istemediğini yazmıştık.

Bu ecnebi gazetemize bir mektub göndermiş ve bizim kaydetmek istemediğimiz ismini de vermiştir. Bu zat Ziraat Enstitüsü terbiyei bedeniye muallimi B. Ridel'dir.

Mektubunda hâdiseye dair izahat vermekte ve çocuğu almadığını mazur göstermek için sebebler ileri sürmektedir.

Bu mektubun hâdiseye aid kısımlarını aşağı koymakla beraber donmak üzere bulunan bir çocuğu arabasına almak istememesini sporculuk namına hiç bir zaman kabul edemiyeceğimizi ilâve etmek isteriz:

Mektubun hâdiseye dair olan kısımları şudur:

"Geçen pazar günü eşim ve iki ahbabımla birlikte kayak kaymak üzere Elmadağına gitmiştim. Avdette, şehre inmek üzere hususî otomobilimize bindiğimiz esnada gene şehre dönmek mecburiyetinde olan ve fakat biraz evel içinde 2 çocuğun ve bana mektubla tarizde bulunan zatın da bulunduğu 10 kişilik hususî bir kaptıkaçtı onları almadan hareket etmiş olduğundan dağın başında kalmış olan 2 kişiyi yanımıza almak mecburiyetinde kalmıştık. Biz onları yanımıza almamış olsaydık onlar uzun müddet orada kalacaklardı. Takriben 10 kilometre katettikten sonra onları yolda kalmış olan kendi otomobillerine bıraktık. Biraz sonra da yukarda zikrettiğimiz ve içinde 10 kişi bulunan hususî kaptıkaçtıya rastladık. Bu otomobil, motörü bozulduğu cihetle yürütülmek üzere içindekilerin bir kısmı tarafından itilmekte idi. Bu vaziyet karşısında içinde 4 kişi bulunan ve bir sürü eşya ile dolu olan küçük otomobilimize gene iki kişi almağı teklif ettik. Ankaraya varır varmaz da derhal iki taksi göndereceğimizi bildirdik.

Burada her şeyden evel bir otomobilin şehre vasıl olarak dağın başında kalmış olanları getirmek üzere yedek otomobil göndermesi lâzımdı. Fakat bunun için bizim de yolda saplanıp kalmak tehlikesine karşı icabında arabayı iterek yürütebilecek birkaç kuvvetli kimsenin otomobilimizde bulunması lâzımdı. Esasen Halkevinin otomobilinin de gelmek üzere olduğunu bildirmiştik. Otomobilimizin içinde arabayı kullanandan ve benden başka güçlü olarak bir tek kişi vardı ki, herhangi bir tevakkuf veya kaza karşısında arabayı iterek saplandığı yerden çıkarmak v. s. gibi bir iş görmek oldukça zordu. Diğer taraftan, kuvvetli bir kar tipisinin mevcudiyeti hiç bir surette hakikata uygun olmadığı gibi arabamıza alınması teklif edilen çocuğun kapalı olan büyük otomobilin içinde, açık olan ve hayli yüklü bulunan otomobilimizle gitmekten daha iyi muhafaza edilebileceği de pek tabiî idi. Herhangi bir tehlike karşısında olduklarını görmüş olaydım, kendi malım olmıyan ve Enstitüye aid bulunan kayak v. s. gibi eşyayı orada bırakmak mesuliyetini de üzerime alarak, yalnız bir değil orada bulunan iki çocuğu da birden yanımıza alacağımız gene pek tabiî idi."

Bundan da anlaşılacağı veçhile mütehassıs B, Ridel çocuğu otomobiline almak istemediğini itiraf etmektedir.

Ridel dağdan inen bir otomobili çamur yüzünden bazan itmek mecburiyeti hasıl olduğunu söylediği halde imdad olarak göndereceğini bildirdiği otomobillerin yokuş yukarı dağa tırmanabileceklerini katî olarak nasıl biliyordu. Ve bu vaziyette kayakları bırakıp çocuğu niçin arabasına almamıştır.

MATEMATİK TERİMLER

Türkçe - Osmanlıca

T

Taban — Kaide — Base
Tabiğî sayı — Tabiî adet — Nombre naturel.
Taban — Kaide — Base.
Tam kısım — Tam kısım, farika — Partie entière.
Tam kısım (Olgaritmada) — Kısmı tam — Caractéristique.
Tam sayı — Adedi tam — Nombre entier
Tarif, sınırlam — Tarif, tahdit, — Définition .
Tasarığ geometri — Tersimî hendese — Géométrie descriptive.
Teget kirişaçı — Veter mümas zaviye — Angle entre une tangente et une corde.
Teget — Hattı mümas — Tangente (la)
Teget — Mümas — Tangent, e
Teğet altı — Tahtı mümas — Sous-tangent.
Teketmek — Tevhid etmek — Unifier.
Tekrarlama — Tekrar — Récapitulation
Temel — Esasî — Fondamental
Temel — Esas — Fondament
Teorem — Dava — Théorème
Teori — Nazariye — Théorie
Terim — Had — Terme
Terim, terming — Nihayet — Terme
Terminey — Münteha — Terminaison
Terminlemek — Nihayet vermek — Terminer.
Terminoloji — Mephası ıstılahat, ıstılahat — Terminologie.
Terminolojik — Mephası ıslahata müteallik olarak — Terminologique.
Terminus — Münteha — Terminus
Tersaçı — Re'sen mukabil (zaviye) — Opposé par le sommet (angle)
Tersbirley, ters — Mekûs — inverse
Tersbirlik — Akis — İnversion
Ters oranlı — Makûsen mütenasib — Inversement proportionnel,
Toğ — Faiz fiatı — Taux
Ton — Ton — Tonne
Toplam — Yekûn — Somme
Toplamak — Cemetmek — Additionner
Toplanacak sayılar — Cemedilecek adetler — Nombres à additionner (les)
Toplay — Cem — Addition
Tutay — Tevkifat — Retenue
Tükel kare — Murabbaı tam — Carré parfait.
Tükey açı — Ttem zaviye — Angle couvrant tout le plan .
Tümey — Tamam (1) — Complément (le)
Tümey — Tamamlıyan — Complémentaire.
Tümlemek — Tamamlamak — Compléter.
Türem — Fazla — Abscisse
Türeme — İştikak — Dérivation
Türetmek — İştikak ettirmek, müştakını almak — Dériver.
Türer — Kabili iştikak — Dérivable
Türev — Müştak — Dérivé

U

Uç, son — Münateha — Extrémité
Ulam — Silsilei alelvilâ — Progression
Ulam değişmesi — Darıbı müşterek — Raison (d'une progression géométrique)
Ulam değişmezi — Faslı müşterek — Raison (d'une progression arithmétique)
Ulaştırmak — Vasıtasiyle erişdirmek
Ulayı kesir — Kesri mütevali — Fraction continue
Uzaklık — Mesafe — Distance
Uzam — İmtidat, vüsat — Etendue
Uzantı — İmtidat — Prolongement
Uzay — Feza, mekân — Espace
Uzay geometri — Mücessem hendese — Géométrie dans l'espace
Uzunluk — Tûl — Longueur

Ü

Üçgen — Müselles — Triangle
Üçgen — Müsellesî ehram — Pyramide triangulaire
Üçgen pürüzma — Müsellesî menşur — — Prisme triangulaire
Üçlük kaidesi — Basit selâse kaidesi — Règle de trois simple
Üçyüzeyin açı — Üç vecihli zaviye — Angle trièdre
Üstel (üs) — Üs — Exposant

V

Varsayık — Farazî — Supposé
Varsaymak — Farzetmek — Supposer
Vektör — Şua — Vecteur

Y

Yakınsak — Mütekaribe, mütekarip — Convergent
Yakınsay — Mütekaribelik — Convergence
Yaklaşık değer — Takribî kıymet — Valeur approchée
Yaklaşık değer — Takribî kıymet — Valeur approximative
Yamuk — Şibih münharif — Trapèze
Yanal — Canibî — Latéral
Yanal yüzey — Canibî satıh — Surface latérale
Yanay doğruları — Cephe müstakimleri Droites de profil
Yan, terim — Taraf, had — Membre
Yanay — Profil — Profil
Yarıçap — Nısıf kutur — Rayon
Yarıdoğru — Nısıf müstakim — Demi droite
Yaruy — Şua — Rayon
Yatay — Ufkî çizgi — Horizontal (l')
Yatay — Ufkî — Horizontal
Yatay düzey — Ufkî sathı müstevi — Surface plan horizontal
Yatık açı — Müstakim zaviye — Angle plat
Yay — Kavis — Arc
Yaypayı — Kıt'aı daire — Ségment (le)
Yazal — Tahrirî — Ecrit
Yedigen — Müsebba — Heptagone
Yer çizgi — Hattı zemin — Ligne de terre
Yeter — Kâfi — Suffisant
Yeterlik — Kifayet — Suffisance
Yıldızıy — Necmî — Etoilé
Yoksonu — Nihayetsiz — Sans fin
Yön — Cihet — Sens
Yöndeş açılar — Mütevafık zaviyeler — Angles correspondants
Yönet — Cihetleme — Orientation
Yönetik — Müvecceh — Dirigé
Yönetik — Cihetlenmiş — Orienté
Yönetlenmek — Cihetlenmek — Orienter (s')
Yönetmek — Tevcih etmek — Orienter
Yücelti — İrtifa — Altitude
leur supérieure
Yükseklik — İrtifa — Hauteur
Yükseltmek — İkame etmek — Elever
Yüre — Küre — Sphère
Yüreçap — Küre kutru — Diamètre de la sphère
(Yüre) kuşağı — Mıntakai (küre) — Zone (de la sphère)
Yürevik — Kürevî — Sphérique
Yüreyarıçap — Küre nısıf kutru — Rayon de la sphère
Yüz — Vecih — Face
Yüzarğ — Hektar — Hectare
Yüzde — Yüzde — Centième
Yüzde — Yüzde — Pourcent
Yüzde- — Santi — Centi-
Yüzdearğ — Santiar — Centiare
Yüzdegram — Santigram — Centigramme
Yüzdelitre — Santilitre — Centilitre
Yüzdemetre — Santimetre — Centimètre
Yüzdemetre kare — Santimetre murabbaı — Centimètre carré
Yüzdemetre küp — Santimetre mikâbı — Centimètre cube
Yüzdey — Yüzde nisbeti — Pourcentage
Yüzey — Satıh — Surface
Yüzeylerin yüzdelik sayılması — Satıhların aşarî usulde okunması — Numération centismale des surfaces
Yüzey ölçüleri — Satıh mesahası — Mesure de surface ou de superficie
Yüzlük — Mie — Centaine
Yüzlükler — Miat — Centaines (les)
Yüzo- — Hekto- — Hecto-
Yüzogram — Hektogram — Hectogramme
Yüzolitre — Hektolitre — Hectolitre
Yüzometre — Hektometre — Hectomètre
Yüzometre kare — Hektometre murabbaı — Hectomètre carré
Yüzometre küp — Hektometre mikâbı — Hectomètre cube

Z

Zıt — Zıt — Contraire

RADYO

Ankara :

Öğle Neşriyatı: 12.30 Muhtelif neşriyatı — 12.50 Plâk: Türk musikisi halk şarkıları — 13.15 - 13.30 Dahili ve ricî haberler.

Akşam Neşriyatı: 18.30 Muhtelif plâk neşriyatı — 19.00 Türk musikisi halk şarkıları (Makbule Çakar ve arkadaşları) — 19.30 Saat ayarı ve arabça neşriyat — 19.30 Türk musikisi ve halk şarkıları (Servet Adnan ve arkadaşları) — Meteoroloji mevzuunda konuşma: Te Göymen — 20.30 Plâkla dans musikisi 21.00 Ajans haberleri — 21.15 Stüdyo orkestrası: 1 — Albeniz: Orientale 2 — opold: Praha 3 — Mozart : Celebre Ante 4 — Strauss: Du und Du 5 — Rachninoff: Mélodie — 21.55 - 22.00 Yarın program ve İSTİKLAL MARŞI.

İstanbul :

Öğle Neşriyatı: 12.30 Plâkla musikisi — 12.50 Hâvadis — 13.05 Plâk türk musikisi — 13.30 - 14 Muhtelif neşriyatı.

Akşam Neşriyatı: 18.30 Çocuk tiyatrosu (Tiltil ve Mitil gece sarayı) — 19.00 Nezihe ve arkadaşları tarafından türk musikisi — 19.30 Spor müsahabesi: Eşref Şefik — 19.55 Borsa haberleri — Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından musikisi ve halk şarkıları — 20.30 Havadis poru — 20.33 Ömer Rıza tarafından arabça söylev — 20.45 Fasıl saz heyeti: Okuyanlar: Küçük Safiye, İbrahim, Ali: Kâmuammer, Klerinet Hamdi, Tanbur Sahaddin, Ut Cevdet Kozan, Keman Cevdet — 21.15 Bedriye Tüzün: Şan orkestra katiyle — 21.45 ORKESTRA: 1 — Yvan Susanin, üvertür. 2 — Friml: Love Call 3 — Gounod : Romeo et Juliet fantazi. 4 — Çaykovski: Rêverie interrompue — 22.15 Ajans haberleri — 22.30 Plâk sololar, Opera ve operet parçaları — 23 - 23 Son haberler ve ertesi günün program

Avrupa :

OPERA VE OPERETLER : Laypzig — 20 Varşova — 21 Roma — Paris.

ORKESTRA KONSERLERİ VE SEFONİK KONSERLER : 10 Stokholm 19.10 Breslav, Lüksenburg — 19.55 Münster — 20 Kolonya — 20.05 Prag — Brüksel, Stuttgard — 21.30 Strasburg 22.20 Kopenhag — 22.30 Lüksenburg — Tuluz — 24 Frankfurt.

ODA MUSİKİSİ : 15.40 Viyana — Münih — 18 Stuttgart — 21.10 Frankfurt

SOLO KONSERLERİ : 12 Beromünster — 14 Stuttgart — 16.15 Varşova — Berlin — 17.40 Kolonya — 18 Breslav — Münih — 21.30 Monte Ceneri .

NEFESLİ SAZLAR (Marş v. s.) : Berlin, Breslav — 8.30 Breslav.

ORG KONSERLERİ VE KOROLAR 9.30 Kolonya — 15.25 Hamburg — Kolonya — 18 Stokholm — 19.10 Laypzig 23.30 Kolonya. ,

HAFİF MÜZİK : 6.30 Hamburg ve diğer alman istasyonları — 8.30 Frankfurt Königsberg — Münih — Stuttgart — diğer alman istasyonları — 14 Laypzig — 14.10 Frankfurt — 14.15 Berlin — 16 Berlin ve diğer alman istasyonları — 16.10 Königsberg — 17.15 Münih — 18 Berlin — 19.10 Frankfurt, Münih — 19.15 Stuttgart — 20 Monte Ceneri — 20 10 Mamburg — 22.30 Hamburg.

HALK MUSİKİSİ : 11.30 Stuttgart — 14.15 Kolonya — 22.30 Stuttgart — 23 Viyana (Sigan orkestrası).

DANS MÜZİĞİ : 20 Berlin — 22 Floransa , Lüksenburg — 23 Katoviç, Karakovi, Milâno, Vilna — 23.25 London-Regional — 24 Droitvich — 0.15 Lüksenburg.

İstanbulda Türkkuşu'na 300 talebe yazıldı

İstanbul, 5 (Telefonla) — Türkkuşuna şimdiye kadar 300 talebe yazılmıştır. Kayıdlar ayın onunda kapanacaktır.

BİR SÜRGÜN

— 66 —

YAKUB KADRİ

Doktor Hikmet, Paris gibi bir medeniyet ve irfan merkezinin göbeğinde bu düşüncelerle dolaşmaktan derin bir hüzün duyuyordu. Daha doğrusu, bu bir hüzün değil, bir ümidsizlik, bir füturdu. Artık burada da insan zekâsı, insan ruhu ilâhî misyonunu ifaya imkân bulamıyorsa; burada da bir sürü cebirler ve tazyikler ferdin hür ve serazade inkişafına mani olmakta ise nereye gitmeli? Hangi ülkenin kapısına baş vurmalı ?

İlâhî misyon ! Fakat gerçekten insanda böyle bir sıfat var mıydı ? İnsan denilen mahlûk haddı zatında bütün hayvanların en kötüsü, en faziletsizi, en ihtiraslısı, en egoisti, en şeriri değil miydi ? Ve bütün kanunlar, bütün sosyal ve moral prensipler hep onun korkunç *instinct*'lerine gem vurmak için konulmamış mıydı. Kanunlar ve moral prensipler... Lâkin bunları icad edenler kimlerdi? Bunlar her halde bazı mutekidlerin zannettikleri gibi gökten inme bir takım emirler ve nehiyler değildi ya ! Bunları da yapanlar insanlardı. Ama, bunlar, bütün bu kesif ve iğrenç kalabalık arasından kaç kişi idi ? Her asır başına ve yahud her on milyona bir faziletli insan düşmüyor muydu ? Bunların da hayatı kim bilir ne iztiraplar, ne fütürlar, ne hayal kırgınlıklariyle geçip gidiyordu. Bize bıraktıkları eserlerdeki o derin hüzün ve melâl izleri, onların ne kadar betbaht kimseler olduğuna kâfi bir delil değil miydi ? Niçin bütün edebî kitablar birer (Ürn) gibi göz yaşlariyle doluydu ? Niçin bütün tragedia'lar bir yeis atmosferi içinde bitiyordu ? Lejislatör niçin merhametsiz ve sertti ? Sosyolog neden daima gayrı memnundu ? Daima bir şey değiştirmek istiyordu ? Filozof en sonunda neden her şeyi inkâra varıyordu ? Ve yahud şu son yahudi peygamberi Marx gibi bütün mevcud insan cemiyetlerini alt üst etmek emrini veriyordu.

Kafası bu biribirini tutmaz düşüncelerle karma karışık, bahçeden dışarı çıktı, caddelerin kalabalığına katıldı. Fakat, bu kalabalık onu her vakitten ziyade rahatsız ediyordu. Doktor Hikmet, şu dakikada yalnızlıktan başka hiç bir şeyin hasretini duymuyordu. Yalnızlık... Lâkin, bir şehrin gürültüsü içinde, pencereleri bir işlek caddeye bakan bir odadaki yalnızlığı değil, tam manasiyle bir kır ortasında, sessizlik, tembellik ve tahayyülle dolu bir yalnızlık istiyordu. Acaba sinirleri çok mu yorgun düşmüştü ? Bütün vaziyetinde bir tayini güç kırıklık var gibiydi. Akşamları bir parça da nöbeti olduğunu zannediyordu.

— XX —

Iki küçük oda ile bir daracık mutfaktan ibaret yeni evinde yerleşmek, doktor Hikmet, için uzun ve tatlı bir meşgale oldu. Uzun, çünkü, ev pek yarım yamalak döşeli idi ve bu yüzden bir sürü eksiklerini tamamlamak lâzım geliyordu. Tatlı, çünkü bu işleri hep Arlette'le birlikte yapıyordu. Günde, hiç değilse, bir iki saat, Rue Lépice'le Pigalle meydanı ve Clichy ile Rochechourt bulvarları arasında genç kızla yan yana dolaşışlar, o dükkândan bu dükkâna girib çıkışlar, sonra ellerinde bir takım paketlerle de eve gelip tıpkı yeni evliler gibi alınan şeyleri asmak, mıhlamak ve sermek için biribirlerine yardım edişler; arada bir, şöyle birer iskemlenin kenarına ilişip başarılan işlere dair birer mülahaza söyleyişler; kısa bir sohbet zemini açışlar; Arlette'in bir şakası, bir gülüşü, bir gözünün ucuyla doktor Hikmeti süzüş, ona, rüyada görse inanamıyacağı saadetler gibi geliyordu.

Gerçi, Arlette'den, kendine karşı hissî bir alâkanın uyanmış olduğunu veya uyanmak üzere bulunduğunu ummuyordu. Bu eve yerleşme işinde kendisine bu kadar arkadaşça yardım edişini bile doğrudan doğruya gönülden gelen bir sâyike atfedemiyordu. Hattâ, doktor Hikmet, bazı günler, şüphe ve septisizmasında daha ileri giderek, genç kızın, bütün hareketlerinde başkasının zoru ile yapılan nezaketlerin şemmesini bile seziyordu. Gerçi, Arlette'in narin ve oynak omuzları arkasından, hemen her an Madame Lavalière'in mütehakkim ve kesif gölgesini hissetmemek mümkün değildi.

(Sonu var)

HAYAT ve SIHHAT

Şaraba su katılır mı?

İçirdiği şarablara su kattığı için meyhaneci tezgâhdarını — pardon, barman diyecektim — cezalandıran mahkeme kararının, sağlık bakımından da, tam haklı olduğunda hiç şübhe yoktur. Eskiden, şarabın, bir gıda olup olmadığını akıllarına getirmiyenler bile :

— Harama hile katılmaz...

Diye şarabı daima susuz içerlerdi.

Bu genç barman galiba Omiros okumuş. O büyük şair de şarabı yarı yarıya su ile karıştırdıktan sonra tetara yaparak içmeği tavsiye edermiş. Belki, susuz şarab içmeği yasak eden Solon kanunlarını da biliyor da, müdafaasında, müşterilerini sarhoş etmemek için şaraba su kattığını söylemiş...

Fakat şarab hakkında fikirler Omiros ve Solon zamanlarından beri çok, hem de bir kaç defa değişmiştir. Bir zaman hekimler de şarabın fena tesirlerini azaltmak üzere şaraba su katmayı sağlık verirlerdi. Onun iyi hiç bir tesiri bulunmadığını iddia edenler katresini bile yasak ederlerken, bir aralık, büyük bir kimya üstadının sözleri üzerine şarab mükemmel bir gıda diye tanındı.

Şarabın gerçekten bir gıda olup olmadığı şimdilik şübhelidir. Ona, gıdadır, diyenler de var; zehirdir, diyenler de var. Ancak şarab ve daha umumî surette alkol tabiî bir ihtiyaç olmasa bile, içtimaî bir ihtiyaç olduğunda fikirler hemen hemen birleşmiştir. Alkol içmenin önüne geçilemeyince, onun hafif şekli şarabdır. Şarab içmeği tavsiye edenler değilse de, itidal derecesinde içmeyi söyliyenler pek çoktur.

İtidal derecesinde kalmak için de en iyi çare ,tabiî, az şarab ve çok su içmektir, ancak ikisini bir araya karıştırarak değil. İkisi bir araya gelince ayrı ayrı hassalarını kaybederler.

Su alcalen bir maddedir, halbuki şarab ekşi olmasa bile gene asittir. Şarab kaba ve pek ekşi olursa ona su katarak ekşiliğini azaltmak belki caiz olur. Fakat bizim inhisar şarabları hiç de öyle şarablardan değildir.

Su insanın hararetini giderir, kanını temizler. Şarab içerisinde suyun bu hassaları kaybolur.

Şarabın, her şarabın ayrı, kendisine mahsus bir kokusu vardır. Gıda olmazdan veya keyif vermezden önce kokusu insana zevk verir. Şaraba konulan su nisbetinde kokusu azalır. Bu kokudan dolayı şarabın midedeki mayalarla tekrar tehammür etmediğini bile iddia ederler. Bir şarab ne kadar genç ve ne kadar az asit olursa içerisine su katılınca hassalarını o kadar çabuk kaybeder. Bizim inhisar şarabları, zarurî olarak, henüz genç şarablardır. Bilirsiniz ki şarabın gençlikten kurtularak suya dayanabilmesi için haylıca uzun yıllar lâzımdır.

Şarab beyaz olursa, içerisine su katılmaktan zaarrı daha az olur. Bununla beraber gene aynı şarab kalmaz. Hele şampanya şarabı, beyazdır, diye içerisine su katmak elbette kimsenin aklına gelmez.

Doğrusu suyu da, şarabı da — şarabı mutlaka içmek isterseniz — ayrı ayrı içmektir. Onun için ziyafet sofralarında biri şaraba mahsus daha küçük, öteki suya mahsus daha büyük — iki bardak koyarlar.

Midesi zayıf olanlar yemek arasında yalnız su içerler, yemeğin sonunda biraz şarab. Midesi zayıf olmıyanlar, hararet gidermek için su bardağını, zevk duymak için de şarab bardağını kullanırlar.

Midelerine eyice güvenen babayiğitler yemek esnasında yalnız şarab içerek suyu sonradan mideleri nin boşalacağı zamana bırakabilirler. Fakat bir yemekte yarım litreden fazla şarab içmek ifrata gitmektir.

Yemeklerden başka zamanlarda şarab içmeğe gelince, bu kendi memleketlerinde şarab yapılamıyan acemilerin, yahud şarabla kendilerini kaybetmek istiyen sarhoşların işidir. Biz burada ne o acemiliği, ne de bu sarhoşluğu kabul edebiliriz.

G. A.

5 kuruşla Aç bir çocuğu doyurabilirsiniz

Çocuk Esirgeme Kurumu her sene olduğu gibi bu sene de Ankara İlk okullarındaki zayif ve kimsesiz (518) çocuğa her gün sıcak öğle yemeği vermektedir. Bir çocuğun bir öğünlük yemeği beş kuruş tutmaktadır. Her vatandaş kuruma beş kuruş vermek suretiyle yoksul bir yavruyu sevindirmek imkânını bulabilir.

Göçmenler iskân mıntakalarına gönderildiler

İstanbul, 5 (Telefonla) — Nazım vapuriyle gelen 1690 göçmen Sirkecide karaya çıkarıldılar. Bunlar iskân bölgeleri olan Çatalca, Kırklareli ve Silivriye gönderileceklerdir.

Denizbankın teşkilât ve kadrosu

Ekonomi Bakanlığı yeni seneden itibaren teşekkül eden Denizbank'ın teşkilât ve kadroları üzerinde çalışmalarına devam etmektedir. Denizbank'a bağlanacak olan Van gölü, tahlisiye genel direktörlüğü, İstanbul, İzmir, Trabzon işletme idareleri, romorkörcülük ve kılavuzluk idaresi deniz yolları, Akay, fabrika ve havuzlar idareleri Denizbank'ın teşkilât ve kadroları bakanlıkça tesbit olununcaya kadar bugünkü şekilleriyle faaliyetlerine devam edecekler ve memur maaşlarını da mevcud kadrolar üzerinden vereceklerdir. Deniz bank'ın genel direktörünün önümüzdeki günlerde tayini yapılacaktır. Genel direktörlüğe kimin getirileceği henüz belli olmamıştır.

Bir Avrupalı Gözü ile AMERİKADA SPOR

ADAMA-ADAM

Çeviren: Kerim Bükey — 6 — *Yazan: H. Lechenperg*

"Demek bundan sonra dünya şampiyonluğunu Joe-Louis alacak. "Evvelden hesab edilemiyen bir hâdise zuhur etmezse, yahud, zenci olduğu için, dünya şampiyonluğu maçını yapmasına mani olunmazsa, hakikî bir tek dünya şampiyonu var : Joe Louis. Dünyanın en iyi boksörü Tunneyden beri ağır sikletlerde görülmeyen, bir sol direkti var. Insanın tasavvur edebileceği en marifetli, en alımlı ayak oyunu var. Şimşek gibi öyle dalıp kaçıyor ki, yumruk isabet ettirmek hemen hemen mümkün değil. Hem solunun hem sağının öldürücü bir pançı var. Benim görüşüme ve bütün Amerikan kritiklerinin görüşüne göre, şimdiye kadar yaşamış olan boksörlerin en iyisidir.

Bu sırada Dempsey masamıza geldi. Son kelimeleri işitmişti. Dedi ki : "Joe Louis hakkında benim fikrim sorulacak olursa verilecek bir tek cevabım var : Artık Aktif bir boksör olmadığıma memnunum."

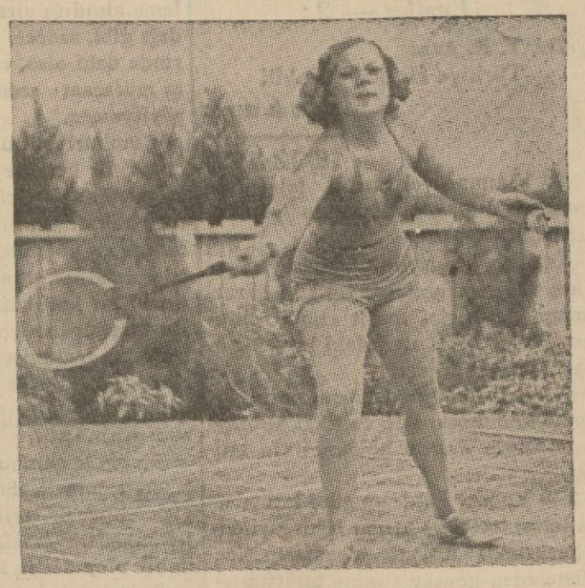

Buz üzerinde patinaj şampiyonu Sonya Heni tenis oynarken

KELEPİRLER

Hafif sikletler hakkında bir kelime daha. Amerikada boks zihniyeti hakkında söylenen bütün sözlerden mantıkan istihraç edilen, Birleşik Hükûmetlerde her şeyden önce ağır sikletlere karşı alâka mevcud olduğudur. Daha doğrusu yalnız ağır sikletlere. Böyle olduğu da kazanılan para nisbetinden meydana çıkıyor. Ağır sikletlerin cebine yüz binlerce dolar giriyor. Hafif sikletler se bir kaç bin dolarla iktifa etmeğe mecbur kalıyorlar.

Maamafi, tabiî Amerikada da pek âlâ biliniyor ki, yüksek sınıf boksa, ağır sikletlerden çok daha fazla, tam da hafif sikletlerde tesadüf olunuyor. Her sene Amerikan spor münekkidleri kendi kanaatlerine göre dünyanın en iyi boksörünü seçerler. Daha ikinci senede bir ağır siklet seçilmeyip, vaktiyle hafif siklet şimdi de orta siklet dünya şampiyonu olan Barney Rossun intihab edilmesi bir tesadüf mahsulü değildir.

Ross modern ringin hiç şüphesiz en büyük Artistidir ayak oyunu nerede ise danseder gibi, solu da, bir tabanca kurşunu çabukluğunda. Kabiliyeti hakkında bir fikir edinebilmek için, en kestirmesi, Kolonyalı Hein Domgörgeni en iyi zamanındaki vaziyetini göz önüne getiririz.

Amerikanın sayısız büyük boksörleri vardı. Şimdi de var. Tommey, Loughran, Maxie Rosenbloma karşı kaybedinceye kadar uzun zaman vaziyete hâkim olmuştu. Bugün fena antrene olan Rosenbloomı şöyle böyle dövebilmiş olan Bob Olin dünya şampiyonu. Orta sikletde Micky Walkerden beri fevkalâde bir şahsiyet görülmedi. Dundee, Yarosz, ve Babe Risko (son ikisi Polonya kanından) en son dünya şampiyonlarıydı. Orta sikletde Ross dan başka, çok müthiş döğüşen, Ross ile üç defa maç yapıp birini pek az farkla kazanmış ve böylece kısa bir müddet için dünya şampiyonluğunu koparmış olan yalnız Mc Larnin var. Hafif siklette, ta 1930 dan beri dünya şampiyonu olmuş ve 1935 de Barney Rossun, hafif siklet tacını kilosunun tutmıyarak bırakması yüzünden, tekrar dünya şampiyonluğunu ele almış olan Canzoneri var.

Son zamanlarda Avrupayı iyice meşgul eden bir mesele hakkında, bir kelime daha : Amerikalılar hangi hakla dünya şampiyonası maçlarını kendilerine mal ediyorlar, ve Amerikada yapıyorlar ? Dünya şampiyona maçları ne için Berlin, Paris veya Londrada yapılmıyor ?

Bunun türlü türlü sebbeleri var. Bir taamül hukukundan bahsedilebilr. Nihayet ilk önce, dünya şampiyonası fikrini Amerikalılar ileri sürmüşler. Gene, ve nihayet bir kaç istisna hariç, dünya şampiyonaları her zaman Amerikada yapılmıştır.

Hemen hemen her zaman, dünya şampiyonlarının Amerikalı oldukları iddia edilebilir. Bunun sebebi de, şüphesiz, Amerikalıların dünyanın en iyi boksörleri olmalarıdır... Tabiî, Schmeling ve Marcel Thil var. Paolino ve Carpentier vardı. Fakat büyük boksörlerin çoğu Amerikalılardır.

Ya bizzat Schmeling, dünya şampiyonu iken nerede döğüştü ? Amerikada. Ne için ? Bu sualleerin cevabı ayni zamanda dünya şampiyonluklarının ne için Amerikada yapıldığının da cevabıdır : Çünkü Amerikalılar fazla para veriyor.

Bu kulağa biraz bayağı geliyor. Fakat profesyonel bir boksör para kazanacaktır, kazanmalıdır ve kazanmağa mecburdur. Kazanabildiği kadar çok para. Fakat insan keyfi için, sadece keyfi için de boks yapabilir. Insan — boksta da amatör kalabilir.

AMATÖRLER

Amerikan amatörleri muhakkak ki, kardeşleri profesyoneller gibi, dünyanın en iyileridirler.

Tetkik edelim. Amerikan amatör boks sporunun esasını daha dikkatli tetkik edelim. Fakat profesyonel spor faslını kapamadan ve amatör sporu ile meşgul olmadan önce şunları tesbit edelim :

Amerikan profesyonel boks sporu, amatör boks sporu olmasaydı hiç bir zaman bugünkü vaziyete gelemezdi.

Gene, Amerikan amatör boks sporu da profesyonel boks sporu olmasaydı bugünkü mevkiini bulamazdı.

Amatörler için büyük profesyonel boksörler bir örnek, bir gaye olmuşlar ve birer örnek ve birer gaye olarak kalmışlar ve kalacaklardır. Profesyoneller için amatör boksörler tükenmeyen bir Reservuar idi, tükenmeyen bir reservuar olarak kalmışlar ve kalcaklar da :

Birleşik Hükûmetlerde amatör boksörlerin sayısı takribi olarak ta tahmin edilemez. Amatör boksunu kontrol eden, daha doğrusu, ona nezaret eden spor idare teşkilâtının elinde bu hususta hiç bir imkân yok.

Amatör boks sporu Almanyada olduğu gibi, bir teşkilâta malik değildir. Diğer bir çok sporların tabi bulunduğu gibi, A A U (Amateur Athletic Union) a bağlıdır.

(Sonu var)

1 Gün için

Doğudan haberler

Vilâyetlerde çıkan gazeteleri çok okumalıyız; memleket bünyesinde ki değişikliği, zihinlerdeki gelişimi, her şeyi ve her şeyi onlardan takib etmemiz mümkün olduğu için... Yalnız bu gazeteler, bir takımları gibi, ilân bedelleri bir iki kişiye geçim vasıtası olmak üzere çıkarılmayıp da hakikaten bir mıntakanın düşünüşüne ,duyuşuna, kısaca yaşayışına makes olmak, memleketin ve dünyanın gidişinden ora halkını haberdar etmek gayesile neşredilmelidir ki herkesçe aransın ve bol bol okunsun.

Erzurumda çıkmakta olan Doğu bu maksadı takib eden gazetelerimizden biri olmuştur: Memleketin en uzak köşeleri olduğu için asırlarca ihmal edilmiş olan doğu vilâyetlerine bir iki seneye kadar garbdan, cenubdan ve şimalden, bir iki günde gidilmek kabil olacaktır. O günleri iple çeken doğu vilâyetleri, şimendifer gelmeden kendilerini şimendifere ve asrımızın bütün ileriliğine liyakat kazanmış görmek istiyorlar.

Doğu'nun son gelen nüshalarından birinde bir sual vardı : Belediyeden ne istiyorsunuz ? Muharririn muhatabı cevab veriyor :

— Gece rahatça çalışabilmek için elektrik, hastalık menbaı olmıyan temiz su, temizlik, temizlik ve gene temizlik istiyoruz.

"Ekmekler hilelidir, çünkü lüzumundan fazla fırın vardır. Bunlar kazanabilmek için hile yoluna sapıyorlar. Kasaplar, lokantalar, kahveler ve oteller de öyledir. Tahdid etmeli.

"Hamamlar inanılmıyacak kadar pistir. Soyunma yerleri ve havlular, sanılır ki, aylardan beri temizlenmemiştir. Bunlara sıcak su devamsız verilir, sıcak suyu çekişerek bölüşen müşterilerin hali görünecek bir manzaradır.„

Bu sualin cevabı bir çok şehirlerimizde aynı değil midir? Elektrik, su, temizlik, hilesiz ekmek, sıhî et, iyi lokanta, oturulabilecek gazino, ve ilâahır....

Fakat dikkat edilirse görülür ki bütün bu yoklukların veya eksiklerin sebebi de bu cevabdadır: Küçük esnafın bol olduğu yer varlıksız yerdir.

Kayıdsız osmanlı imparatorluğu doğuyu asırlarca hudud muhafızı olarak kendini korumağa memur etmiş, fakat onu korumağı düşünmemiştir. Harbler, istilâlar ve sonsuz bir ihmalden başka bir şey görmiyen oralara elektriği, temiz suyu, hilesiz ekmeği, sıhî eti, iyi lokantayı ve her şeyi cumhuriyet verecektir: Kalkınmayı umumileştirip tamamlıyarak...

Bu dilekler ve bu tenkidler kalkınmanın hissedildiğini ve refahın geniş adımlarla yaklaştığını haber veren ilk alâmetlerdir. Doğudan gelen haberleri memnuniyetle karşılayalım. — N. Baydar.

İstinye dok şirketi

Ekonomi Bakanlığı, hükümetçe satın alınan İstinye Dok şirketinin tesellümüne önümüzdeki günlerde başlıyacaktır. İstinye Dok Şirketi ile fenerler idaresi yeni kurulan Denizbank'a devrolunacak ve Denizbank tarafından işletilecektir.

KESİK BAŞLAR

Yazan: Edgar Wallace

24

— Hayır, ilk defa sizden işitiyorum.

— Evet, yeni bir kumpanya kuruyormuş. Şimdiye kadar kaç tane yıldızı işten çıkardımsa hep böyle oldu. Zavallı kızlar, ve zavallı sermaye sahibleri !

— Fakat Mendoza İngilterede iyi bir sahne vazii bulamaz.

— Neden bulamasın? İngilterede iyi sahne vazileri eksik değildir ki!... Buyurun Bay Longval...

Briksan başını çevirince sevimli ihtiyarı, elinde şapkasiyle, kapının eşiğinde buldu.

Longval, o güzel sesi ile :

— Sizi rahatsız ettiğimden korktum, dedi. Avukatımla bir şey görüşmek üzere şehre gelmiştim. Stüdyonun önünden geçerken filmin ne halde olduğunu öğrenmek için içeri girmekten nefsimi mennedemedim.

— Film iyi gidiyor, Bay Longval, Teşekkür ederim. Bay Briksanı zannedersem tanıyorsunuz, değil mi ?

— Evet, evet... tuhaf bir mesele için avukatımı görmeğe gelmiştim, Yıllar var ki tababet tahsil etmiştim. Fakat o vakittenberi hiç hekimlik etmemiştim. Hekim diplomasına sahib olduğumu hemen hiç kimse bilmediği halde geçen gün komşularımdan biri gelip hizmetçilerinden hasta olan birini görmeğe çağırdı. Kaydolmadan hekimlik etmekle kanuna karşı gelmiş olup olmadığımı bilmiyordum.

Briksan cevab verdi :

— Bir kere kaydolunduktan sonra insan daima hekimlik edebileceği için hastaya bakmakla hatâ işlemiş olmazsınız.

— Avukatım da böyle dedi.

Hastanın kim olduğunu tahmin eden Briksan sordu :

— Mühim bir hastalık mı idi ?

— Hayır. Mühim bir şey değildi. Ben bir kan zehirlenmesi karşısında bulunduğumu sandım. Fakat zannederim ki yanıldım. Gençliğimdenberi hekimlik o derece ilerlemiştir ki reçete yazmaktan bile çekindim. İnsaniyete hizmet etmek zevkli bir şey olmakla beraber bu hâdise beni öyle sarstı ki bütün gece uyuyamadım. Zaten o gece de pek karma karışık geçti. Düşünün ki adamın biri bahçeme bir motosiklet bırakmış.

Briksan gülümsemekten kendini alamadı.

Longval devam etti :

— Bunun manasını anlıyamadım. Sonra dostumuz Fosu gördüm. Pek düşünceli idi.

Briksan hemen sordu :

— Nerede gördünüz?

— Bizim evin önünden geçiyordu. Ben, bahçe parmaklığı önünde pipomu içiyordum. Kim olduğunu görmeden selâmladım. Dönüp bana bakınca Fos olduğunu anladım. Bir ziyaretten geldiğini ve diğer bir ziyarete gittiğini söyledi.

— Saat kaçtı ?

— On bir kadar olmalı idi. Pek emin değilim. Uyumak üzere eve döneceğim sırada idi.

Briksan, Sir Gregorinin, Stella gittikten sonra tekrar gelmesini söyliyerek Fosu kabul etmemiş olacağını düşündü.

Longval başını sallıyarak :

— Ne günlere kaldık! dedi. Benim köşk şimdiye kadar sükûneti ile dikkate şayandı.

Sonra Knebvorta dönerek:

— Film bitince bana gösterirsiniz, değil mi ?

— Elbette, elbette Bay Longval.

— Bilmem neden onunla bu kadar alâkadar oluyorum. Bir kaç hafta eveline kadar bir film nasıl yapılır, bilmiyordum. Zaten bugün de daha fazla bir şey bilmiyorum ya !...

Bu sırada Knevbortun kâtibi başını uzatarak :

— Bayan Mendoza kendisini kabul etmenizi rica ediyor, dedi.

Knebvortun yüzünde sıkıntı âlâmetleri göründü.

— Hayır, kabul edemem.

Longval söze karıştı :

— İşt edün gördüğüm biri daha. Onu görünce civarda film çekmekte olduğunuzu sandım. Fakat sonra Bay Fos yanlış düşünmüş olduğumu söyledi. Ne sevimli kız, değil mi ?

Jan kısaca:

— Evet, dedi.

Ve ihtiyar çıkıp gittikten sonra Briksana dönerek ilâve etti :

— Ne sevimli kız, ha? Longvalin Stellayı sevimli bulmasına ne dersiniz? Eğer bu kadında bir parça sevim varsa şeytan kim bilir ne kadar sevimlidir..

XXII

Kesikbaş

Briksan dışarı çıkarken Stüdyonun parmaklığı önünde Stellayı görünce kızın Grif şatosuna yemeğe davetli olduğu aklına geldi. Stella, Briksana doğru yürüdü :

— Sizinle görüşmek istiyordum. Yazıhaneye bir pusula göndererek sizin orada olup olmadığınızı öğrenmek istemiştim.

— Öyle ise pusulanız yanlışlıkla Knebvorta verilmiş olacak !

Stella, Knebvortu istihfaf ettiğini göstermek istiyormuşçasına omuzlarını silkti.

— Hayır, onu değil sizi görmek istiyordum. Siz hafiyesiniz, değil mi ?

Briksan, Stellanın kendinden ne isteyeceğini düşünerek :

— Evet, cevabını verdi.

— Arabam sokağın başında duruyor. Benimle eve kadar gelirmisiniz?

Briksan tereddüd etti. Adeli görmekte istical ediyordu. Vakıa ona ne söyliyeceğini bilmiyordu: Bir şey müstesna... Fakat onu henüz kendisi de bilmiyordu.

Nihayet :

— Memnuniyetle, dedi.

Stella, otomobilini maharetle kullanıyor ve bütün dikkatini direksiyona verdiği için konuşmuyordu.

Briksan, Stellanın zarif küçük salonuna girince bu umulmadık davetin sebebini izah etmesini bekledi.

— Bay Briksan, size bir hikâye anlatacağım, ve bu hikâyeyi sizin bilmeniz lâzım geldiğini zannediyorum.

Kızın yüzü solgun, hareketleri sinirli idi.

— Size her şeyi söylediğim zaman bilmem hakkımda ne düşünürsünüz ? Fakat buna her halde razı olmalıyım. Artık susmağa tahammülüm kalmadı.

Holde bir zil çaldı.

— Telefon, bir dakika müsaade edin.

Kapıyı yarı aralık bırakarak çıktı. Briksan, Stellanın kendini telefona çağırana kısa ve sert cümlelerle cevab verdiğini işitti, ve sonra susmasından da mütalea beyan etmiyerek dinlediğini anladı. On dakika sonra geldi. Gözleri parlıyordu, yüzü kıp kırmızı idi. Sordu :

— Size nakledeceğim hikâyeyi bir başka zamana bırakırsam bana darılırmısınız ?

Stella, muhakkak ki, Sir Gregori ile görüşmüştü. Kız buna dair bir şey söylememiş olduğu halde Briksan bundan emindi. Fakat ona cesaret vermiş olmak için :

— Bugünkü işi yarına bırakmamak daha doğrudur, dedi.

Stella dili ile kuruyan dudaklarını ıslattı.

— Evet, biliyorum. Fakat şimdilik bir şey söylememekliğim için bazı sebebler var. Yarın buluşsak olmaz mı ?

Briksan, bir an evvel serbest kalacağını da düşünerek :

—Siz bilirsiniz, cevabını verdi.

— Sizi geri götüreyim mi ?

— Hayır, teşekkür ederim, yaya dönebilirim.

— Sizi şehre bırakayım. Ben de oradan yoluma devam ederim.

Briksan, Stellanın nereye gideceğini tahmin ediyordu: Grif şatosuna. Nitekim, Briksanı otelin önüne bıraktıktan sonra bir anda o tarafın yolunu tuttu.

Briksanın önüne çıkan otel garsonu,

— Size bir telgraf var, dedi.

Garsonun, yazıhaneye gidip dönerek uzattığı şu telgrafı, Briksan, hayretle okudu :

(Sonu var)

Seçim nizamnamesinde bariz bir tarafgirlik vardır!

(Başı 1. inci sayfada)

Vesika — 1

Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibliğine

Cenevre

15/12/1937

Milletler Cemiyeti nezdindeki Türkiye daimî delegeliği bana bildiriyor ki: 15 - nisan - 1938 tarihinden evvel Sancak'ta yapılması lâzımgelen teşriî seçimlerin icrası suretlerini hazırlamak üzere oraya gönderilmiş olan komisyon, yakında vukubulacak olan umumî reylere müracaatın şekillerini tesbite mahsus 87 maddelik bir nizamname projesini konseyin şimdiki reisine tevdi eylemiştir.

Bundan maada delegemiz, bu nizamnamenin, icabeden idarî tedbirler alınmak üzere Fransa hükümetine, mandater devlet sıfatiyle, resmen tebliğ olunacağını bana bildirmektedir.

Diğer taraftan bu nizamname projesinin bir suretini Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine, sırf bilgi olarak ve gayri resmî surette tevdi ettirdiniz.

Münderecatı bence henüz meçhul olan bu projeye karşı hiçbir vaziyet almamakla beraber Türkiye'yi bir teşekkülün emri vakii karşısında bulundurmak ister gibi görünen Milletler Cemiyeti uzuvlarınca ittihaz olunan hareket tarzından mütevellit hayretimi izhar etmeğe ehemiyet veririm.Bu hareket tarzına karşı hükümetimin en katî ihtiraz kayıtlarını dermeyan ettiğini size beyana mecburiyet hissediyorum.

Milletler Cemiyeti Komisyonu Sancak'ta mandater devletin filî iştirâkiyle etüdler yapmıştır. Bu çalışma birliği neticesi olan nizamname projesi, bu işte en ziyade ilgili devlet olan Türkiye hükümetine "sadece bilgi için ve gayri resmî surette" tebliğ olunmuştur. Demek ki: Proje bu gibi ahvalde takib edilen usule göre Milletler Cemiyeti konseyi reisi tarafından sırf şeklen kabul edilmesi sureti ile katî mahiyetini iktisab eyliyecektir .

Bay umumî kâtib; elbette teslim edersiniz ki konseyin 29 mayıs tarihli kararlarının icrası, bu yüzden hükümetimin murakabesinden tamamiyle kaçtığı halde diğer zâmin devlet icra keyfiyetine en sıkı bir şekilde karıştırılmıştır.

Halbuki konseyin yukarda anılan kararındanberi manda organları Sancakta hayırhah ve bîtaraf bir hami otorite gibi değil belki Sancakta faik olan türk unsuru zararına olarak intihablar neticesi üzerine geniş mikyasta tesir hasıl edecek mahiyette daima müdahalelerde bulunan işte ilgili bir taraf gibi hareket etmişlerdir.

Cumhuriyet hükümeti, Sancak'ta Türkiye'nin lâkayd kalamıyacağı bir sömürgeleme hareketi takib eden manda mümessillerinin icraatı üzerine Fransa hükümetinin ciddî dikkat nazarını çekmekten geri durmamıştır.

Aşikârdır ki Milletler Cemiyetinin bu münazaalı işte rolü, manda otoritelerinin hareketlerini örtmek gayesini değil bilâkis alâkadar taraflar arasında bu havaliye aid itilâfı tevsik ve böylece matlûb sükûneti temin etmek maksadiyle ittihaz edilmiş olan ve hakikatte bir kompromi teşkil eden Milletler Cemiyeti kararlarının metin ve ruhuna tamamiyle uyarak mevzuu bahis işi tesviye için Fransa ve Türkiyenin fevkine çıkmak suretiyle bir bitaraflık hareketi icra etmesi maksadına matuf olmalı idi.

Sancak seçimlerine müteallik nizamname projesinin tanzim ve tatbikinde Milletler Cemiyeti organlarının kararlaştırdıkları usulün, Milletler Cemiyetine en halisane bir surette sadık memleketlerin şimdiye kadar bu cemiyete ve en müşkül ahvalde Cenevre'nin milletlerarası organizmine karşı gösterdikleri bağlılığı kuvvetlendirecek mahiyette olduğunu burada tasdik etmek bence mümkün değildir.

Binaenaleyh bu tarzda harekete karşı şiddetle kıyam etmeğe ve Milletler Cemiyeti komisyonunun, intihabata müteallik olan 29 mayıs kararlarını konseyce hakemliği yapılan ihtilâfta ilgili taraflardan biri ile işbirliği yaparak hazırlanmış olan şartlar dairesinde tatbik mevkiine konmasına karşı cumhuriyet hükümetinin katî ihtirazî kayıtlar serdettiğini size bildirmeğe müsaraat eylerim.

Dr. T. R. ARAS
TÜRKİYE MARİCİYE

Vesika — 2

Dr. T. R. Aras
Türkiye Hariciye Vekili

Ankara

16/12/1937

15 kânunuevvel tarihli telgrafnamenizi aldığımı bildirmekle şereflenirim.

İntihab komisyonu, konseyin intihab nizamnamesi hakkındaki kararlarının neticesini tesbit etmiş olduğundan kâtibliği aşağıdaki hususların ifasına davet etmiştir:

1. — İntihab nizamnamesinin meriyete konulması için tertibat alınması talebiyle Fransa hükümetinin tebliği,

2 — Konsey kararına göre intihabatın icrası tarihi ile memurların tayinleri hususunda intihab nizamnamesine müsteniden konsey reisine terettüb eden kararları ittihaz etmesi için komisyon tekliflerinin konsey reisine bildirilmesi.

Telgrafnamenizi konsey reisine, intihab komisyonu reisine ve Fransa hükümetine tebliğ ediyorum.

AVENOL
UMUMÎ KÂTİB

Vesika — 3

Milletler Cemiyeti Konsey Reisliğine

Cenevre

24/12/1937

Cumhuriyet hükümetinin Sancakta intihabların tanzimine mütedair olan nizamnamenin tahriri ve tatbik mevkiine vazı hakkında katî ihtiraz kayıtları dermeyan etmiş olduğunu konseye bildirmekle şeerflenirim.

Bu ihtiraz kayıtlarının iptina ettikleri mülâhazalardan bazıları şekil ve usule ve diğerleri esasa taalluk etmektedir.

Cumhuriyet hükümetinin fikrince Milletler Cemiyeti komisyonu tarafından hazırlanan nizamname projesinin ihzar şekilleri ve nizamnamenin tatbik mevkiine vazı hususunda tutulan usul, 29 - mayıs - 1937 kararları metin ve müeddasına aykırıdır. Filhakika Sancak intihablarının tanzimi, Türkiye ile Fransa arasında Milletler Cemiyetinin sahabeti altında husule gelen anlaşma tarzına bir engel teşkil etmektedir. Bu anlaşmanın müdekkikane hazırlığı eksperler komitesince yapılmış, hassatan mevzuuna en iyi elveren formülleri araştırmak için sarfedilen gayretlere türk azası faal bir surette iştirâk etmiştir.

Türkiye hükümeti fikrince nezaret komisyonundan ayrı olan ihzar komisyonunda kendisinin de birlikte çalışmasına lüzum görüleceği mütaleasında bulunmuş idi. Halbuki türk - fransız iştirâkinin hariç bırakıldığı bu nezaret komisyonu hakkındaki konsey kararı katî olsa da, beş delegeden mürekkeb ihzar komisyonunun, kaleme alacağı metinlerin 29 - mayıs uzlaşmasının ruhundan ayrılmaması ve ihtilâfın yeniden baş göstermemesi için türk ve fransız delegelerinin yardımına müracaat etmesi lâzımeden idi.

Hükümetim tarafından bu hususta dermeyan edilen talebler Fransa hükümetince kabul edilmedi ve metinlerin bu takyidi tefsiri karşısında biz, heyeti umumiyesiyle bir yanlış anlama teşkil eden komisyon metninin esasında mevcut hatâyı kaydetmekten başka bir şey yapmadık.

Milletler Cemiyeti komisyonunun henüz başlangıcında sürüklendiği salâhiyet iltibası ilk tesirlerini şüphe yok ki bu komisyonun Cenevre âli müessesesine aynı sıfatla tâbi iki heyet arasında işbirliği olmasından daha mantıkî bir şey olamıyacağını zannederek Sancak'ta manda makamları ile tesisine lüzum gördüğü mezkûr işbirliğinde göstermiştir .

Sancak'taki ilk tahkikat esnasında geçen zaman zarfında, komisyona hep manda makamları delil olmuştur. Komisyon bu suretle çerçevelenen hüsnü niyeti, doğru müşahede ve âdilâne ve bîtarafane karar şeklinde tecelli etmeğe imkân bulamazdı.

Bu vechile hazırlanan nizamname projesi Türkiyeye gayrı resmî ve sırf malûmat olarak bildirilmiştir. Komisyon, manda makamları tarafından kendisine hiç bir telkin, hiç bir mülâhaza ve ne de bir tashih talebi vaki olmadığını ve projenin kaleme alınmasında hiç bir eleman verilmediğini komisyonu gönderen konsey huzurunda söyliyemez.

Fakat komisyon, uzlaşmada ikinci leme alındığı sırada konseyde yapıldığı gibi, sadece fer'î bir nokta üzerinde dahi olsa, verebileceği malûmata müracaat etmiş olduğunu da size söyliyemez.

Cumhuriyet hükümetinin ihzarî komitesi ile beraber çalışması hakkındaki talebine komisyonun mesaisinde türk konsoloslarını n yardımına müracaatta kusur etmiyeceği cevabı verilmiş olmasına göre komisyonun bu içtinabı bir kat daha anlaşılamaz olur. Bu konsoloslar komisyon tarafından bir gûna malûmat itasına veya reylerini beyana davet edilmedikten başka komisyon onları mücanebete de lüzum görmüştür.

Bu halde cumhuriyet hükümeti anlaşma aslının mahiyetini tamamen değiştirebilecek tefsirî bir nizamname ile anlaşma esaslarının gelişi güzel tatbik olunmasını kabul edemez.

Bu sebebden dolayıdır ki hükümetim, metni tarafınıza bildirilen telgrafnameyi genel sekretere göndermiştir.

Meselenin esasına gelince: Komisyonca kaleme alınıp şimdiki konsey reisi tarafından tasdik olunan projenin tedkiki, hükümetimin endişesini ve "procedure„ hakkında sureti mahsusada dermeyan ettiği ihtirazî kaydı tamamile haklı göstermiştir.

Sancak intihablarını idare ve tanzim edecek nizamname M. de Caix ve hâlâ Sancağın maliye direktörü bulunan muavini H. Djebbare tarafından eksperler komitesinde dermeyan olunup türk eksperi tarafından verilen izahat üezrine komitede rey birliği ile reddolunan tekliflerin bir çoğunu tekrar ele almaktadır.

Nizamname, demokratik memleketlerde elbette geçmiyen ve ürkütmeğe ziyadesile elverişli ve seçim serbestisine münafi bir yılgınlığın Sancak'ta hüküm sürmesine bâdi olacak mahiyette bir takım cezaî hükümleri ihtiva etmektedir.

Kabulü mümkünsüz olan bu nizamnameyi teşkil eden 87 maddeden her birinin gerçek manası hakkında konseyi mufassalan tenvir etmeğe Türkiye daimî delegesi hazırdır.

Delillerimi tebarüz ettirmek için bir kaç belli başlı misal zikredeceğim. Eminim ki konsey bunları hakikî kıymetleriyle takdir eyliyecektir :

Hakikati halde millet iradesinin ilk tecelli merhalesini teşkil eden müntehibler listelerinin kayıdları, nizamnamede tahrif olunmuş ve âdetâ bir nüfus sayımı şeklini almıştır ki eksperler komitesi bu fikri açıktan açığa red etmişti.

Konsey kararlarının, eksperler komitesi zabıtnamelerile müeyyed, müeddasınca : İntihabların bu ilk safhasında icra edilecek yegâne murakabe, bir kimsenin dileğini serbestçe izhar etmesi üzerinde bilvasıta tesir icra etmek değil belki o kimsenin mükerreren tescillerine mani olmak gayesini istihdaf etmeli idi. Bu kayıdların, bidayeten teemmül olunduğu gibi, gizli olmayıp alenî olmasının sebebi, evelki sayımlara bakılmıyarak her cemaatin listelerine reylerini vermiş olan müntehibleri bu sistem sayesinde tadad etmektir. Komisyon ırk murakabesi yapma hakkını takınıyor. Ve hayret verecek derecede kaygın olan bu sahada aldığı tedbirler, millî iradenin tezahürünü, mezheb ihtilâfları sevki ile, yanlış yola saptırmağa müncer oluyor. "Nizamnamenin 15 - 20 inci maddelerine bak„.

Başka bir misal: komitede birçok münakaşadan sonra, intihab etmek ve edilmek haklarına ehliyetsizlik halleri, anayasanın yedinci maddesiyle tesbit olunmuştur. Bu maddede yapılan tadad takyidîdir, tayin mahiyetinde değildir.

Halbuki nizamname, bu tadadı tekrar ele alarak ona derpiş olunması eksperler komitesince açıktan açığa reddedilmiş olan maddeleri eklemiştir. Bu zenginleştirmenin ancak ekseriyet unsuru olan türk unsurunu istihdaf edebileceği sancağı tanıyanlarca aşikârdır.

Mevcud otoritelerin nizamname mucibince haklı olarak yanlış addedebilecekleri beyannamelere karşı kullanılan cezalar eksperler komitesince derpiş olunan muamele hilâfına olarak her cemaattan bir mümessil bulunması na imkân bırakılmamak ihtimali ve ikinci derece müntehibler ile mebusları taksim etmek için lâzım gelen en sağlam unsur birkaç küsura yakın olarak kaydedilen müntehiblerin adedinde mevcut iken bu mukasemenin bilâ temyiz üç intihab dairesi arasında yapılması hususunda komisyona verilen

İngilizlerle araplar çarpışıp dururken

Londrada Filistin için yeni bir beyaz kitab neşredildi

Kudüs, 5 (A.A.) — Gazetelerin yazdığına göre, Filistin'in şimalinde yeniden kırk arabla ingiliz kuvvetleri arasında çarpışmalar olmuştur. Arablardan üçü ölmüştür. Hebron halkı, ingilizlerin bir tedib hareketi esnasında kendilerine yardımdan imtina etmişlerdir. Halk, şehri kısmen boşaltmıştır.

Hayfa'da ve Kudüs-Hebron, Kudüs - Yafa yollarında otobüslere ateş edilmiş ve birçok yahudi yaralanmıştır.

Beyaz kitab neşrolunuyor

Londra, 5 (A.A.) — Filistine gidecek olan yeni hükümet komisyonunun salâhiyetlerini tarif eden bir beyaz kitab, bugün neşredilecektir.

Bu komisyon, lord Peel'in raporunda tavsiye edilen iki teşekkülün vazifesini görecektir. Lord Peel raporunda, Filistine malî bir komisyonla taksim plânına göre mıntakaları ayırmak üzere bir hudud komisyonu gönderilmesini teklif etmişti. İngiltere hükümetinin Filistini taksim projesine kabul edilmiş nazariyle baktığını hatırlatmak lâzımdır. Milletler Cemiyetinin temmuz toplantısında İngilterenin taksim plânını hararetle müdafaa ettiği ve cemiyet konseyince kendisinden mufassal bir taksim plânı tevdi etmesi istendiği malûmdur.

Londra mahfillerinin fikirleri

Londra, 5 (A.A.) — İngiliz siyasî mahfillerinin "beyaz kitab" karşısındaki ilk aksülamelleri, heyeti mecmuası itibariyle müsaittir ve halihazırda ingiliz parlamentosunun kararları yüzünden güçlüğe uğramadan Filistin meselesinin tasfiyesine doğru bir terakki vücuda getirmek için kabul edilmiş olan usulün mahirane olduğunu meydana çıkarmaktadır. Kabul edilmiş olan hal sureti, vakti gelince kararların parlamento ve Milletler Cemiyeti tarafından tasdik edilmesi için plânın tatbikine müteallik bütün teferruatı ihzar etmeğe elverişlidir.

Deyli Herald gazetesine göre "beyaz kitab„ kabine azaları arasında bir anlaşmazlık mevcud olduğunu göstermektedir. Kabine azasının bir kısmı Filistinin süratle taksim edilmesine taraftardır, diğer bir kısmı ise bu taksimden vazgeçilmesini arzu etmektedir.

Adana'nın kurtuluş bayramı coşkun tezahürlerle kutlandı

"Türk olan her kitlenin hakkı verilmelidir„

Hatay için

Adana'da bir çok hatibler çok güzel sözler söylediler

(Başı 1. inci sayfada)

hatibler, kurtuluş bayrağının o gün aynı yere nasıl bir sevinç ve millî gurur içinde çekildiğini tebarüz ettirdiler ve türkün asla esarete tahammül edemiyeceğini, türk olan her kütlenin hakkı verilmesi lâzımgeldiğini ileri sürdüler ve kardeş Hatay davâsını hatırlattılar. İnsaniyet ve sulh prensipleri içinde vadedilen istiklâlin Hataya verilmediği takdirde türkün hakkını almağa muktedir olduğunu büyük bir iymanla haykırdılar

Saat kulesi dibinde kürsüye gelen Etili türklerden ve Adanalı gençlerden Emin Semre heyecanlı bir söylev vererek Adana kurtuluşunu ve Hatayın ıstırabını tebarüz ettirerek, dedi ki:

— Hatay, Hatay! emniyet ve huzur içinde yaşamak istiyorsan istiklâle bir an evel kavuşman lâzımdır. Bu istiklâli kazanmak için önünde güçlük kalmamıştır. Korkma saadet günleri yakındır.

Saat kulesi dibinde on buçukta biten törenden sonra Atatürk anıtının bulunduğu büyük meydana doğru millî kıyafetlerle binlerce atlı, köylü, çoluk, çocuk bir insan seli halinde yürüyordu. Burada Büyük Şefin heykeline minnet ve şükran çelenkleri konduktan sonra hatibler, hazırlanmış olan kürsüde bayramın büyük manâsını tebarüz ettirdiler. İlk olarak kürsüye gelenlerden Vedad Güçlü, hemşerileri - nin o günkü ıstırab günlerine ve bugünkü sevinç bayramına terceman oldu. Ve Hatayı da hatırlatarak, dedi ki:

— Hataylı kardeşler, sakinet ve sabır tavsiye ediyorum. Müsterih olsunlar. Kendilerini belki kendilerinden çok düşünen ataları ve kardeşleri vardır.„

Bundan sonra kürsüye gelen adanalı Niğde saylavı Cavid Oral uzun bir söylev verdi ve ezcümle dedi ki:

— Arkadaşlarım, yurtseverliği ile istiklâle taparlığı ile büyük kurtuluş ve yükseliş hareketleriyle esir ve ümidsiz milletlere örnek olmuş, yol göstermiş olan Kemalizm bugün erkin ve olgun devreye girmiş bulunuyor. Fakat ardkadaşlarım bugün cumhuriyetin bu büyük eserlerinin verdiği haz içinde kurtuluşumuzun göğüs kabartan şanlı hatıralariyle dolu şu mesud ve şen gününü anarken bizi sevinçle ve fakat gıbta ile seyreden bir vatan parçası, bir türk varlığı, bir Hatay olduğunu bilmemiz lâzımdır."

Hatib bundan sonra sözlerine devam ederek yakında Hatay'ın da büyük bir bayram yapacağını işaret etti.

Bundan sonra söz alan adanalı gençlerden Kocaeli saylavı İbrahim Diblen de bugünün heyecanına tercüman olarak

"— Her tarafı kanımızla sulanan bu güzel yurdun kurtuluş tarihi olan bugün ne kadar sevinseniz hakkınızdır.„ dedikten sonra, Hatay meselesine temas etmiş ve demiştir ki:

"— Hatayda alevileri, türklüklerinden uzaklaştırmak, atmak, ayrı yabancı bir unsur gibi göstermek istiyorlar. Halbuki alevî mezhebine salik olan bizler, halis türk olduğumuz gibi Atatürk rejimi ile de bütün medenî içtimaî, siyasî haklarımıza kavuşmuş bulunuyoruz.

Bundan sonra geçid resmi başladı. Askeri kıtalar, izciler, esnaf cemiyetleri, malûl gaziler, partililer, traktörler, ve mini mini Adana çocuklarile büyükleri ellerinde Hatay ve Çukurovanın kurtuluşunu canlandıran sembolleriyle siddetli alkışlar arasında geçti.

Bundan sonra kumandanlıkta ve belediyede kabul resimleri yapılmış, halkevinde temsiller verilmiştir. Gece fener alayları yapılmıştır. Gece, bu günün şerefine, belediye, halkevinde parlak bir balo vermektedir.

Bu gün münasebetile Seyhan valisi ve C.H.P. ilyönkurul başkanı Tevfik Hadi Baysal çukurovalılar namına Büyük Onder Atatürke tazim ve minnet telgrafı çekmiştir. — *Nihad Tangöz*

Büyük su projesinin Seyhan üzerindeki kısmı

Adana, 5 (A.A.) — Adana kurtuluş gününde Çukurova topraklarının da kurtuluş temeli bugün atıldı. Büyük su projesinin Seyhana aid kısmının ilk filî hareketi bugün başladı. Öğleden sonra binlerce adanalı Seyhan üzerinde yapılacak hafriyat ve inşaat yerine giderek temel atma töreninde bulundu. Temeli Adana valisi Tevfik Hadi Baysal alkışlar arasında attı. Ve ilk kazmayı kullandı. Bu temel atma merasimi adanalılar için millî kurtuluş, bayramları kadar büyük bir heeycan vermiştir. Çukurovalıların bu projenin filî sahaya geçmesinden duyduğu sevinç büyüktür.

Bursa'nın şehirler arası telefonu

Bursa, (Hususî) — Bursa - İstanbul arasındaki bronz telefon hattı değiştirilerek yerine bakır hat döşenmekte ve bu suretle İstanbul - Bursa arası mükâlemelerinin daha kuvvetli olarak yapılması imkân dahiline sokulmaktadır. İzmir - Bursa mükâlemesi de yakında açılmak üzeredir. Bursa postahanesinde bu hat ile ayrıca Ankara - Bursa arası için yeni tesisat yapılmaktadır.

Mardin ve Urfa valileri Diyarbakır'da

Diyarbakır, 4 (Hususî Muhabirimizden) — Bugün Mardin valisi Fehmi Vural ve Urfa valisi Kâzım Demirer Diyarbakır'a gelerek vilâyetlerini alâkadar eden hususlar hakkında Birinci Genel Müfettiş Bay Özmenle temas ettiler.

Ilgın'da konferans

Ilgın (Hususî) — Binbaşı B. Hamdi öteygün Halk partisi salonunda zehirli gazlar ve uçak konusu üzerine bir konferans vermiş, ilgi ile

karşı müteveccih ve diğer unsurların ittifakını ve iktidar mevkiine geçmesini kolaylaştırmağa matuf hükümlerdir. Bundan daha fazla olarak mandater otoritenin hizmetindeki müdür ve muhtarın iştirâkiyle intihab büroları teşkili ve reylerini serbestçe kullanmaları lâzım gelen müntehiblerin ifadelerine müdür ile muhtarın itiraz etmek hakkı verilmesi intihabların encamını manda otoritelerine tekrar terketmek olur. Halbuki intihabların serbesttisini temin etmek için konsey intihabların heyeti umumiyesini ihzar ve nezaret komisyonlarına tevdi etmeğe karar vermişti.

Hükümetim emindir ki bu bariz tarafgirlik milletler cemiyeti komisyonunun işi değil, komisyon ile manda otoriteleri arasında, ve bu otoriteler ile manda hizmetinde bulunan yerli unsurlar beynindeki sıkı işbirliğinin marifetidir. Sancakta tatbik edilecek olan nizamname, mayıs ayında kabul ettiğimiz telif şekline aykırı bir nizamnamedir. Bundan doğacak rejim, anlaşmanın istihdaf ettiği rejim değildir.

Kararınızla ve Fransa ile yapılan uzlaşma ile bağlı bulunan hükümetim, metinlerin bu surette tahrif olunması hususunun kabul edilemiyeceğini beyan eder, ve 1937 mayıs celsesi sonunda gösterdiği muvafakatin bazı nazarî formülleri istihdaf etmeyip belki uzlaşma heyeti umumiyesinin filen tahakkukunu istihdaf eylediğinin senet ittihaz olunmasını rica eder. Binaenaleyh hükümetim zaten hatâ ile lekeli olan bu nizamname hakkında sureti mahsusada ihtiraz kayıtları dermeyan eder ve bu nizamnamenin konsey huzurunda zaten alâkalı taraflar olan iki devletin beraber çalışmasiyle yeniden tetkik olunmadıkça tatbik mevkiine konulmasını protesto eder.

Dr. T. R. ARAS
TÜRKİYE HARİCİYE VEKİLİ

Vesika — 4

Dr. T. R. Aras
Türkiye Hariciye Vekili

Ankara

24/12/1937

24 kânunuevvel tarihli telgrafınızı aldığımı bildirmekle şeref duyarım. Arzunuz veçhile telgrafı konsey reisine tebliğ ettim. Konsey reisinin talimatına tevfikan adı geçen telgrafın konsey azalarına bildirilmesi için lâzımgelen tedbirleri aldım. Bu telgrafı konseyin gelecek içtima devresinde meselenin ruznameye ithal edilmesi için bir müracaat olarak telâkki etmem lâzım gelip gelmediğinin işarını rica ederim.

AVENOL
UMUMÎ KÂTİB

Vesika — 5

Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibliğine

Cenevre

25/12/1937

24 kânunuevvel tarihli telgrafınızı aldığımı bildirmekle şeref duyarım. 24 kânunuevvel tarihli telgrafımla konsey reisine bildirmekle şerefyab olduğum veçhile, Türkiye hükümeti Sancak'ta yapılacak intihabatın tanzimine müteallik talimatnamenin ihzarı ve tatbike vaz'ı hususu hakkında katî ihtirazî kayıtlar dermeyan etmektedir.

Adı geçen telgrafımın muhteviyatından konsey azalarını haberdar etmesini konsey reisinden rica etmiş olduğumdan, reisin meseleyi konseyin gelecek içtima devresinde ruznameye kaydettireceğini kuvvetle ümid ederim.

Dr. T. R. ARAS
TÜRKİYE HARİCİYE VEKİLİ

Vesika — 6

Dr. T. R. Aras
Türkiye Hariciye Vekili

Ankara

28/12/1937

İskenderun intihabatı meselesinin 17 kânunusanide açılacak olan konseyin 100 üncü içtima devresinin muvakkat ruznamesine kaydedildiğini 27 kânunuevvel tarihli telgrafıma zeylen bildirmekle kesbi şeref eylerim.

AVENOL

Sanat Fikir

Dolayısiyle

Bir şiir kitabı okurken

Münekkidler biraz avculara benzerler. Avcular geçen kuşu bekledikleri gibi onlar da geçen kitabı bekler, nişan alır, çeker, düşürür veya isabet ettiremez. Fakat avcuda da, münekkidde de "vurmak" azmi olduğu muhakkaktır.

Maamafih böyle bir maksadla değildir ki geçenlerde, bir tatil günü, kana kana bir şiir kitabı okumak istedim ve bu arzumu yerine getirmek için mazrufu itibarîyle şiir ve şairlik mefhumlarına cevab veren bir eser seçtim: Genç bir şairimizin eseri; çocukluğumdan beri nazarımda baştan aşağı şiir ifade eden bir Orta Anadolu şehrinde basılmış; kabı, zevkle tertip edilmiş; hacmi, pınarların ince ve berrak sularını hatırlatıyor. İsminde de asil bir mahviyet, sadelik var. Böylece en müsaid bir ruhî halet içinde kitabı açıyorum.

Onar, on beşer mısralık parçaları okuyorum. Birinci parça, ikinci, üçüncü.... onuncuya geldim. Fakat bu şiir kitabında hâlâ şiiri arıyorum, kendimi dalgınlıkla itham ederek tekrar baştan okumağa koyuluyorum. Otuz sayfayı geçmiyen bu küçük eseri nihayet tamamladıktan sonra o kadar şevkle, iyi niyetle, adetâ sevgi ile okumağa başladığım manzumelerin bende bıraktığı his, garip bir zavallılık, bir fikrî kansızlık, merhamet uyandıran bir çıplaklıktır.

İşte bu olmamış, müellifinin istidadına, sevimliliğine, şiir aşkına rağmen yarım kalmış küçük kitab beni şöyle bir sual karşısında bırakıyor : Şiirin unsurları nedir ? Düşünüyorum ki onlar, mevzudan başka her yerdedirler. Başka tabirle "şairane" ve "gayri şairane" mevzu olamaz. Esasen iyi düşünülürse eşyada şiir yoktur. Buna mukabil o unsurların hususiyet ve şartlarını her hangi bir mevzu taşıyabilir, yani akşam, çiçek, kadın ve saire gibi klâsik temlere inhisar etmezler. Nitekim bu küçük eserde muharrir tarafından seçilen mevzulardan bazılarının, "prensip" itibariyle şiirle hiç münasebeti olmamaları lâzım gelir. Halbuki onlara yüksek bir şiir mahiyet ve manasını verebilecek sanatkârlar bilirim. Demek ki muharriri, uygunsuz mevzular seçmiş olmakla da itham edemeyiz. Çünkü mevzuun ehemiyeti yoktur. Olsa olsa o, ilham bakımından bir rol oynıyabilir : Bu kadar, yani hemen hiç.

Kala kala sanat, sanatkârlık kalıyor. Şiirin aradığımız unsurları hep bunda toplanmıştır. Sanat, "şairane" yi arayıp bulmakla mükellef olmaktan ziyade dokunduğu her şeye şiirin füsununu verecektir. Şairane mevzular aramak ve terennüm etmekle iktifa eden şiir şiir değildir ki : Çünkü "şiir", o mevzuun kendisindedir ve onun taklid ve tekrarından ibaret olan bir eser şiirin zayıf bir gölgesidir.

Aksine olarak sanatın ele aldığı mevzu, sanatkârın kudretiyle mebsuten mütenasip surette zengin bir şiir kisvesine bürünüyor. Böyle bir mucizenin sebebi, şair tarafından, eşyanın manasını tarif ve tahlile kalkışmaktan ziyade onlara kendi görüş ve duyuşuna göre birer mana verilmesidir ki bu, o eşyanın muhayyilemizdeki mevkiini yükseltir ve, daha geniş bir sahada "mefhum" luk mahiyetlerini zenginleştirir .

Bana öyle geliyor ki şiirin büyük düşmanı "şairane" dir. Şiir kaynağı olabilecek, yani manzarası veya mahiyeti itibariyle "şairane" mevzular aramağa koyulan şair, belki eski bir ananeye riayet eder, fakat sanat bakımından pek fena bir tuzağa düşer. Bu sanatta acemiliğin ve iptidaîliğin birinci kademesidir. İkinci kademesi de "şairane" mevzuları bulduktan sonra onları olduğu gibi, belki bir kaç tahassür iniltisi ile süsliyerek mısra haline getirmektir ki artık bunun önünde ümidsizlikten başka hiç bir hisse kapılmak imkânı kalmaz. Bunlara iptidaîlik diyoruz ama, o iptidaîlikten kaç kişinin sıyrılabildiği var ? Kaç kisi olursa olsun : "şiir" mefhumuna cevab ve mana veren onlardır.

Şiirden bahsedildiği zaman daima bizim koca Nefi'mizi hatırlarım. O, benim nazarımda, şiirin hakikî timsalidir. Belki "şiirin" değil, "nazm" ın timsalidir diye tashih edeceksiniz. Bu kelime oyununu hoş bulmakla beraber kanaatimde ısrar eyliyeceğim. Çünkü onun altından ve tunçtan mısraları "şairane" den kurtulan şiirin nerelere kadar, ne yüksekliklere çıkabileceğini gösterir; sanatın tarifini emsalsiz bir kudretle verir.

İçinde şiir aramak hevesine düştüğüm bu küçük eserde ancak müellifinin şiir ihtiyacını bularak acı surette ben de duydum, ona ben de iştirâk eyledim. Kitab belki beni tatmin etmedi; fakat muharririni sevdim : Şiiri aradığı için.

Reşad Nuri DARAGO

Edebî anketimiz

Şiir Ölüyor mu ?

Anketimiz değerli şair Necib Fazıl Kısakürek'in cevabile bitiyor. Necib Fazıl'ın bu güzel ve orijinal cevabını okurlarımızın alâka ile okuyacaklarından eminiz.

— Dünya ölçüsünde bir şiir buhranı olduğundan bahsediliyor. Şaire ve şiire garbde verilen kıymet ve itibarın günden güne azaldığı inkâr edilemez. Şu halde şiirin ölüme doğru gittiğinden bahsedenler haklımıdırlar ?

Necib Fazıl Kısakürek

— Sorgunuza cevab vermeden evvel meselemizle doğrudan doğruya münasebeti olmayan bir kaç noktaya takılmak isterim. Evvelâ, bir anket açıyor ve bu ankette "Şiir ölüyor mu ?" diye soruyorsunuz. Şiirin istikbal ve kadri hakkında, salâhiyet sahibi farzettiğinize de remil döktürüyorsunuz.

Şiir ölüyor mu ? ?

Böyle bir sorgu birçoklarınca "Uludağ kayıyor mu ?" tarzında bir sualedn farksızdır. Faraza Uludağ her gün Marmarya doğru beş on santim kayıyorsa bunu ancak arz tabakaları ilminde yüksek ihtisas sahibi bir âlim bilir. Meseleyi ortaya o âlim atar. Ona da ayni seviyeden bilginler cevab verir. Meselenin mahrem maktalarını görmeyenlerce Uludağ daima yerli yerindedir ve bu suale verilecek cevab da ya cahil görünmek korkusiyle ağız dolusu safsata, yahud abdalcasına bir hayretten ibaret kalacaktır.

Avrupada oldukça geniş ölçülerde yuğurulan bu meselenin hamurkârları daima bu çapta ehliyetler olmuştur. Onlar şiirin cemiyetteki (placement) ı ve idrak fakültelerimiz üzerindeki müeyyidesi bakımından korku ve endişelerini anlatmışlar, herkes te bunları her hangi bir şiiri dinler gibi dinlemiş, fakat mesele hiç bir gün, amelî ve içtimaî bir endişe halinde (Anket) e kadar varmamıştır.

Hangi birini söyliyeyim a birader ! Ben zaten (Anket) denilen şeye hududsuz kızarım. Bunu da bir çok vesilelerle söylemişimdir. Anket, rey toplamak demektir. Vakıa rey vermekte mini mini fikircikler göze çarparsa da derin fikirden ziyade anî karar vardır. Reyin yeri ise edebiyat değil Belediye meclisleridir. Onun içindir ki anket mevzuları daima "Galata köprüsü asma mı yapılmalı, duba üzerinde mi ?" kabilinden sudan şeyler olmalıdır. Yoksa anket, ancak tek ve kudretli ferdin yuğurabileceği bir tecrit stratosferine doğru yükseldikçeç ona cevab verenler, işi derhal kabak çekirdeği sohbetine indirmekte birebirdirler. Yani, anket ya bizzat sudan olmalı, yahud binnetice sudan olacağını bile bile işe girişmelidir. Anketinize verilen cevabların bir çoğunu okuyamadım. Fakat itiraf ederim ki okuyamamak mazeretimde, biraz da okuduklarımdan aldığım intibalar âmildir. Kimi "insanda sevgi ölmedikçe, duygu ölmedikçe, ruh ölmedikçe şiir ölmez" gibi, kanto ideolojilerinden farksız şeyler söylüyor, kimi de "şiir ölmüştür, çünkü hakikî şiir yapılamamıştır, artık ölmiyecektir, zira onu biz yapacağız" tarzında, insana doktor çağırtacak kadar merhamet verici arazlar gösteriyor. Ah bu genç adamların nefis murakabesizliği !

Netice :

Büyük ve mücerret meseleler anket işi değil, kitab, mecmua, hareket ve ceht işidir. Böyle davâlar karşısında söz sahibi olanlar da, meseleyi sorulunca hatırlıyanlar ve konuşanlar değil, not defterinin bir köşesine ve programındaki maddelerin içine evvelden yazmış ve düşünmüş olanlardır.

Gelelim davâya :

İleride geniş mikyasta eke alacağım bu işi kısaca ve kabaca (vulgariser) edeyim.

Şiir insanlık tarihiyle beraber başladı. Yer yüzüne düşünce, ağlaya ağlaya Havvasını arayan ve kendisini ona kavuşturması için Allaha yalvaran Adem, insan oğlunun ilk şiir ihtiyacını temsil eder. O günden bugüne kadar insandan bir (merveilleux), bir (âdemin üstünde hakikat) telâkkisi yaşadıkça şiir, yer yüzünde gece diye bir hâdise kaldıkça ışığın lüzumu gibi, insan ruhunun (ANA İHTİYAÇ) larından başlıcasını kurmuştur. Sinema oynatılacağı zaman perdedeki hayallerin iyice görünmesi için nasıl ışıklar söndürülür ve pencereler siyah örtülerle kapatılırsa şiirin de, şu veya bu ekol ve âlet mümtaziyeti halinde değil, fakat topyekûn müessese halinde en çok randıman verdiği devirler, beşer hayatında (merveilleux) telâkkilerinin kuvvetle hüküm sürdüğü ve kâinatı dört köşe gören hududlu ve determinizmacı telâkkilerden uzak kaldığı devirlerdir. O devirlerin ruhî fârikası bir nevi ve ulvî saffettir. Aynanın hayali iyice zaptetmesi için buğudan kirden ve pastan temizlenmesi lâzım değil midir ? İnsan ruhundaki maverâ fotoğrafçılığı yapan ve insana insanlığını ve meçhulün fâtihi olmak şanını teyit eden yüksek melekenin faaliyeti için de, ruhun böyle bir saffet ve sükûn iklimine kavuşması ve şek, korku, inkâr ve ihtilâç gibi ruh bitlerinden ayıklanması lâzımdır.

Şüphesiz ki yirminci asır başları ve bilhassa dünya harbı sonrası insan ruhunda böyle bir kasırganın sahnesi olmuştur. İnsanın ruhiyle kafasını ve inanlariyle tecrübelerini bu kadar tehlikeli bir tezat haline getiren ve diş dişe, tırnak tırnağa, kanlı bir cenge sokan âmil nedir ? Bu kocaman bir davâdır ve mikyası bir anket hacmine sığamaz. Bu hususta müsbet bilgilerin, maddeci telâkkilerin, fen buluşlarının ve makinenin muazzam tesirleri olmuştur. Nitekim yirminci asır sonuna doğru korku ve ihtilâcın şiirini yapanlar, insan ruhunu pusuda bekleyen fırtınanın habercileriydi ve o kadar kuvvetli sanatkârlardı ki, şairin gaipten ve istikbalden haber verme hassasına kadar yükselebilmiştiler. Bugün Avrupada, "şiir ölüyor mu ?" meselesini ortaya atanlar, topyekûn bütün Garbın, en büyük filesofları ve sanatkârlariyle, yeni bir doğuşa muhtaç olduğu iddiası etrafında, korkunç bir sıkıntı ve bağsızlığın ruh haletinden bir kaç ses ve çizgi yakalayabilmiş, fakat davânın büyük sentezini örmek ve iç plânını deşmek kudretinden âciz sanat ve fikir adamlarıdır.

En büyük adedin daha büyüğü kaldıkça, radyonun keşfinden sonra meydana televizyon çıkdıkça, tayyareyle okyanos geçilir geçilmez Merihe gitmek göründükçe, meçhulün iklimleri her şubede çepeçevre sarılmadıkça ve ruh, kafanın iğneli fıçısında ne kadar kıvranırsa kıvransın, fakat varlığını duyurdukça ve zamanın nerede başladığı ve mesafenin nerede bittiği parmakla gösterilemedikçe şiir vardır ve ölmez. Yalnız kâh avaz avaz tutuşan, kâh için için yanan sobalar halinde, hayat ve macerasını şu veya bu şekilde ve gayet esrarlı dehlizler arasında yaşar ve gider.

İşte size kısaca ve ağızdan söyliyebileceğim şeyler...

Bütün dünya, kafamızla ruhumuzun tezatlarını barıştıracak ve dünyaya yeni bir doğuş getirecek fikir adamını ve sistemini bekliyor. Bu yakındır. Ve bu sentezin sarayı kurulur kurulmaz bu sarayın sınırsız bir gül bahçesi halinde, bir şiir platformasına oturtulacağı görülecektir.

— Türkiyede şiirin istikbali hakkında ne düşünüyorsunuz ?

— Dünyanın beklediği bir çok şeylerin Türkiyeden çıkacağına inanıyorum. Türkiye, dünya problemlerine her büyük memleket kadar hak ve salâhiyetle sarılmış bir ülkenin ismidir.

Tiyatro sanatında dekorun mevkii

Tiyatronun dekor ve makyaj gibi sözle alâkalı olmayan vasıtalara fazla ehemiyet vermesinin aleyhinde olan, hattâ bu gibi unsurları tiyatro sanatına sonradan musallat olmuş ve mutlaka oradan çıkarıp atılması lâzım gelen parazitler diye telâkki etmeye kadar varanlar vardır. Bu tezi müdafaa edenlerin kanaatine göre, tiyatro bir edebî metnin canlandırılmasına yarayan vasıtadan başka bir şey değildir. Halbuki sahnede dekor zenginliğini, süs ve ihtişam gibi unsurlar, seyircinin dikkatini, asıl gaye olan sözden bir dereceye kadar uzaklaştırmak neticesini doğurdukları için, tiyatro sanatında faydalı olmaktan ziyade zararları görülen âmillerdir.

Tiyatronun, hitabet gibi münhasıran bir konuşma sanatı olduğunu kabul ediyorsanız, bu görüşe iştirâk etmemenize imkân yoktur. Çünkü, hitabet için dekor veya makyajın lüzumunu iddia edebilirmisiniz ?

Bu tezin lehinde ve aleyhinde olanlar arasındaki ihtilâf, tâli bir noktada değildir, esasta, yani tiyatronun tarifinde başlamaktadır.

Tiyatroyu, sadece bir metnin canlandırılması; bir vakanın, o vaka kahramanlarının hüviyetine bürünecek aktörler tarafından hikâye edilmesi tarzında değil de, insan hayatında geçen bir vakanın — vaka hayvanlar veya tanrılar arasında geçse bile bunların sahnede insanlaştırıldıkları unutulmamalıdır — sunî surette canlandırılması diye tefsir edenler için, sahnenin, bize, bütün teferruatiyle tam bir hayat *illusion*'ı vermesini istemek, aykırı bir arzu sayılamaz.

İmdi, takdir edersiniz ki hayat sadece sözden ibaret değildir ve her vaka, güzel veya çirkin, mutlaka bir dekor içinde cereyan eder. Shakespeare zamanında olduğu gibi, sahneye bir levha asıp üzerine "burası saraydır" diye yazmakla seyircilerin gözleri önünde bir saray manzarası canlandırılamıyacağı aşikârdır. Dekorsuz bir sahnede tavandan dümdüz inen bir siyah perdenin önüne gide-

rek "dışarda ne kadar çok kar yağıyor" diyen aktörün, seyirciler arasında uyandıracağı tebessümlerde, tiyatrodan asıl beklediğimiz gaye için zararlı değil midir ?

Elbette ki hiç dekorsuz ve makyajsız oynanabilecek eserler de vardır ve yazılabilir. İçinde muayyen bir vakaya, muayyen bir yere telmih olmayan, sadece fikrî mahiyette bir muhavereden ibaret kalan bir eserin, zengin dekorlar ilâvesinden ayrıca bir şey kazanmıyacağı düşüncesini haklı bulabiliriz. Bununla beraber, bu neviden sahne eserlerinin pek az olduğunu ve hattâ bu nevi eserlerin temaşa sanatının asıl gayesinden biraz uzaklaştıklarını da kabul etmek şartiyle.

Tiyatroda azamî zevk ve heyecanı duymak için — ki matlup olan da budur — sahnede geçen vakaya kendimizi kaptırmamız, bir tasannuğ ve taklid karşısında bulunduğumuzu unutmamız lâzımdır. Bunun için se, sahnede canlandırılan vakanın, bütün görünüş ve tezahürleriyle azamî derecede tabiî hayata benzemesi, zihnimizi kurcalayacak hiç bir eksik arzetmemesi lâzım değil midir ?

Bu düşüncemiz, bizi, tiyatroda sözü esas unsur saymaktan elbette ki menedemez. Dekor, makyaj ışık gibi unsurların temaşa sanatında oynadıkları ve oynamaları icab eden rolü tâli derecede telâkki etmekte hatâ yoktur. Bir edebî metne istinat eden sahne sanatı, her şeyden önce, bütün kudret ve kabiliyetini, söz üzerinde teksif etmek mecburiyetindedir. Bir temsilin üzerimizde yaptığı tesirde en geniş rolü oynayan elbette ki sözdür. Mükemmel bir dekor, bize fena bir temsilin kusurunu unutturamaz. Mükemmel bir temsil ise bizi fena bir dekora karşı daha müsamahalı davranmaya sevkedebilir.

Bütün mesele, tiyatro sanatını terkip eden unsurlar arasında, nisbetleri iyi hesablıyarak, mükemmel bir ahenk temin edebilmekten ibarettir. — *Yaşar Nabi*

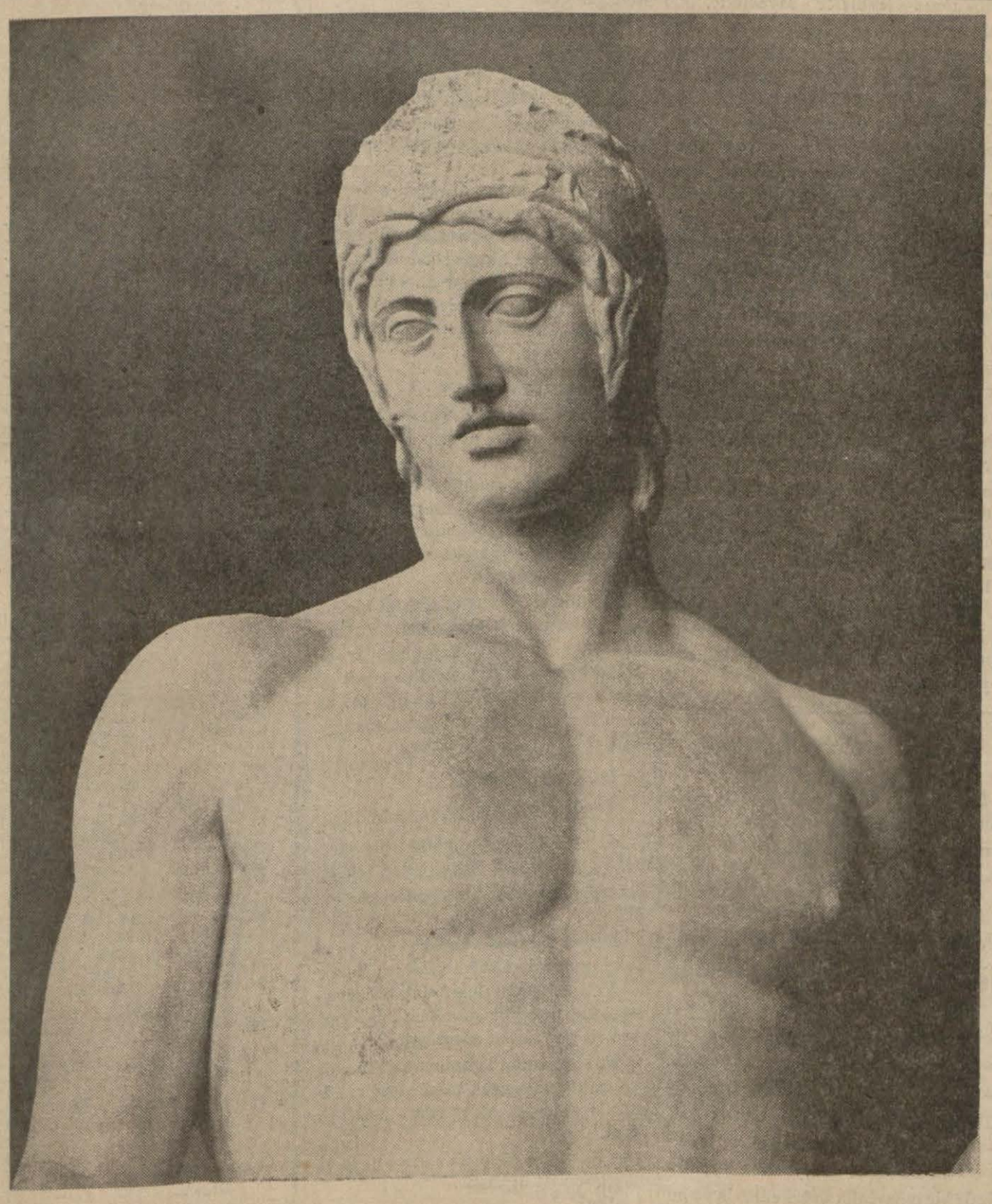

Mars (achille Borghese)

BİBLİYOGRAFYA

Ülkü

Halkevleri mecmuası ÜLKÜ'nün ikinci kânun tarihli 59 uncu sayısı çıkmıştır. Başbakanımız Celâl Bayarın Ekonomi ve artırma haftası münasebetile 12 ilkkânun günü Ankara halkevinde söylemiş olduğu nutukla başlayan bu sayıda şu yazıları görüyoruz: Ziyaeddin Fahri: Bugünkü Fransada ahlâk meselesi, Sıtkı Akozan: Mâbedin yollarında (şiir), Feyzi Kutlu: (Yarıyol) şiir, Osman Turan Bey Böyrek hikâyesi, Ömer Berkan: Osmanlı imparatorluğunda çiftçi sınıflarının hukukî statüsü, Cafer oğlu: Mir-Alişir ve siyasî hayatı, prof. A. Mez: Ortazaman türk islâm dünyasında yahudiler ve hıristiyanlar (çeviren Cemal Köprülü), prof. Şevket Aziz Kansu: (arın prehistorik kaynakları hakkında) Fevziye Abdullah: Makberde Leylâ ve Mecnun ile Hüsnüaşk tesirleri, Herbert W.Duda: Asırdaş türk nesri (çeviren Cemal Köprülü), B. Kemal Çağlar: Halkevlerinde bariz çalışmalar ve beliren değerler. Halkevi neşriyatı; Nahid Sırrı: Bir okuyucunun notaları, Pertev Naili Boratad: Kitablar ve mecmualar: Çakıcı Efe, H. Ortekin: Kara kalpakların tarihine dair materiyeller.

Görüldüğü gibi bu kadar faydalı ve kıymetli yazıları altı formalık bir cild halinde bir araya getiren bu mecmuayı okurlarımıza tavsiye ederiz.

SPOR

Millî küme maçları başlıyor

Atina muhteliti bayramda Ankara İstanbul ve İzmir takımlarile oynıyacak

Istanbul ve Izmirde millî küme maçlarına girecek takımlar belli olmuştur. Ankaradaki takımlardan da hangilerinin millî kümeye girebilecekleri bu hafta belli olacaktır. Futbol federasyonu şimdiden hazırlıklarını yapmıştır. Fiküstürünü de millî kümeye girecek takım belli olduktan sonra ilân edecektir. Futbol federasyonu, millî küme maçları için bir talimatname yapmıştır. Bunu aşağıda okuyucularımıza bildiriyoruz:

Mill küme talimatnamesi ve maçları :

Geçen sayılarımızda millî küme talimatnamesinin federasyondan tasdik edilmek üzere genel merkeze verildiğini yazmıştık. Bu talimatname genel merkezin tasdikinden çıkarak Ankara, İstanbul ve İzmir bölgelerine tebliğ edilecektir.

1- Millî küme likine İstanbuldan 4, Ankaradan iki, İzmirden iki yani geçen sene olduğu gibi gene 8 kulüp iştirâk edecektir. Bugüne kadar alınan neticelere göre İstanbuldan geçen sene olduğu gibi Fenerbahçe, Galatasaray, Beşiktaş ve Güneş; İzmirden Üçok ile Alsancak (eski Altay ve Altınordu) Ankaradan da bu haftaki maçların vereceği neticeye göre Muhafız gücü, Ankara spor ve Harbiye İdman yurdundan en fazla puvan toplayacak olan ikisi girecektir.

2- İstanbula seyahat edecek takımlara yedişer yüz lira, İzmir ve Ankaraya gidecek olan takımlara sekizer yüz lira müteferrik ve zarurî masraf karşılığı verilecektir.

3- Deplasman yapmayan kulüplere 150 lira para cezası verilecek ve bunlar hükmen de mağlûb addedilecektir.

4- Kendi sahasında, diğer şehirlerden gelecek kulüplerle maç yapacak olan takımlar maçtan imtina ederse 250 lira para cezası verilecek ve hükmen mağlûb addedilecektir.

5- Sahayı terkeden takımlar hükmen mağlûb addedileceği gibi bu maça aid hisseleri de verilmiyecektir.

6- Meşru sebeblerle maçın tehiri yalnız Federasyona aiddir.

7- Bölgeler arası millî küme harici grup şampiyonluğunu üstüste iki sene kazanan takım millî kümeye girecektir.

8- Hakemler, deplasman yapan maçlar için federasyon tarafından tayin edilecektir. Aynı şehirde aynı bölgenin kulüpleri arasında yapılacak maçların hakemlerini kulüpler aralarında anlaşarak seçecek, şayed anlaşamazlarsa federasyon namına futbol ajanları resen tayin edecektir.

9- Millî küme fiküstürleri Ankara lik maçlarının hitamından sonra ilân edilecektir.

İstanbul muhteliti Ankara muhtelitiyle karşılaşıyor :

İstanbul ve Ankara gençliğini birbirine daha iyi tanıtmak ve aralarındaki sevgiyi artırmağa vesile olmak maksadiyle yapılacağını haber verdiğimiz İstanbul - Ankara muhteliti maçı bu ayın 22 ve 23 üncü cumartesi ve pazar günleri Ankara şehir stadında olacaktır. Federasyon vermiş olduğu bu kararla hem iki şehir futbolcularını yekdiğerine kaynaştırmış hem de pek yaklaşan millî küme maçları için çalışma ve hazırlanma imkânını vermiş oluyor. Keyfiyet alâkalılara bildirilmiştir.

Kurban bayramında Atina muhteliti geliyor

Futbol federasyonu bu sene futbol meraklılarına iyi ve güzel beynelmilel maçlar görmek için vesileler yaratmaktadır: Kurban bayramında da Atina muhtelitinin Türkiyeye gelerek İstanbul, İzmir ve Ankara muhtelitlerile üç maç yapacağı haber alınmıştır. Futbol federasyonumuz yunan federasyonuyle temasa geçmiştir. İki federasyon anlaşmak üzere bulunmaktadır. Eğer son dakikada bir anlaşmazlık çıkmazsa bayramda seyredeceğimiz maçların programı şöyle olacaktır:

11.2.1938 tarihinde İzmirde (İzmir-Atina muhteliti).

14.2.1938 tariinde Ankarada (Ankara - Atina muhteliti).

17.2.1938 tarihinde İstanbulda (İstanbul - Atina muhteliti).

Bu suretle yunan futbolcuları memleketimize gelerek üç maç yapacaktır. Biz de üç şehir muhtelitimizin alacakları neticeye göre şehirlerimiz arasındaki futbolun derecesini ölçmüş olacağız.

Antrenörler geliyor:

Geçenlerde yazdığımız veçhile futbol federasyonu antrenörler getirtmek üzere Avusturya federasyonuna müracaat etmiş ve 12 antrenör tarafından da müracaat vaki olmuştu. Federasyonumuz da Avusturya federasyonundan lâzım gelen referansları istemişti. Bütün bunlardan alınan neticeye göre federasyonumuz Ankarada açılacak yerli hakem kursunu idare etmek üzere muallim antrenör olarak M. Binder'i angaje etmeği düşünmektedir. Antrenör olarak da Avusturya federasyonu tarafından Frank Köhler tavsiye edilmiştir. Bunlardan Mösyö Binder halen Viyana profesyonel takımlarında antrenörlük yapmaktadır. Frank Köhler de üç sene Mısır millî takımında, üç sene Lübnan millî takımında, üç sene de Avusturya takımlarında antrenörlük yapmış, iyi ve usta bir antrenördür. Federasyon bu iki antrenör için kurumdan müsaade istemiştir.

Galatasaraylıların Ankaradaki çalışmaları :

Galatasaray kulübü idare heyeti evelki gün prof. B. Ethem Menemencioğlunun reisliğinde bir toplantı yapmış ve kulübe aid birçok işler hakkında kararlar vermiştir.

Ankarada beş yüze yakın azâ ile faaliyete geçen kulüp önümüzdeki hafta içinde lokalini tesbit etmiş olacaktır.

Sarı kırmızılıların Ankarada şube açması dolayısiyle, idare heyetine yurdun her tarafındaki galatasaraylılar tarafından birçok tebrik telgrafları gelmiştir.

Bu ayın 22 inci cumartesi günü İstanbulda tekrar toplanacak olan Galatasaray yüksek mürakabe heyeti son toplantısında kulübün Ankara şubesinin murahhasları olarak kongrede bulunmak üzere BB. Ercümend Ekrem Talu, Mecdi Soyman ve kulüp umumî kaptanı Mithat Ertugrul seçilmişlerdir.

Gebze halkevi binası yandı

İzmit, 5 (A.A.) — Çıkan bir yangın neticesinde Gebze halkevi binası ile onun altında maliye ve ziraat memurluğuna aid mücadele levazımının tamamen yanmış olduğu haber verilmektedir. Halkevinden çıktığı anlaşılan bu yangın etrafa yayılmadan söndürülmüştür.

Yeni kurulan kazaların hududları

Kanunu mahsusiyle kurulmuş olan Erzurumda Karayazı, Tuncelinde Kalan, Diyarbakırda Çınar, Mardinde İdil ve Mazıdağ kazaları hududlarının tayin ve tesbiti hakkındaki kararname projesi Bakanlar Heyetince kabul edilmiştir. Kararnameye göre merkez nahiyeleri de dahil olmak üzere Kalan kazasına 4, Mazıdağına 1, İdil'e 3, Karayazıya 4, Çınar'a 2 nahiye bağlanmaktadır. Kararnamede bu kazalara bağlı nahiye ve köy isimleri ayrı ayrı gösterilmektedir.

İstanbul ticaret odasıda reislik divanı seçimi

İstanbul, 5 (Telefonla) — Ticaret odasının yeni umumî meclisi bugün ilk toplantısını yaptı. Toplantıyı vali ve belediye reisi Muhiddin Üstündağ açarak muvaffakiyet temennilerinde bulundu. Bundan sonra riyaset divanı seçimi yapılarak birinci reisliğe Mithat Nemli, ikinci reisliğe Ziya, reis vekilliklerine de Ahmed Kara ve Yusuf Ziya Öniş, muamelât müfettişliğine Ziya Kınacı, hesab müfettişliğine Sabri, kongre müfettişliğine Hasan Vafi ve Seyid Ömer seçildiler.

Bu toplantı dolayısiyle Atatürke, Başbakana, meclis reisine ve ekonomi bakanına saygı telgrafları çekilmiştir.

Sokak isimlerini gösteren levhalar değiştirilecek

İstanbul, 5 (Telefonla) — Sokak isimlerini gösteren emaye levhalar çabuk bozulduğu için bunların yerine siyah üzerine kabartma yazılarla yaptırılmış levhalar konacaktır.

"Ulus,,un küçük evleri

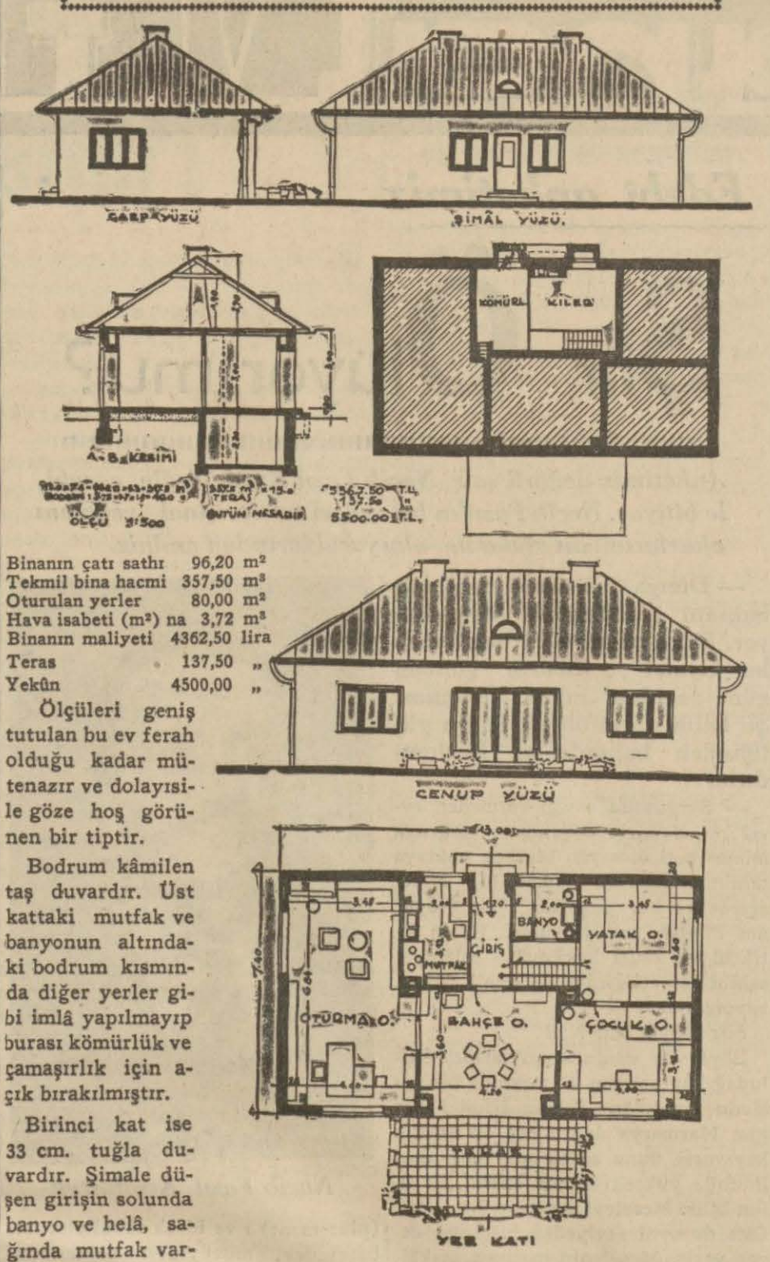

Binanın çatı sathı	96,20	m²
Tekmil bina hacmi	357,50	m³
Oturulan yerler	80,00	m²
Hava isabeti (m²) na	3,72	m³
Binanın maliyeti	4362,50	lira
Teras	137,50	„
Yekûn	4500,00	„

Ölçüleri geniş tutulan bu ev ferah olduğu kadar mütenazır ve dolayısile göze hoş görünen bir tiptir.

Bodrum kâmilen taş duvardır. Üst kattaki mutfak ve banyonun altındaki bodrum kısmında diğer yerler gibi imlâ yapılmayıp burası kömürlük ve çamaşırlık için açık bırakılmıştır.

Birinci kat ise 33 cm. tuğla duvardır. Şimale düşen girişin solunda banyo ve helâ, sağında mutfak vardır.

Yatak odaları şark, büyük oturma odası, (icabında kabili tefriktir) garb tarafdadır.

Bahçe odası binanın cenubunda olup lüzumu takdirinde bu oda yatak odası olarak da kullanılabilir.

Her hususta sağlık bakımına uygun olarak intihab edilen bu ev bilhassa Ankara imar vaziyetine tevafuk eden en şayanı tercih ve zarif bir tiptir.

Kamutayın dünkü toplantısında

İki şehid tayyarecimizin ailelerine yardım edilmesi kabul edildi

(Başı 2 inci sayfada)

vardır: O makineyi kullanacak insanlar. Bunlar ol, demekle oluvermezler. Bunlar çalıştırılacaklar, tecrübe edilecekler, kendileri de tecrübe yapacaklar, iş sahibi, tecrübe sahibi, meleke sahibi olacaklardır. Bu adamlar kolay yetişmez. Bir ihtiyaç zamanında, yangın var denildiği zamanda bunlar kolayca yetişemez, naçar kalınır. Bunları yetiştirecek olan işte hava yolları dediğimiz neviden teşekküllerdir. Yani bir nevi ihtiyat zabitliği ve yahut ihtiyat küçük zabitliğidir. Bu cihetleri teşvik etmekliğimiz lâzımdır. Bu cihet herkesçe müsellemdir. Teşvikin, mukabelenin en iyisi anında olanıdır. Bütün arzettikleri mülahazaların çok mantıkî olduğunu kabul etmekle beraber bu yüksek mülâhazadan bu mükâfatın derhal verilmesinin kabulünü bendeniz de rica ederim.

Nafıa Vekili Ali Çetinkaya (Afyonkarahisar) — Hava yolları teşkilâtına, malûmu âlinizdir ki, geçen sene başlandı ve elimizde kâfi derecede ne pilotumuz vardı ne de makinistimiz. Enkaz halinde beş on kişiden ibaret bir kadro idi. Biz bu idareyi yeniden kurmağa ve hayatiyet vermeğe mecbur olduk. O günden beri çalışmaktayız. Son zamanlarda, almış olduğumuz tedbirler sayesinde, bu kadro emniyet edilebilecek bir şekil almıştır. Bundan sonra tekemmül etmiş safhalara girecektir. Bu kazaya duçar olan iki arkadaş çok kıymetli bir pilotumuz ve makinistimiz idi. Her ikisi de evli ve birer çocukları da vardır. Biz umumiyetle hava teşkilâtı için bir kanun hazırlamakta idik. Bu kazanın vukuu üzerine tabiatile bu kanunu biran evel yapmak lüzumunu hissettik. Ancak bunların ailelerinin muztarib, düşkün bir vaziyette kalmamaları için Devlet namına derhal bir tazminat vermek lüzumunu hissettik ve askerî tayyareciler hakkında olan kanunu esas ittihaz ederek ve büdcemizdeki sigorta tahsisatını da karşılık göstererek beşer bin liralık bir tazminat vermeyi kararlaştırmıştık. Mesele bundan ibarettir. Derhal ailelerine yardım etmek mecburiyeti vardır. Kanun da hazırlanmaktadır; yakında gelecektir. (Güzel sesleri).

Bu izahat üzerine Refik İnce teklifinden vaz geçmiştir. Kanun kabul olunmuştur. Kamutay cuma günü toplanacaktır.

Küçük Dış Haberler

× **Viyana** — Salzburg mahkemesi 27 naziyi üç aydan dokuz aya kadar muhtelif cezalara mahkûm etmiştir.

× **Viyana** — BB. Şuşnig ve Guido Şmid Budapeşteye hareket etmişlerdir.

× **Roma** — İngiliz sefiri arabca radyo neşriyatı hakkında Kont Ciyano ile görüşmüştür.

× **Amsterdam** — Prens Berhard hastahaneden çıkmıştır.

× **Brüksel** — B. Van Zeeland Londra'ya hareket etmiştir.

× **Paris** — Salı günü başlamış olan kar devam etmektedir.

× **Tokyo** — Dolaşan şayiaların hilâfına olarakı Japonya Kahirede toplanacak enternasyonal olempiyad komitesine delege göndermiyecektir.

Bir adam elektrik cereyanına kapılıp öldü

İstanbul, 5 (Telefonla) — Kadıköyünde odun deposunda çalışmakta olan Zühdü adında biri elektrik cereyanına kapılıp ölmüştür.

Nevyork'ta Ticaret konseyyeliğinde bir muavinlik kuruldu

Türkofis reisliği büyük ve ticarî noktadan ehemiyetli olan ecnebi şehirlerindeki teşkilâtını daha randımanlı ve faaliyetli bir hale getirmek için çalışmaktadır. Bu cümleden olarak büyük müstehlik şehirlerden olan Nevyorktaki Türkofis ticaret konseyyeliğinde bir muavinlik ihdas edilmiş ve bu muavinliğe merkezden B. Huldi Sarhan tayin edilmiştir.

KALİFORNİYA KIYILARINDA

Korsanlık oyunu

Oynıyan genç bir amerikalı bir yat sahibini öldürdü

Kaptansız kalan yatı bir tayyare kurtardı!

Nevyork, 1 ikincikânun 1938 — Paris-Soir muabirinden: ?

" Sulara kapılmış giden bir küçük yelkenli keşfettim. Bana imdad işareti verdi. Kurtarılması için hemen romorkörler gönderiniz."

Amerikan hava filosuna mensub bir deniz tayyaresinin pilotu, Büyük Okyanus kıyılarında yaptığı bir keşif uçuşundan Kaliforniya'daki hareket üssüne döner dönmez, hükümet memurlarına işte bu sözleri söylemiştir.

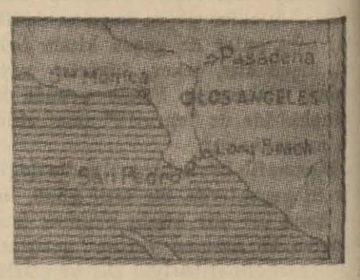

Hâdisenin olduğu yeri gösterir harita

Sulara kapılarak sürüklenmekte olan yelkenli, Sanfransisko zenginlerinden Bay Faulding'e aid Aafje adındaki küçük, güzel yattı. Bu yat, on gün kadar evvel, on kadar genç kadın ve erkeği alarak, San Pedro limanından hareket etmişti. Gezintinin çok neşeli geçeceğini uman yolcular yolda bir facianın şahidi olmuşlardır.

Gönderilen romorkörlerce bulunup sahile getirilen yatın baş güvertesinde bir cesed, gemi sahibi Bay Faulding'in cesedi vardı, ve yolculardan biri de, tutulup bağlanarak denize atılmış olduğu için, eksikti.

Zamane korsanı

Yolcular, başlarına geleni şöyle anlatmışlardır: Faulding, milyoner ve denize âşık olduğunu söyleyen Jak Morgan adında bir gençle tanışmıştı. Bu genç denize âşık mı idi. Kendine göre evet. Yani, korsanlık etmek, büyük denizlerde maceralar geçirmek sevdasında idi. Milyoner mi idi? Hakikat şu idi ki Jak Morgan'ın milyoner olmak için ilk doları yoktu.

Fakat, Faulding, denizi seven milyoner arkadaşının hoşuna gitmek maksadiyle bu deniz gezintisini tertib etmişti.

Aafje, limandan çıkıp ufukta uzaklaşınca Morgan, düşünmüş, etrafı tatbika kalkışmıştır: Cebinden rovelverini çıkarıp Faulding'in alnına dayamış ve:

— Gemiyi bana bırakınız, yoksa yakarım.

Der demez, iki ahbab arasında korkunç bir kavga başlamış ve dehşet içinde kalan diğer yolcuların gözü önünde Faulding vurulup öldürülmüştür.

Korsanlar zamanında olduğu gibi

İlk mücadeleden bu suretle galib çıkan Morgan, Faulding'in davetlilerini kamaralarına kilidlemiş ve onlara, cenub denizlerine doğru giderek ıssız bir adayı hareket üssü yapacağını ve o civarda rastlıyacağı gemileri soyacağını söylemiştir.

Bu suretle geçen iki gün zarfında gemiciliği korsanlıktan güç bulan Morgan davetlilerden ikisini, kendine yardım etmeleri için kapalı oldukları yerden çıkarmıştır. Bunlar da - pek tabiî olarak - bir dalgınlığından istifade edip Morgan'ı yakalamış ve iyice bağlamışlardır.

Denize atılan adam

Böylece tutulup bağlanan Morgan derhal köpeşteden denize fırlatılmıştır.

Morgan'ı denize atanlardan Horn:

— Yüzmeğe çalıştı mı, yoksa çırpınıp derhal sulara gömüldü mü, buna dikkat bile etmedik, zira çok tehlikeli bir adamdı, demiştir.

Gemidekiler nihayet serbest bir nefes alabilmişler, fakat yelkenli kullanmayı bilen Faulding ile Morgan aralarından bilinen şekilde çekilince yat da suların ve rüzgârın keyfine tâbi olarak kendi başına meçhule doğru gitmeğe başlamıştır.

Sadece bir şaka idi...

Ne olacaktı? Açıklarda, yahud kayalar üzerinde gemi parçalanıp gezmeğe çıkanlar, başlarına gelen felâket yetmiyormuş gibi ölüp gidecekler mi idi?

İmdad gelinceye kadar yiyecek ve içecek maddeleri tayın şekline konuldu. Yola çıkarken üç günlük bir seyahat tasavvur edilmişti... Zavallıları tayyare on gün sonra görmüştü.

Bu maceranın kahramanları bugün sağlam toprağa ayak basmışlardır. Davetliler arasında Morgan'ın karısı da vardı.

— Kocamın maksadı sadece şaka olmak gerekti! demiştir.

Şaka?

Yat sahibi ile kendi hayatına mal olan bir şaka.

İstanbulda şiddetli soğuk ve fırtına

Vapur seferlerinin intizamı bozuldu

İstanbul, 5 (Telefonla) — İstanbulda soğuk sıfırın altına düşmüştür. Akşama kadar fasılalarla yağmur yağdı. Karadenizde oldukça şiddetli bir karayel fırtınası vardır. Deniz ticaret müdürlüğü fırtınaya karşı tedbirli bulunmalarını alâkadarlar vasıtasiyle tebliğ etmiştir. Fırtına limandaki küçük vasıtaların işlemelerini güçleştirmiştir.

Bir motor karaya oturdu

Gelen haberlere göre Ömer kaptanın idaresindeki 120 tonluk Hanönü motörü kömür yüküyle Kefken adası civarında karaya oturmuştur. Geminin mürettebatı kendilerini güçlükle kurtarabilmişlerdir.

Vapur seferleri bozuldu

Fırtına ve sis yüzünden uzak yerlere yapılan seferlerin intizamı kaybolmuştur. Bazı vapurların Marmara ve Karadeniz limanlarına sığındıkları sanılmaktadır. Mudanyadan kalkan Bursa vapuru Armudluya iltica etmiştir. İstanbul postası üç saat gecikerek gelmiştir. Karadeniz vapuru da Sinop limanına sığınmıştır.

İstanbul borsası

5 - 1 - 1938

PARALAR

	ALIŞ	SATIŞ
Sterlin	625.—	625.—
Dolar	122.—	126.—
Frank	80.—	86.—
Liret	99.—	106.—
Belç. Frangı	80.—	84.—
Drahmi	18.—	22.—
İs. frangı	570.—	580.—
Leva	20.—	23.—
Florin	65.—	70.—
Kuron Çek.	78.—	82.—
Şilin Avus.	21.—	23.—
Pezeta	—.—	—.—
Mark	26.—	29.50
Zloti	20.—	22.—
Pengö	21.—	25.—
Ley	12.—	14.—
Dinar	48.—	52.—
Yen	—.—	—.—
Kuron İs.	30.—	32.—
Altın	1079.—	1080.—
Banknot	273.—	274.—

ÇEKLER

	AÇILIŞ	KAPANIŞ
Londra	626.25	626.—
Nevyork	0.7984	0.798
Paris	23.50	23.5175
Milano	15.175	15.187
Brüksel	4.705	4.7588
Atina	87.23	87.30
Cenevre	3.45	3.4525
Sofya	63.8767	63.8975
Amsterdam	1.4338	1.435
Prag	22.7645	22.7825
Viyana	4.2186	4.222
Madrid	13.727	13.738
Berlin	1.9822	1.9838
Varşova	4.2138	4.2132
Budapeşte	4.01	4.0135
Bükreş	106.4644	106.55
Belgrad	34.4375	34.465
Yokohama	2.742	2.7442
Mokova	23.605	23.5875
Stokholm	3.0963	3.098

ESHAM VE TAHVİLAT

	Açılış	Kapanış
1933 türk borcu I	18.50	18.70 (Vadeli)
„ „ „ II	18.50	18.99 (Vadeli)
1933 ikramiyeli Ergani İs.	97.—	97.—
Sıvas - Erzurum hattı İs. I.	102.—	102.—

HİKÂYE

Rüya ve hakikat

2 -- hakikat

Yazan: FRANZ HERCZEG *Çeviren: Hikmet TUNA*

Şimdi anlattıklarım, artık rüya dedeğildi.

Bir başşehrin binicilik mektebinde bir adamın döelloda vurulduğu gün, bu rüyanın üzerinden on beş yıl geçmişti. Olan şey, bir faciadan ziyade, talisiz bir tesadüfdü.

Çünki, onun ölümünü hiç kimse istemiyordu. Hattâ tasavvur edilemiyecek derecede kötü bir tabanca ile onu otuz adımlık bir mesafeden vuran hasmı bile, onun ölümünü istemiyordu.

İki arkadaş Pilâtine kaçan sarı saçlı bir güzel kadın yüzünden birbirlerine hasım olmuşlardı. Ve bu iki arkadaş, biribirlerine çevirdikleri tabancaları ateşledikleri vakit «kendi isteklerinden ziyade il alem için», bunu, döellodan sonra kol kola girmek kasdile yapmışlardı.. Fakat, tesadüf, başka türlü olmasını istemişti. Döellonun galibi, tamamile harab bir halde idi :

Doğrusu, ben bunun böyle olmasını istemedim...

Böyle bir hiç için ! Zavallı Ludvig bu anda bana bir sille indirmiş olsaydı büyük bir haz duyardım...

İşin asıl hoş olmıyan tarafı bundan sonra başlamıştı :

Ölüyü, hayatında pek az meşgul olduğu ailesine teslim etmek lâzımdı. Ondan ayrılmak istediği söylenen karısı Magda, bir müddettenberi kasabadaki ana - babasının yanında yaşıyordu; şahidlerin kendisine telgrafla malûmat vermeleri üzerine hemen başşehre hareket etmişti.

Gözleri yaşlı, benzi uçuk dul kadın, kocasının tabutuna yaklaştı. Onun göz yaşlarını akıtan, hayat arkadaşı oluşu dolayısiyle duyduğu matem değil, insanlık duyguları idi.

Ludvig onun saygısı ile birlikte sevgisini de kaybettiği gündenberi, o kendini dul hissediyordu. Eğer o samimi olmak istese, Ludvig'in ahlâkî konkordatosındaki mahsub muamelesinin altına kara bir çizgi çeken mukadderata isyan etmesi için hiçbir sebeb yoktu : çünki, ondan alabildiğine aşağılanmaktan başka bir şey bekleyemezdi.

Magda tabutun ayak ucunda bir dua iskemlesi buldu; iskemleye diz çökerek ellerini kilidledi, fakat o dua etmiyordu; başını ellerinin üstüne eğerek mazisini düşünüyordu. Ne işlemişti ki, bu derece bahtsız nasibi olmuştu !

Kocası onu sevdiği müddetçe - ki bu da pek kısa sürmedi - asîl, hodbin olmıyan, iyi yürekli bir adamdı. Lâkin, karısının kendini ona bütün varlığı ile verdiğini gördüdükten, onun bu haline bıktıktan sonra, kalbsiz ve egoist bir adam olmuştu. Solmağa başlıyan kadının, onu artık çekemediğini gizlemeğe lüzum bile görmiyordu. Fakat, kendi, sanki her gün bir parça daha gençleşiyormuş gibi, gezib tozmak ihtiyacını hissediyordu...

Magda, onun önünde diz çökmüştü. Şimdi kocasına ağlaması lâzımgeldiğini, yalnız dışına değil kalbine de dulluğun kara yasasını sarmanın münasib olacağını düşünüyordu. Fakat, olmıyordu. Ağlarken, sadece kendine ağlıyordu. Kalbinde, matem değil, ailesinin sükûn ve şuurunu mütemadiyen tehdid etmiş olan ebedî tehlikenin artık ortadan kalkmış olduğunu, acıklı bir hafiflik bulunduğunu hissediyordu.

Dul kadın, ürke ürke tabuta eğildi ve cenazenin yüzünü örten bezi kaldırıd. Ölünün yüzü bir parça uzamış ve rengi uçmuş gibi, kendinden de çok daha genç görünüyordu. Göğsü delik deşik bir halde, onu avdan eve getirdikleri vakit de, Magda kocasını rüyasında bu biçimde görmüştü...

Kadının yüzüne kan hücum etti ve vaktile onu uykusunda kaplıyan ölçüsüz ıztırabı tekrar duydu. Birdenbire başı döndü ve gözlerini kapıyarak tabuta dayanırken, müşevveş bir hasretin tesirine kapıldı;dua eder gibi ,gayet hafif bir sesle kendi kendine söyleniyordu :

«Her şeye kadir olan tanrım, onbeş yıldanberi bütün bu olan biten şeyleri rüyaya tebdil et..... Benim genç kocamın ormandan eve ölü olarak getirilişi ve benim ona tükenmez göz yaşları döküşüm tatlı bir hakikat olsun.. »

Sıhiyede yeni tayinler

Bahçe hükümet tabibi Hüseyin Hamid, Tursunbey hükümet tabibliğine, emrazı sariye sabık mütehassıslarından Osman seyyar emrazı sariye mütehassıslığına, 36 senesi tıb fakültesi mezunlarından Sadık İstanbul düşkünler evi çocuk asistanlığına, Kayseri memleket hastahanesi operatörü Veliyettin aynı hastahane baştabibliğine, Artvin eski operatörü Cevad Kars memleket hastahanesi operatörlüğüne, Kars memleket hastahanesi operatörü Hüsnü, Sinob memleket hastahanesi operatörlüğüne, Babaeski hükümet tabibi Zeki Beyoğlu hastahanesi hariciye asistanlığına, Urfa trahom mücadele hastahanesi mütehassısı Abdil Gazianteb trahom hastahanesine, Adıyaman trahom mücadele hastahanesi mütehassısı Ramiz Urfa trahom hastahanesi mütehassıslığına, İstanbul akıl ve sinir hastalıkları hastahanesi mütehassısı operatör Cemil Şerif Silifke memleket hastahanesi operatörlüğüne, Bursa sıtma mücadele tabiblerinden İhsan Kargı hükümet tabibliğine, Ankara nümune hastahanesi çocuk asistanlarından mütehassıs Saffet Diyarbakır belediyesi süt ve çocuk bakımevi çocuk mütehassıslığına, açıktan eczacı Abdurrahman Bolvadın belediye eczacılığına tayin edilmişlerdir.

Siird memleket hastahanesi dahiliye mütehassısı Hasanın istifası kabul edilmiş ve Amasya memleket hastahanesi eczacısı Kadrinin vazifesine nihayet verilmiştir.

Bükreş ve Budapeşte'ye gidecek hukuk talebeleri

İstanbul, 5 (Telefonla) — Ayın onbeşinde hukuktan beşi kız olmak üzere 25 kişilik bir talebe grupu Bükreşe, burada 3 gün kaldıktan sonra da Peşteye gideceklerdir.

Andaç

NÖBETÇİ ECZANELER

Pazar	:	İstanbul eczanesi
Pazartesi	:	Merkez „
Salı	:	Ankara „
Çarşamba	:	Yeni ve Cebeci ecz.leri
Perşembe	:	Halk ve Sakarya „
Cuma	:	Ege eczanesi
Cumartesi	:	Sebat ve Yenişehir ec.leri

HALK ve YENİ SİNEMALARDA MATİNELER

Hergün	Cumartesi	Pazar
14.45	13.00	11.00
16.45	14.45	13.00
18.45	18.45	14.45
21.00	21.00	16.45
		18.45
		21.00

Pazar ve cumartesi günlerinden başka HALK sinemasında hergün H a l k matineleri: 12,15

Film değişme günleri: Pazartesi ve Cuma

LÜZUMLU TELEFON NUMARALARI

Yangın ihbarı: 1521. — Telefon müracaat şehir: 1023 - 1024. — Şehirlerarası: 2341 - 2342. — Elektrik ve Havagazı Arıza Memurluğu: 1846. — Mesajeri Şehir Anbarı: 3705. — Taksi Telefon numaraları: Zincirlicami civarı: 2645, 1050, 1196. — Samanpazarı civarı: 2806, 3259. — Yenişehir, Havuzbaşı Bizim taksi: 2323 — Havuzbaşı Birlik taksi: 2333

OTOBÜSLERİN İlk ve SON SEFERLERİ

	Sabah İlk sefer	Akşam Son sefer
Ulus M. dan K. dere'ye	6.45	23.00
K. dereden Ulus M. na	7.15	23.20
Ulus M. dan Çankaya'ya	7.25	23.30
Çankaya'dan Ulus M. na	7.10	23.30
Ulus M. dan Dikmen'e	7.30	20.00
Dikmen'den Ulus M. na	8.00	20.30
Ulus M. dan Keçiören'e	6.00	21.00
Keçiörenden Ulus M. na	6.30	21.30
Ulus M. dan Etlik'e	6.30	20.30
Etlik'ten Ulus M. na	7.00	21.00
Ulus M. dan Cebeci'ye	7.00	20.30
Cebeci'den Ulus M. da	7.00	20.30
Cebeci'den As. fabl. ra	6.30	——
As. fabl. dan Cebeci'ye	——	17.15
S. pazarı'ndan Akköprü'ye	6.30	7.15
Akköprü'den S. pazarı'na	——	9.45

Yenişehir, İstasyon ve Bakanlıklara her saatı beş geçe muntazam seferler vardır. Pazar günleri ilk seferler birer saat sonra başlar.

POSTA SAATLERİ

Posta saat 19 a kadar İstanbul cihetine mektub kabul eder.
Taahhütlü 18 e kadardır.

TREN SAATLERİ

Haydarpaşaya	: Her sabah 8.20, her akşam 19.15 ve 19.45 de (Salı, perşembe, cumartesi Toros sürat).
Samsun hattına	: Hergün 9.35 (Kayseri, Sıvas, Amasya bu hat üzerindedir).
Diyarbakır hattı	: Hergün 9.40
Zonguldak hattı	: Hergün 15.00
Kırıkkaleye rayotobüs	16.05

GÜNLÜK:

Arabî - 1356	Rumî - 1353
4 Zilkade	Birinci kânun 25

Makbuzları tahrif eden bir şahıs mahkûm oldu

İstanbul, 5 (Telefonla) — Makbuzları tahrif ederek zimmetine kırk lira geçiren Kızıltoprak belediye tahsildarı Burhaneddin ağır ceza mahkemesinde beş sene on ay hapse mahkûm oldu.

B. Nurullah Sümer İstanbul'a dönüyor

İstanbul, 5 (Telefonla) — Viyanada bulunan sümerbank umum müdürü B. Nurullâh Esad Sümer önümüzdeki hafta içinde İstanbula gelecektir.

Beyoğlu Halkevinde bir kitab sergisi açıldı

İstanbul, 5 (Telefonla) — Beyoğlu Halkevinde bugün bir kitab sergisi açıldı. Sergide 1936 ve 1937 senelerinde neşredilen telif ve tercüme 500 den fazla eser vardır.

Küçük İç Haberler

× **İç Bakanlıkta** — İç Bakanlık memurin intihab komisyonu bugün müsteşar B. Sabri Çıtağın reisliğinde toplanacaktır. Komisyon münhallere yapılacak tayinler ile becayişler üzerinde görüşecek ve kararlar alacaktır.

× **İhsaî anket** — İstatistik Umum Müdürlüğünün memurlara aid açtığı ihsaî ankete gelen cevablar genel direktörlükçe tasnif edilmektedir.

× **Ticaret odalarında** — Ziraat bankaları şubeleri bulundukları mahallerde ticaret odalarına ne şerait dahilinde kaydolunmuşlarsa senelik kayıd ücretlerini o suretle tesviye edecekler ve kaydolunmayan banka şubeleri senevî 5 lira kayıd ücreti vereceklerdir. İktısad Vekâleti bu hususu alâkadarlara bildirmiştir.

× **Yugoslavya'dan gelen bir rapor** — Belgrad ticaret odası Ankara odasına bir mektubla Yugoslavya'da mevcüd büyük mağazaların idare suretleri hakkında geniş bir rapor göndermiştir. Mektubta Türkiyede mevcud buna mümasil mağazalar hakkında tetkike müstenid cevab istemektedir.

Belgrad odası aynı zamanda Ankarada bilumum ticarethane ve mağazaların sabah ve akşam açılış ve kapanış saatleri ile öğle tatili müddeti hakkında malûmat istemektedir.

DÜNYA Basını

Çinliler istilâya uğrıyan şehirleri nasıl boşaltıyorlar ?

Frankfurter Saytung gazetesinin çinliler tarafında bulunan hususî muhabiri Bayan doktor Lily Abegg, Hankaudan gazetesine yazdığı bir yazıda, Nanking'in son günlerine dair intibalarını anlatmaktadır. Bu yazıyı aşağı ya koyuyoruz :

Hükümet memurlarının bir kısmiyle yabancılar kolonisi iki gün için Hankau'a taşındı. Yabancı elçilikler de, bir kaç memur geri bıraktıktan sonra buraya geldiklerinden, Nanking'de kalan yabancılar kolonisi elli kişiyi geçmemektedir.

Buraya gelenler,Hankau'nun sulh ve sükûn içinde geçen gündelik hayatı karşısında, kendilerini hayretten alamıyorlar. Ne tayyare tehlikesini ilân eden düdük ve top sesleri, ve ne de sığınaklara girenler var. Dans yerleri sabahlara kadar dans eden çinlilerle dolup boşalmakta, yabancıların kulüblerinde zevk ve neşe içinde vakit geçirilmektedir.

At yarışları, sinemalar hasılı harble alâkası olmıyan ve sulh içinde yaşıyan memleketlerdeki gibi normal bir hayat ! Nankinden kaçıp gelenler, buradaki halkın sükûnetini bir türlü kavrıyamıyorlar.

Eski hükümet merkezinde, son günler, tayyare hücumunu ilân eden düdük sesleri, göç edenlerin ardı arkası kesilmiyen kafileleri, şehri müdafaa etmiye gelen yeni kıtaların şehre akışları arasında geçti.

Sandık ve ev eşyasiyle ağızlarına kadar tıka basa doldurulmuş otomobil ve arabalar, gece ve gündüz sokaklardan geçip gidiyordu. Kapanan mağaza ve dükkânların sayısı, her gün artıyordu; bir çokları ise, elektrik cereyanını kestirmiş olduklarından, mağazada kalan mallarını, mum ışığında ellerinden çıkarıyorlardı. Bavul, el çantası, sandık ve ambalajkâğıdı, piyasada kalmadı.

Son hafta içinde Nankin'den 200.000 kişi göç etti. Vaktiyle milyonluk bir şehir olan hükümet merkezinde 350.000 kişi kalmıştı. Şimdi, orada bulunan halk 150.000 kişiyi aşmamaktadır.

Son üç gün çok korkunçtu. O vakite kadar kayıdsız davranmış olanlar telaştan yapacaklarını şaşırmışlardı.. Tekmil hükümet memurlarının, ya hareket etmiş ve yahud da şehri terketmek üzere oldukları hükümetin yeni merkezi olarak Seşuan'da Çımking şehri seçilmiş olduğu, fakat, şimdilik bakanlıkların bir kısmı Hankau'a bir kısmı da Çankçaya yerleşeceği haberi ortaya çıktı.

Umumî bir yarış başladı; otomobil bulmak imkânsızdı; resmî memurlar bile biribirlerinin kamyonlarına el koyuyorlardı. Bir kamyon için binlerce dolar teklif edenler vardı. Göç edenler, kesif kafileler halinde limanın yolunu tutmuşlardı. Çünkü, kaçabilmek için, Yangse nehrindeki vasıtalara başvurmaktan başka çare kalmamıştı. Limana akın etmiş olan göçmenlerin vapur ve gemilere hücumları, korkunç bir manzara arzediyordu. Bu vaziyet karşısında, vapurlar rıhtıma yanaşmaktan korkuyorlardı. Bundan dolayı, sandallarla vapurlara gitmek icabediyordu. Fakat, bu kaçan insanların teşkil ettikleri siyle, limandaki sandal ve kayıklar yetmediğinden, hiddetten köpüren halk, vapur acentaliklarına hücûm ederek, kapı, pencere, hasılı önlerine çıkan her şeyi param parça ediyorlardı.

Almanlar o kadar telâş etmiyorlardı. Çünkü, alman elçiliği, daha eylûldeki korkunç hava bombardımanı sıralarında bir ingiliz vapurunu kiralamıştı. Kaptan rıhtıma yaklaşmak istemediğinden, vapur açıkta duruyordu. Fakat buna rağmen„ 500 çinli yolcu güvertesinde peyda olmuştu. Bunların, nasıl ve ne zaman geldikleri hakkında kimsenin malûmatı yoktu. Kancalar takarak, halatlar sarkıtarak, vapura tırmanmışlardı.

Olan biten şeyler yetmiyormuş gibi, bir de, Yangtse nehrinin yukarı tarafında bir baraj kurulacağı rivayeti ortaya atıldı. Bu rivayet, telaşa katmerli bir şekil verdi. Yangtse'nin iki barajı arasında kapanıp kalmak, ne Şanghaya ve ne de Hankau'a gidememek düşüncesi, maneviyatı sıfra indirdi.

Bir taraftan halk limana akın ediyor. diğer taraftan canavar düdükleri, durmadan tayyare hücumu tehlikesini ilân ediyorlardı!

Almanların da kaçmış oldukları son gün, saat yediden öğleden sonra dörde kadar beş dakika tayyare tehlikesi ilân edildi. Bunun manası, seyrü seferin durması, halkın sokaklardan çekilip sığınaklara girmesi demekti.

Her telike ilânı arasında, insan, ancak yarım saat rahat bir nefes alabiliyordu. Halk, japonların bombardıman tayyarelerine alışmış olduğu için, tetiğini bozmadan yolculuk ve göç hazırlıklarına devam ediyordu. Japon tayyareleri, bombalarını surların dışına atıyorlardı. Bu esnada faaliyete geçen çinlilerin tayyare defi topları zayıf bir ateş açabiliyorlardı.Besbelli ki, bataryaların çoğu çekilip gitmişti. Japonların öğleden sonra yaptıkları hücumda, halk büyük bir sürprizle karşılaştı: Çin tayyareleri, çoktanberi görülmemişti. Fakat, hücum esnasında birdenbire, fevkalâde süratle hareket eden bir avcı çin filosu peyda oldu ve yedi bombardıman tayyaresinden mürekkeb bir japon filosuna saldırdı. Havadaki sahne, çok heyecanlı idi. Her Çin avcısı bir japon borbardıman tayyaresine çullanmış, tepesinde dolaşıyor, altına dalıyor, tekrar üstüne çıkıyor, hasmına nefes aldırmıyordu.

Nihayet, üç bombardıman tayyaresi, yana yana, biri şehre, biri civardaki bir tepeye, bir diğeri de şehrin dışına düştü.

Bir yandan halk şehri terkediyor, öbür yandan askerler akın ediyorlardı. Bu gelen asker, vilâyetlerden gelenlerdi. Pamuklu üniformaları ve saman şapkalı olanlar, cenub vilâyetlerinden gönderilmişlerdi. Disiplinleri olduğu intibaını bırakıyorlardı. Her birinin l.. tüfeği vardı ki, vilâyetlerdeki kıtalarda bulunan askerlerin hepsinde silâh bulunması dikkate değer bir mesele idi.

Buna mukabil, Seçuandan gelen askerlerin kılık kıyafetleri çok bozuktu. Yalın ayak, baldırı çıplak bir kafile idi. Nankinden ayrıldığım gün, şehir bir ordu karargâhını andırıyordu.

Fransa

Hayret verici bir hâdise

Popüler gazetesi yazıyor :

"Enternasyonal münasebetler tarihinde belki Japonya iç işler bakanının nutku kadar hayret verici hiç bir hâdise olmamıştır. Bu hal, Japonyanın Mançuriyi işgalde, Jehol'ü ilhakta Şahar-Hopei hükümetini ihdasta, Pekin muvakkat konseyini ve Nankin barış komitesini tesiste ve Cenevre paktiyle Vaşington muahesini ve Briand-Kollong paktını imza ederken deruhte ettiği bütün teahhüdleri nakzda gördüğü kolaylıklarla izah edebilir. 1931 den beri devam eden bu cansız kalma keyfiyetine, Almanya ve İtalya ile olan anlaşması katılmıştır. Bu iki faşist devlet sarıların beyazlara karşı seferlerini teşçi etmişlerdir. Her halde Suetsuzo'nun beyanatının antikomünist mücadelesinin mahiyetini ortaya çıkarmak gibi bir faydası olacaktır. Şimdi resmen biliniyor ki, Japonyanın Çindeki hedefi komünizme karşı mücadele değil, İngiltere ile ve bütün Avrupa ile, bunları Asya kıtasından çıkarmak için mücadeledir.„

Japonya ve beyaz ırklar

Aynı mevzu hakkında Epok gazetesi yazıyor :

"Çinden yalnız fransız, ingiliz ve amerikalıları değil, aynı zamanda şimdi ihtiyacı temin için kendilerinden istifade edilen alman ve italyanları da sürmek mevzuu bahistir. Bunlar da sarı ırkın diğerleri kadar düşmanlarıdır. Bir kaç sene önce, Musolini, çınlıyan bir nutkunda, bu Asya topraklarından yükselmekte olan tehlikeyi ilân etmişti. O zamandanberi, bu tehlike ile kendi memleketinin menfaatlerine uygun sandığı şekilde oynamaktadır.„

İtalya

İtalya'ya karşı radyo harbı

B. Gayda, Giornale d' İtalia gazetesinde, ingiliz radyolarının arab dili ile propaganda neşriyatından bahseden bir yazısında diyor ki :

"Deyli Ekspres gazetesinin„ İtalyaya karşı radyo harbı„ ismini verdiği bu propagandanın, iki memleket arasındaki münasebetleri tanzim edecek olan anlaşmanın imza edilmesinin ertesi senesi başlaması, ehemiyetle nazarı dikkate almaya değer bir keyfiyettir. İngiltere, bu radyo propagandası ile italyanlara karşı hasmane niyetlerini isbat etmiş bulunmaktadır. İngiltere dış bakanlığında yapılan değişikliklerden sonra, B. Eden, tamamiyle serbest bırakılmıştır.

İngilterenin italyan aleyhtarı bir hattı hareketle birlikte olarak ingiliz gazetelerinin aynı yoldaki neşriyatı, tam bir suiniyetin delilini vermektedir. İtalya, hiç bir zaman, Filistin arabları arasında ingiliz aleyhtarı, bir propaganda yapmamıştır. Halkibi ingiliz gazeteleri her gün İtalya hakkında bir çok yalanlar yazmakta ve bu suretle efkârı umumiye İtalya alayhine kışkırtılmaktadır.

Fetihlerden doğan sulh

Giornale d' İtalia Amerika Reisi Cumhuru Ruzveltin mebusan meclisindeki nutku hakkında şöyle yazıyor:

"Ruzveltin göklere çıkardığı sulh fetihlerden doğan sulhtur.

Bu sulh enternasyonal bir kaç kapitalistin kurduğu küçük sendikanın imtiyazlarını korumaktadır.. Bu sendikadır ki, vaktiyle Habeşistanı daha iyi istismar edebilmek için İtalyayı mütecavizlikle itham etmiş ve şimdi de Çini istismar etmek için Japonyaya karşı aynı ithamda bulunmaktadır.

Gene böyle bir fikirledir ki , vaktiyle Almanyadan çalarak kendi muazzam sömürge imparatorluklarına ilâve etmiş olan demokrat devletler Almanyanın bu müstemlekelerini geri istemesini reddediyorlar.

"Amerika kendine baksın!"

Eğer Ruzvelt totalitaire devletleri demokratik hücrelerine tekrar sokmak isteyorsa aldanıyor Dünyada başka bir yol üzerinde inkişaf etmektedir.

Amerikadaki 12 milyon işsizi, işçi evlerinin sefaletini, Amerika istihsalâtının mütemadi azalmakta olduğunu ve yeni bir krizin başlangıcı olmak üzere Nevyork borsasındaki dehşetli sukutu galiba unutuyor.„

Almanya

Bile bile haksızlık edenler...

Amerika cumhur reisi Ruzveltin parlamentodaki nutkunu bahis mevzu eden Diplomalische Korrespondenz gazetesi diyor ki:

"Ruzveltin bu nutkunda totalitaire devletleri enternasyonal muahedelere riayet etmemekle tahtie ediyor.

Filhakika bu devletlerde bazı sistem den ve bazı muahedelerden ayrılmak temayülü görülüyorsa bu asıl demokrat devletlerin taahhüdleri hilâfına olarak mezkûr muahedelerde ihlâl etmiş oldukları hak prensiplerini elde etmek içindir. Ancak insanlık ve adalet prensiplerini muzaffer kılmaya çalışan devletlerdir ki, kendilerini dünya sulhunun bekçisi telâkki edebilirler. Bile bile haksızlıkta ısrar edenlerin böyle bir iddiası olmamalıdır.

60 ailenin hâkim olduğu memleket

Sonra demokrasi kelimesini milletin hâkimiyeti manasında kullanmakta da biraz ihtiyat gösterilmelidir. Filhakika daha geçen gün Amerika hükümeti azasından biri Amerikada altmış ailenin bir nevi hakimiyeti sürdüğünü söylemiştir. Her halde parlamento rejimi bu olmasa gerek: Halbuki totalitaire rejimler bütün kudret ve kuvvetlerini milletten almakta ve bütün sosyal sınıflar arasında tam bir müvazene kurmaktadır. Her halde kendi hesabına Almanya bu prensiplerden mülhem olmakta ve ayrıca da diğer memleketlerle de barış ve anlaşma gayesini takib etmektedir. Reisi cumhur Rozveltin nutkunda isə hiç de böyle bir temayül görülmüyor. Bilâkis bu nutuk demokrat denilen devletlerle totalitaire denilen devletler arasındaki uçurumu daha ziyade derinleştirmektedir.„

İZMİR Enternasyonal Fuarına Hazırlanınız
20 agustos 20 eylul 1938
3—7041

— 6 —

Çeviren: Nurettin ARATAM

Çin demircileri at nalından bıçak ve ustura yapmağa başladılar

Çinlilerin iri "beygir fasulye" leri fasulye fasilesinin en kötü nevidir. Bu, çorak topraklarda yarı yabanî bir halde yetiştiği için insanlar, kıtlığa uğramadıkça bunlar, gemilere yükletilerek kömür madenlerinin bulunduğu memleketlere gönderilir. Ve orada çalışan katırlar bunlarla beslenir. Bu hayvanlar, güneş ışığı görmedikleri için almaları lâzım gelen vitamini bu fasulyadan alırlar.

Bu fasulya, dünyanın en ucuz nesnelerinden birisi olduğu için bunda hile yapılması hiç akla gelmiyen bir şeydi. Fakat dostlarımdan bir tüccarın yaptığı tecrübe bunun aksini isbat etmiştir :

Çünkü bu adam, fasulyaları gönderdiği memleketlerden şikâyet mektubları almış, bunlarda çuvallardan bir çok toprak çıktığından bahsedilmişti. Bundan dolayı tüccar, gemiye yükletilmek üzere olan çuvallarda sıkı bir araştırma yaptı. Önce her şeyin yolunda olduğunu gördü. Yalnız bir takım fasulyalar, dört köşe olarak ikiye bölünmüştü. Halbuki fasulyanın böyle kırılmaması lâzımdı. Adam, bundan şüphelendi. Daha sıkı bir muayene neticesinde vaziyet anlaşılmıştır. Mevcud fasulyaların yirmide biri fasulya şekline getirilmiş kilden ibaretti. Bunlar ayni biçimde, ayni renkte ve ayni ağırlıkta idi. Bazı çuvalların ıslanması yüzünden bunların kilden yapılma oldukları meydana çıkarılmıştı.

Demek ki senelerden beri bir çok zavallı katırlar, fasulya yerine bu killeri yiyorlardı. Bundan hiddetlenen tüccar, tetkiklerini ileri götürdü: Hankov yakınlarında kilden fasulya yapan bir imalâthane buldu. Buradaki işler, Yangçe nehri kıyılarından topladıkları killeri fasulya şekline koyuyor, o rengi veriyorlardı. Ondan sonra bunlar hakikî fasulyalarla birlikte çuvallara dolduruluyor, yabancı memleketlere sevkolunuyordu. Dostumun bu tetkikleri ve keşfi sayesinde bu hilekârlığın önüne geçilmiş ve zavallı maden katırları kil parçaları yemekten kurtulmuştu.

Hamburgtan gelen at nalları :

Hamburgtan gelen at nalları üzerinde yapılan muamele, Çinlilerin bir başka dalaverelerine misal olarak gösterilebilir. Çinden çay yüklenmek üzere boş gelen bir takım gemiler, kendilerine safra olabilmesi için bir takım eşyayı gayet ucuza taşıyorlardı. Bu devirde böylece yükletilen eşya arasında Hamburgta kullanıla kullanıla, artık, dehşetli surette incelmiş at nalları da vardı.

Çin demircileri hemen bunları aldılar ve bunlardan gayet iyi bıçaklar ve usturalar yapılabileceğini gördüler. Bunun üzerine bu eski nallara fazla taleb gösterilmeğe başlandı. O kadar ki bir müddet sonra bu "Hamburg nalları" Çin ticaret eşyası arasında mühim bir mevki tuttu. Hamburgtan başka şehirlerde de böyle kullanılmış at nalları vardı. Oradaki tüccarlar, bunlardan yakalarını kurtarmak ve para kazanmak maksadiyle bunları gemilere yükleyip Çine gönderdiler. Artık Liverpul'den Nevyorktan, Paristen yüklenen nallar Çine akın etmeğe başlamıştı. Fakat Çin demircileri müttefikan bu nalları istemediler. Bunlar, Hamburg caddelerinin o zamanki iri taşlı caddeleri üzerinde aşınan büyük nalların işlerine daha ziyade yaradığını söylüyorlardı. Bunun üzerine her taraftan eski nallar Hamburga gönderildi; oradan Çine gelince müşteri buldu. Son yirmi sene içinde Çinde Japon Şefild usturaları kullanılmağa başlandığı için artık bu at nalları kıymetten düşmüştür. Demirciler bunlardan ancak, bıçaklar, çakılar yapmaktadırlar. Daha sonraları, Hamburg sokakları yeniden yapıldığı için, artık, burada aşınan nallarda itibardan düştü. Şimdi Çine en ziyade at nalı gönderen şehir Liverpul'dur.

Çin yumurtaları :

Fakat malların kalitesi hakkında kendilerini ve başkalarının aldatanlar, yalnız Çinliler değildir. Çinde yumurta çok ucuzdur. 1919 senesinde Çinin yumurtaları büyük bir rağbet görmekte ve İngiltere ile Amerikaya vasi mikyasta gönderilmekte idi. Ondan sonra bu Çin yumurtaları aleyhinde acı bir propaganda başladı. Bunların memlekete bir takım mikroblar ve muzur hayvan tohumları getirdiği söyleniyordu. Bir İngiliz çiftçisi kendi memleketinde çıkan bir gazeteye Çin yumurtalarını kuluçka tavuğunun altına koyduğunu ve bundan civciv değil, yılan çıktığını yazdı. Bu yazıyı bir çok İngiliz gazeteleri istinsah ettiler ve İngiliz kadınlarını Çin yumurtalarından soğuttular. Bununla beraber fırıncılar gene bu yumurtaları almağa devam ettiler.

Her ne kadar Amerikada Çin yumurtaları aleyhinde yapılan propaganda, içinden hayali yılan yavrusu çıkaracak kadar ileri gitmediyse de gene iyi tesirli oldu. Saf ve hilesiz yiyecek maddeleri kanunu bu işe fena halde ket vurmuştu. O dereceye kadar ki Çindeki Amerikalı yumurta alıcıları otel borçlarını güçlükle ödiyerek kalkıp gittiler. İngiliz yumurtacıları ise meşhur inadlarını göstererek bu işte sebat gösterdiler. Bunların bu hamakati neden gösterdikleri bir zaman anlaşılamadı. Nihayet anlaşıldı : Çin yumurtaları İngiltereye gittikten sonra yeniden ambalaj yapılıyor, İngiliz yumurtası diye Amerikaya sürülüyordu. Bugün de Amerika, İngiliz yumurtası diye bir çok Çin yumurtası ithal etmeğe devam etmektedir.

Dünya memleketlerinin komşuluğu ve diş fırçalarımız :

Elinizdeki diş fırçasına bakarak, dünyanın en uzak memleketlerinin bile bize yakın komşu olduğuna hükmedebilirsiniz. Son zamanlarda Çin hükûmetinin eşkiyadan ve komünistlerden temizlemek için Zeçun'e asker gönderdiğini gazetelerde okumuşsunuzdur. Burası esrarengiz Tibet ile hududdur. Bilmem, bu iki meselenin birbiri ile alâkalı olduğunu hatırınıza getirdiniz mi ?

Diş fırçaları bu bölgede bulunan domuzların kıllarından yapılır, en iyi fırçalar, Zeuçendeki beyaz domuzların kıllarındandır. Dünyanın başka yerlerinde yetişen beyaz domuzlardan bu kadar iyi diş fırçası yapmağa imkân bulunamamaktadır.

Şu halde, dünyanın iyi diş fırçası bulabilmesi Zeuçen domuzlarının yaşamasına ve sıhatte bulunmasına bağlıdır.

Bir diş fırçanıza bakınız ve dünyanın küçüklüğünü düşününüz. Bu yüzden 400 milyonluk Çinle komşu oluyoruz.

— SON —

Resmî Gazete istinsahları

Bu sütunlarda günü gününe resmî gazetede çıkan kanunları, nizamnameleri ve tamimleri bulacaksınız

Kararnameler

Türk parası kıymetini koruma hakkında 12 numaralı kararname

Madde 33 — Türkiyede mukim türk ve ecnebilerden kendi nam ve hesablarına tahsil, tetkik ve tetebbü maksadiyle seyahat ve ikamet edeceklerden :

A - Seyahat edeceklerin beyannamelerine rabtedecekleri seyahat evrakı müsbitesi olarak vizeleri ikmal edilmiş pasaport,

B - İkamet eden namına hareket edenlerin beyannamelerine rabtedecekleri mektebe kayıd ve müddeti devamı mübeyyin mahallindeki türk talebe müfettişliğinden, bunların bulunmadıkları yerlerde türk konsolosluklarından ve bunların da bulunmadığı yerlerde mekteb idaresinin en büyük âmiri tarafından musaddak mekteb vesikası ibraz eylemeleri şarttır.

Mekteb vesikası senelik devreyi tahsil müddetine şamil olmak üzere bir defa için taleb ve kabul olunur.

Bunlardan tahsil için gideceklere avdet masraflarına mukabil ikinci mevki bilet esmanı ve Türkiye haricindeki ikamet müddeti için ayda aynı ülke veya şehirde hükümet veya resmî bir idare hesabına tahsilde bulunanlara verilen miktara kadar kambiyo verilir.

C - Meslekî malûmatını tevsi maksadiyle gidenlere sebebi ikametlerini mübeyyin konsolosluktan ve bulunmıyan yerlerde devam ettikleri müesseselerden bir vesika ibraz etmek şartiyle aynı memlekette tahsilde bulunanlara verilen miktarın azamî bir misli fazlasına kadar kambiyo verilebilir.

D - Tahsil ve tetebbü maksadiyle bulundukları memleketten bir diğer memlekete gitmek mecburiyetinde kalanların orada bulundukları müddetçe alacakları aylık tahsisata ilâveten bu yüzden vuku bulacak seyahat masrafları tevsik edilmek şartiyle ayrıca verilir.

Madde 34 — Sihî ve ticarî sebeblerle vaki olacak seyahatler için gidilecek memleketin hayat pahalılığına göre ayda yüz liradan iki yüz liraya kadar kambiyo talebleri doğrudan doğruya kambiyo mürakabe mercilerine kabul ve terviç olunur.

Bunların avdet masrafları için kambiyo müsaadesi yine mürakabe mercilerince verilir.

A - Sihî maksadla yapılacak seyahatlere döviz müsaadesi verilebilmesi tam teşekküllü bir heyeti sihiye tarafından hastalığın hariçte tedavisine zaruret olduğuna dair verilecek raporun kambiyo mürakabe mercilerine ibraz edilmesine mütevakkıftır.

Sıhî sebeblerle seyahat ve ikamet edenlerin dahil oldukları hastahane veya sanatoryom müdürlerinden veya tabibi müdavileri olan profesörden masarifi şehriyeyi mübeyyin olarak alacakları fatura veya raporlar üzerine mürakabe mercilerinin vizesiyle kambiyo müsaadesi verilir. Tevsik edilen bakaca tedavi ve operasyon masrafları varsa ayrıca nazarı dikkate alınır.

B - Ticarî maksadlarla yapılacak seyahatler için döviz müsaadesi verilebilmesi maksadı seyahatın ticarî ve zarurete müstenid bulunduğunun mahallî sanayi ve ticaret odaları idare heyetleri ve bu teşkilâtın bulunmadığı odalarda riyaset divanı tarafından verilecek karara ve bu kararın İktısad vekâletince tasdikına bağlıdır.

Madde 35 — Memeliki ecnebiyede ihtilâf veya davalarını takib için veya bu kabil zarurî bir sebeble seyahat edeceklerle bunların gönderecekleri vekillerin şahsî seyahat ve ikamet masraflariyle bunlar haricinde ihtiyarına mecbur kalacakları masrafları veya mahallerinde tayin edecekleri vekillerin masraf ve üçretleri gibi hususattan mütevellid kambiyo ihtiyaçları bu babta alâkadarlar tarafından verilecek beyanname ve işin icabına göre taleb olunacak evrakı müsbite üzerine kambiyo mürakabe mercilerince verilir.

Madde 36 — Kendileriyle tediye müvazenesi esasına dayanan klirig anlaşmalariyle bağlı bulunduğumuz memleketlerle ülkesinde tahakkuk edecek gayri ticarî mahiyetteki ihtiyaçlarımız için bloke bir hesab açan memleketlere :

1 — Resmî devair ve müessesat tarafından memuriyeti muvakkate veya daime ile veya tetkik ve tetebbü için gönderilecekle rle,

2 — Türkiyede mukim türk ve ecnebilerden kendi nam ve hesablarına tetkik ve tetebbü için sihî ve ticarî veya sair sebeblerle,

Gideceklere verilecek döviz miktarı gidilecek memleketin hesab vaziyetine göre kambiyo mürakabe mercilerince takdir olunur.

Madde 37 — Ticarî ve sınaî ve malî müesesatın muayyen bir iş için muvakkaten memaliki ecnebiyeden celbedecekleri mütehassısların harcirah ve ücretleri gibi hususattan mütevellid kambiyo talebleri bu babta alâkadarlar tarafından verilecek beyanname ve işin icabına göre taleb olunacak evrakı müsbite üzerine kambiyo mürakabe mercilerince tetkik ve intaç olunur.

Madde 38 — Hükümet ve hükümetin sermaye itibariyle alâkalı bulunduğu müessesatla 20-11-1935 tarihinden evvel yapılan mukaveleler müstesna olmak üzere yapılacak veya tecdid olunacak mukavelelerle ecnebi mütehassısların harice çıkarabileceği serbest döviz miktarı maaş veya ücretlerden her türlü vergi ve tevkifat çıkarıldıktan sonra elde kalan miktarın azamî beşte birini geçmez.

Madde 39 — Kendileriyle tediye müvazenesi esasına dayanan klirig anlaşmalariyle bağlı bulunduğumuz memleketlerle ülkesinde tahakkuk edecek gayri ticarî mahiyetteki ihtiyaçlarımız için bloke bir hesab açan memleketlerdeki,

Efradı ailelerine para göndermek istiyen

1 - Resmî devair ve müessesatta çalışan ecnebî mütehassıslarla,

2 - Kendi hesablarına çalışan ecnebilere, maaş veya ücretlerinden veya şehrî kazançlarından her türlü vergi ve tevkifat çıkarıldıktan sonra elde kalan miktarın üçte biri edilecek bir beyannameyi kambiyo mürakabe mercilerince verilebilir.

Bu haddin fevkinde döviz verilmesi, para gönderilecek memleketteki hesab vaziyetine göre tayin olunur.

Madde 40 — Resmî veya hususî devair veya müessesatta çalışıp türk parası ile aylık veya ücret alanlardan hariçte iaşesiyle mükellef bulundukları efradı ailelerine para göndermek istiyenler mahalli istihdamlariyle şehrî ücretlerini natık olmak üzere tazim edecekleri ve müstahdem bulundukları müesseseye tasdik ettirecekleri beyannameyi kambiyo mürakabe mercilerine tevdi edeceklerdir.

Türkiyede kendi hesabına çalışan ecnebilerden hariçte iaşeleriyle mükellef bulundukları efrad ailelerine para göndermek istiyenler şehrî kazançlarını mübeyyin olarak tanzim ve mahallî vergi idarelerince tasdik edilecek bir kanunnameyi kambiyo mürakebe mercilerine tevdi edeceklerdir.

Madde 41 — Ecnebi sefaret ve konsoloslukları ile memurlarının kambiyo mürakabe mercilerinin mezuniyeti olmaksızın harice çıkarabilecekleri döviz namlarına gelen ve bankalara tevdi olunan döviz miktarını geçemez.

Bu dövizlerden bankalara satılan kısmının bazı istisnaî ahvalde tekrar mübayaası maliye vekâletinin müsaadesine mütevakkıftır.

Madde 42 — Yolcuların zatî eşyası bu kararname ahkâmına tâbi değildir.

Madde 43 — Türkiyedeki ikamet müddetleri ne olursa olsun hariçten Türkiyeye gelen ecnebî seyyahlara ecnebî iş adamlarının ve ecnebî memleketlerde müesses türklerin hariçten beraberlerinde getirip ilk türk gümrük merhalesinde alâkadar gümrük memurlarına pasaportlarına kayıd ve isaret ettirdikleri paralarından Türkiyede sarfedemedikleri kısımlarını avdetlerinde kambiyo mürakabe mercilerinin vizesine hacet olmaksızın harice çıkarabilirler.

Madde 44 — Türk parasının idhal ve ihracına müteallik talebler yalnız merkezce tetkik ve intaç olunur.

Yolcular zarurî ihtiyaçlarına karşılık olarak yirmi beş lira kadar (dahil) türk parasını serbestçe üzerlerinde idhal ve ihraç edebilirler.

Madde 45 — Merkez bankası tarafından idhal ve ihraç olunacak esham ve tahvilât müstesna olmak üzere alelûmum esham ve tahvilât ile kuponların Türkiyeye idhali ve ya Türkiyeden ihracı kambiyo mürakabe mercilerinin mezuniyetine mütevakkıftır.

Türkiyeye idhaline mezuniyet verilen esham ve tahvilât mukabilinde döviz verilmez.

Tahsil için bankalar vasıtasiyle hariçten gönderilen devlet tahvillerine aid kuponların döviz müsaadesi kambiyo mürakabe mercilerince verilir.

Türkiyede icrayı faaliyet eden şirketlerin memaliki ecnebiyede bulunan hissedarlarına ve tahvilât hâmillerine aid kuponların dövizi şirketler hakkındaki hususî hükümlere tâbidir.

Türkiyeden ecnebi memleketlere esham ve tahvilât ve kupon ihra çeden hakiki veya hükmî şahıslar ihraç olunan bu esham ve tahvilât ve kuponların bedeli olan dövizleri emirlerine geçtiği tarihten itibaren on beş gün içinde Türkiyede bir bankaya satmağa veya kendi namlarına Türkiye cumhuriyet merkez bankasına tevdia mecburdurlar.

Madde 46 — Kambiyo muamelâtının mürakabesi ve döviz talebelerinin tetkik ve intacı maliye vekâleti namına merkez kambiyo teşkilâtınca ve kambiyo mürakabe mercilerince yapılır.

Kambiyo mürakabe mercilerinin salâhiyet derecesi indelicab maliye vekâletince tayin ve tahdid olunur.

Kambiyo mürakabe mercileri şunlardır :

Kambiyo müdür ve mürakıbları, bunların mevcud olmadığı mahallerde, mahallin en büyük malmemuru.

Kambiyo mürakabe mercileri kambiyo ve nukud, esham tahvilât muamelâtına aid hususatın tetkiki için bankalar ile alelûmum eşhas ve müesseselerin evrak ve defterlerini tetkike salâhiyettardırlar.

Bankalar, şahıs ve müesseseler kambiyo mürakabe mercilerince istenilen her türlü malûmatı bunlarca tayin edilen müddet içinde itaya ve evrak ve vesaiki teslime mecburdurlar .

Madde 47 — Borsa acentaları acentalıktan başka hiç bir iş yapamazlar. Kendi nam ve hesablarına kambiyo ve nukud ve esham ve tahvilât alıp satamaz ve aldırıp sattıramazlar. Bunlar muamelelerini günü gününe defterlerine kaydetmeğe ve aynı günde bir cedvelle beraber mahallin kambiyo murakabe merciine bildirmeğe mecburdurlar.

Madde 48 — Kambiyo ve nukud ve esham ve tahvilât almağa ve satmağa mezun bankalar aldıkları ve sattıkları dövizlerin ve esham ve tahvilâtın nevi ve miktarı ile tarihini ve alış verişin icra edildiği saatı ve fiatını ve müşterinin isim ve hüviyetini ve imzasını gösterir dip koçanlı bir vesika vermeğe ve bu muamelelerini aynen mahallin kambiyo mürakabe merciince musaddak bir deftere kaydetmeğe ve bu defterlere bir gün zarfında yazılı olan muameleleri ertesi günü öğleye kadar bir bordro ile mürakabe mercilerine bildirmeğe mecburdurlar .

(Sonu var)

BÜYÜK ÇILGINLIKLAR
Paula Wesley

Zayiler

Zayi — 1339 senesinde İzmir sultanisinden aldığım tasdiknameyi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Baha Sakatürk 1—108

Zayi — Ankara Memurlar Kooperatif Şirketinden almış olduğum 1528 numaralı hisse senedimi zayi eyledim. Yenisini alaacğımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur. İnhisarlar Vekâleti Şoförü Recep Becerenler. 1—105

Kayıp — Yılbaşı gecesi saat ikide çakmak şeklinde N. R. S. markalı siyah deri kaplı bir pudralık kaybolmuştur. Ulus (R) rumuzuna getirene mükâfat verilecektir. 1—65

Hüseyin Siret Özseveriin
Kıvılcımlı kül
ismindeki mecmuai eşarı yenî çıkmıştır. 1—81

55 Kuruş
İmren Lokantası
Hükümet caddesinde Ankaranın en temiz ve en şık ve Lokantacılığın bütün inceliklerini havi (İmren) Lokanta ve gazinosunda 3 kap yemek zengin çeşitli Tabldot yemeği su, ekmek ve salata dahil 55 kuruştur. Meşrubat ve mezelerin fiyatları çok ehven olup bir defa ziyaretiniz bu sözümüzün sıhatini ispata kâfidir. 1—121

RESMÎ İLÂNLAR

Askerî Fabrikalar

154 kalem makkap, rayba, erkek ve saire

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğünden :

Tahmin edilen bedeli (1950) lira olan 154 kalem makkap, rayba, erkek ve saire Ankarada Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Satın alma komisyonunca 21-1-938 cuma günü saat 14 de açık eksiltme ile ihale edilecektir.

Şartname parasız olarak komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (146) lira (25) kuruş ve 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (4778) 1—56

M. M. bakanlığı

3 adet motopomp alınacak

M. M. Vekâleti Sa. Al. Ko. dan:

1 — Hepsi (30.000) lira fiat tahmin edilen 3 adet otopomp ve bir ilâ üç motopomp kapalı zarf usuliyle münakasaya konmuştur.

2 — İhalesi 10-1-938 pazartesi günü saat 11 dedir.

3 — İlk teminatı (2250) liradır.

4 — Evsaf ve şartnamesi (150) kuruş mukabilinde M. M. V. satın alma komisyonundan alınır.

5 — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2, ve 3 üncü maddelerinde gösterilen vesaikle ve teminat ve teklif mektuplariyle birlikte ihale saatından en az bir saat evvel M. M. V. satın alma komisyonuna vermeleri. (4283) 3—6541

Avadanlık malzemesi alınacak

M. M. Vekâleti Sa. Al. Komisyonundan:

1 — 535 kalem avadanlık malzemesi kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur.

2 — Tahmin edilen bedeli 30.000 lira olup ilk teminat parası 2.250 liradır.

3 — İhalesi 8 şubat 938 salı günü saat 15 dedir.

4 — Şartnamesini 150 kuruşa M. M. V. satın alma komisyonundan alınır.

5 — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerinde istenilen belgeleriyle birlikte teminat ve teklif mektuplarını ihale günü en geç bir saat evveline kadar M. M. V. satın alma komisyonuna vermeleri. (4625) 3—7124

Depo tamiri

M. M. Vekâleti Sa. Al. Ko.dan :

Akköprüdeki depolardan beş adedi pazarlıkla tamir ettirilecektir. pazarlığı 11-1-938 salı günü saat 11 dedir. Muhammen keşif bedeli 246 lira 50 kuruştur. Eksiltmeye gireceklerin muayyen gün ve vakıtta M.M.Vekâleti satın alma komisyonunda bulunmaları. (4747) 1—42

Benzol alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan:

1) Beher kilosu 34 kuruş olan 11 ton Benzol açık eksiltmeye konmuştur.

2) İlk teminat parası 280 lira 50 kuruştur.

3) İhalesi 7-2. kânun-938 cuma günü saat 14 dedir.

4) Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerinde istenilen belgeleriyle birlikte ihale gün ve saatinde M.M.V. satın alma komisyonunda hazır bulunmaları. (4749) 1—4

Pulanya tezgâhı alınacak

M. M. Vekâleti Sa. Al. Komisyonundan:

1 — Bir adet pulanya tezgâhı kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur.

2 — Tahmin edilen bedeli 5500 lira olup ilk teminat parası 412 lira 50 kuruştur.

3 — İhalesi 7 şubat 938 pazartesi günü saat 11 dedir.

4 — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerinde istenilen belgeleriyle birlikte teminat ve teklif mektublarını ihale gününün en geç bir saat evveline kadar M. M. V. satın alma komisyonuna vermeleri. (4624) 3—7123

Bir adet iç vida kesme tezgâhı alınacak

M. M. Vekâleti Sa. Al. Komisyonundan:

1 — Bir adet iç vida kesme tezgâhı pazarlıkla eksiltmeye konmuştur.

2 — Tahmin edilen bedeli 700 lira olup ilk teminat parası 53 liradır.

3 — İhalesi 7 2.Kânun 938 cuma günü saat 10 dadır.

4 — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerinde istenilen belgeleriyle birlikte ihale gün ve saatında M. M. V. satın alma komisyonunda hazır bulunmaları. (4626) 3—7125

Tapo ve Kadastro U. Md.

Tescil

Ankara Birinci Mıntaka Kadastro Müdürlüğünden :

Atıfbey mahallesinin demirliköprü civarında ve bendderesine giden asfalt yol ile bu dere arasındaki bahçe ve hanelerden bir kısmının tahdid ve tesbit işi ikmâl edilerek sahibleri namına tesciline karar verilmiştir. Bu gayri menkuller için iki aylık ilân kâğıdından bir nusha belediye ilân tahtasına asılmıştır. Bu gayri menkullerle alâkası olanların komisyonumuza müracaatları ilân olunur. (18) 1—102

Demir dolap yaptırılacak

Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğünden :

Tapu ve Kadastro umum müdürlüğünden tapu sicilleri mahzeni için dört adet istor demir dolap yaptırılacaktır. Taliblerin şartname ve resimleri görmek üzere her gün pazarlığa iştirâk edeceklerin de muhammen bedelin % 7,5 pey akçesiyle eksiltme günü olan 14. 1. 938 cuma günü saat 3 de umum müdürlük zat işleri levazım müdürlüğüne müracaatları. (19) 1—103

A. Levazım Âmirliği

Bakır karavana alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın alma Komisyonundan:

1 — Ordu ihtiyacı için azamî alınacak olan 300 büyük ve 300 küçük bakır kazan 3000 bakır karavana, 2000 kapaklı bakır bakraç, 1000 bakır saplı, 1000 bakır süzgeç, 1000 bakır kevgir, 1000 bakır yağ tavasının 13 - 2. kân. - 938 saat 15 de Tophanede İstanbul Lv. âmirliği Sa. Al. Ko. da kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır.

2 — Muhammen bedeli 26150 lira ilk teminatı 4057 lira 50 kuruştur. Şartnamesi 281 kuruş mukabilinde alınır, nümuneler komisyonda görülür. İstekliler kanunî vesikalariyle teklif mektuplarını ihale saatından bir saat evveline kadar komisyona vermeleri. (4687) 3—7236

Vakıflar Umum Md.

Uzun oluk değirmeni ve arsası satılacaktır

Vakıflar Genel Direktörlüğünden:

1 — Ankarada Hatıp çayı kenarında uzun oluk değirmen ve arsasının mülkiyetinin satılması kapalı zarf usuliyle ve peşin para ile artırmaya konulmuştur.

2 — Artırma müddeti 9 birinci kânun 937 gününden 7 ikinci kânun 938 gününe kadar 30 gündür.

3 — İhale 7 ikinci kânun 938 gününe tesadüf eden cuma günü saat 16 da ikinci vakıf apartımanında Vakıflar Umum Müdürlüğü varidat müdürlüğünde yapılacaktır.

4 — İstekliler teminatı muvakkate olarak 525 lira vereceklerdir. Bu teminat ya vakıflar veznesine makbuz mukabilinde yatırılmış nakit veya hükümetçe muteber bir bankadan alınmış mektup olacaktır.

5 — Teklif mektupları 7 ikinci kânun 938 cuma günü saat 15 şe kadar 3 üncü maddede yazılı mahaldeki ihale komisyon reisliğine verilmiş olacaktır.

6 — Teklif mektuplarında şartnamenin tamamen okunup kabul edildiği tasrih olunacaktır.

7 — Satış şartnamesi Ankarada Vakıflar Umum Müdürlüğü Varidat müdürlüğüyle İstanbulda Vakıflar Başmüdürlüğünde bulundurulacaktır. İsteklilerin adı geçen müdürlüklere müracaatları. (4488) 3—6887

Mahkemelerden Tebliğ

Ankara Asliye Birinci Hukuk Mahkemesinden :

Ankarada İktısat Vekâleti muvakkat müstahdemin tertibinden ücret alan ve Yenişehirde meşrutiyet caddesinde 29 No. da ikamet eden Osman Nuriye.

Davacı karımız İktısat Vekâleti evrakı umumiye kaleminde Hamdiye tarafından aleyhinize açılan ihtar davâsının arzuhalinde 29 Nisan 937 tarihinde evlenerek 1 Haziran 937 tarihinde evlenmenin tahmil ettiği vazifeleri ifa etmemek maksadile terketmiş olduğunuzdan evinize dönmeniz hakkında ihtarına karar verilmesi hakkındaki arzuhalin sureti yukarda yazılı adresinize gönderilmiş ve mübaşirce yapılan tahkikatta ikametgâhınızın meçhul bulunduğu tesbit edilmiştir. Davâcı Hamdiyenin talebile arzuhal suretinin on gün zarfında cevab verilmek üzere tebliğine ve mahkeme günü olarak da 28-1-938 cuma günü saat 14 de icrasına mahkemece karar verilmiştir. İşbu davâya tarihi ilândan itibaren on gün zarfında cevab vermekle beraber mezkûr gün ve saatta Ankaranın Adliye sarayının üçüncü katında asliye birinci hukuk mahkemesinde hazır bulunmanız ve yahut musaddak bir vekil göndermeniz lüzumu arzuhal suretinin bu suretle tebliği ve davetiye makamına kaim olmak üzere de H. U. M. K. 142 inci maddesi mucibince ilân olunur. (36) 1—117

Ankara Belediyesi

Satılık arsa

Ankara Belediyesinden :

1 — Yangın yerinde 676 ıncı adada 9 parselde fazla zuhur eden 48 metre murabbaı arsa on beş gün müddetle açık arttırmaya konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli (192) liradır.

3 — Muvakkat teminatı 14,40 liradır.

4 — Şartnamesini görmek istiyenlerin her gün yazı işleri kalemine ve isteklilerin de 18 kânunusani 1938 salı günü saat on buçukta Belediye encümenine müracaatları. (30) 1-111

Satılık arsa

Ankara Belediyesinden :

1 — Hal arkasında bulunan 8 numaralı arsa on beş gün müddetle açık arttırmaya konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli 4825 liradır.

3 — Muvakkat teminatı (361,87) liradır.

4 — Şartnamesini görmek istiyenlerin her gün yazı işleri kalemine ve istekililerin de 18 kânunusani 1938 salı günü saat on buçukta Belediye Encümenine müracaatları. (29) 1-110

Polvarizatör alınacak

Ankara Belediyesinden :

1 — Temizlik işlerinde kullanılmak üzere motörlü ve tekerlekli bir aded polvarizatör on beş gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli (500) liradır.

3 — Muvakkat teminatı (37,50) liradır.

4 — Şartnamesini görmek istiyenlerin her gün yazı işleri kalemine ve isteklilerin de 18-1-938 salı günü saat on buçukta Belediye Encümenine müracaatları. (31) 1—112

Çalı süpürgesi alınacak

Ankara Belediyesinden :

1 — Temizlik işlerinde kullanılmak üzere (8000) aded çalı süpürgesi on beş gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli (880) liradır.

3 — Muvakkat teminatı (66) liradır.

4 — Şartnamesini görmek istiyenlerin her gün yazı işleri kalemine ve isteklilerin de 18 kânunusani 938 salı günü saat on buçukta Belediye Encümenine müracaatları. (32) 1-113

Satılık ada ve yol fazlası

Ankara Belediyesinden :

1 — Yenişehirde 1044 üncü adada 6 parselde fazla zuhur eden 11 metre murabbaı ada fazlasile 103 metre murabbaı yol fazlası on beş gün müddetle açık artırmaya konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli 625 liradır.

3 — Muvakkat teminatı (46,87) liradır.

4 — Şartnamesini görmek istiyenlerin her gün yazı işleri kalemine ve isteklilerin de 18 kânunusani 938 salı günü saat on buçukta Belediye Encümenine müracaatları. (35) 1—116

Arsa satılacak

Ankara Belediyesinden :

1 — Hal arkasında 6 numaralı arsa kapalı zarfla artırmaya konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli (6225) liradır.

3 — Muvakkat teminatı 466,87 liradır.

4 — Şartnamesini görmek istiyenlerin her gün yazı işleri kalemine müracaatları ve ihale 18 kânunusani 938 salı günü saat 11 de Belediye Encümeninde yapılacağından isteklilerin o gün saat ona kadar teminatlariyle birlikte teklif mektublarını Belediye Encümenine vermeleri. (34) 1—115

Satılık arsa

Ankara Belediyesinden :

1 — Hal arkasında 7 numaralı arsa on beş gün müddetle kapalı zarfla artırmaya konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli (6000) liradır.

3 — Muvakkat teminatı (450) liradır.

4 — Şartnamesini görmek istiyenlerin her gün yazı işleri kalemine müracaatları ve ihale 18 kânunusani 938 salı günü saat 11 de Belediye Encümeninde yapılacağından isteklilerin teminatlarile birlikte teklif mektublarını saat 10 na kadar Belediye Encümenine vermeleri. (33) 1-114

Okullar

Filarmonik orkestrası konserleri haftada iki defa verilecek

Müzik Öğretmen Okulu Direktörlüğünden :

Müzik Öğretmen Okulunda verilmekte olan Cumhur Başkanlığı Flarmonik Orkestrası konserleri bu yıl çok fazla rağbet görmüştür. Bunun için konserler 7-1-938 cuma gününden itibaren haftada 2 defa verilecektir.

Cuma konserleri akşam saat 20.30 da başlıyacaktır. Bu konserler için bilet dağıtılmıyacaktır. Her istiyen bu konsere gelebilecektir.

Cumartesi konserleri eskisi gibi öğleden sonra saat 15.30 da başlıyacaktır.

Bu konserler için hususî bilet dağıtılacaktır. Eldeki biletler 1-1-938 den itibaren muteber değildir. Bundan başka flarmonik orkestrasına bağlı salon orkestrası her cumartesi günü halkevinde konserlerine devam edecektir. (4677) 3—7217

Dahiliye bakanlığı

Muğla şehri içme suyu tesisat ve inşaatı eksiltmesi

Dahiliye Vekâletinden :

Muğlaya 4,5 kilometre mesafedeki Şemseddin menbaının şehre isalesi su deposu inşası ve şehir tesisatı ile diğer müteferrik işlerin yapılması kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

1 — İşin muhammen bedeli (89645) lira (71) kuruştur.

2 — İstekliler bu işe aid şartname, proje ve sair evrakı 448 kuruş mukabilinde Dahiliye vekâleti belediyeler imâr heyeti fen şefliğinden alabilirler.

3 — Eksiltme 22. 1. 1938 tarihine rastlayan cuma günü saat on bir de Ankarada Dahiliye vekâleti binasında toplanacak belediyeler imâr heyetince yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin aşağıda yazılı teminat ve vesaiki ayni gün saat ona kadar komisyon reisliğine teslim etmiş olmaları lâzımdır.

A) 2490 sayılı kanunun 16 ve 17 inci meddelerine uygun lira kuruşluk muvakkat teminat,

B) Kanunun tayin ettiği vesikalar,

C) Kanunun dördüncü maddesi mucibince eksiltmeye girmiye mani bulunmadığına dair imzalı bir mektub.

D) Belediyeler imâr heyeti fen şefliğinden münakasaya girme için alacakları vesika.

5 — Teklif mektubları ihale günü saat ona kadar makbuz mukabilinde komisyon reisliğine verilecektir.

Posta ile gönderilecek teklif mektublarının iadeli taahhüdlü olması ve nihayet bu saate kadar komisyona gelmiş bulunması lâzımdır.

Bu iş hakkında fazla izahat almak isteyenlerin belediyeler imâr heyeti fen şefliğine müracaat etmeleri. (11) 1—101

Harita tanzimi

Dahiliye Vekâletinden :

Malatya vilâyetinde Adıyaman kasabasının hali hazır hartalarının tanzimi işi pazarlıkla eksiltmeye çıkarılmıştır. Muhammen keşif bedeli 4.000 liradır. Eksiltme 22. 1. 1938 tarihinde cuma günü saat 11 de, Ankarada Dahiliye vekâleti binasında Belediyeler imâr heyetinde yapılacaktır.

Muvakkat teminat 300 liradır. Şartnameler bilâbedel Belediyeler imâr heyeti fen şefliğinden alınabilir. (10) 1—100

Vilâyetler

Yol tamiratı

Çanakkale Nafıa Müdürlüğünden

Çanakkale vilâyeti dahilinde 46588 lira 68 kuruş bedeli keşifli Gelibolu-Keşan yolunun 0+000 - 12+000 kilometreleri arasında 12 kilometrelik kısmın tamiratı esasiyesi inşaatı 25-1-938 salı günü saat 15 de ihale yapılmak üzere 3-1-938 tarihinden itibaren 21 gün müddetle ve kapalı zarf usuliyle münakasaya konulmuştur.

1 — 46,588 lira 68 kuruş keşfi olan bu işin 20,351 liradan 937 ve mütebakisi 938 senesi bütçesinin tasdikinde tediye edilecektir.

2 — Bu işe talip olanlar, Nafıa Vekâletince verilmiş 937 senesine aid müteahhitlik vesikası ile ticaret odalarına mukayyet bulunduklarına dair vesika ve 3494 lira 10 kuruşluk muvakkat teminat vermeleri lâzımdır.

3 — Teklif mektuplarının 25-1-938 salı günü saat 14 de kadar vilâyet makamında toplanan encümen riyasetine verilmesi ve bu saatten sonra verilecek ve posta ile gönderilecek zarfların kabul edilemiyeceği ve bu işe aid evrakı keşfiye ve şartnameleri görmek ve tafsilât almak istiyenlerin Nafıa Müdürlüğüne müracaatları. (3/28) 1 — 120

Akçakale ve Resülayn istasyonlarında Gümrük ve Muhafaza bölük komutanlığı yapılacak

Urfa Nafıa Direktörlüğünden :

Vilâyetin cenub hududu üzerinde Akçakale ve Resülâyın istasyonlarında yeniden inşa edilecek olan iki adet Gümrük Muhafaza Bölük komutanlığı binası (55,462) lira (80) kuruş bedeli keşif üzerinden kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme 11-1-938 tarihine müsadif salı günü saat 14 de Urfa Nafıa müdürlüğü odasında toplanacak komisyon marifetiyle yapılacaktır.

2 — Bu iki bina inşaatına aid muvakkat teminat mikdarı (4023) lira (14) kuruştur.

3 — İsteklilerin teklif mektuplarına aşağıdaki evrakı bağlamaları şarttır.

A — Yukarıda mikdarı yazılı teminat akçesinin malsandığına yatırdıklarına dair sandık makbuzu veya hükümetçe muteber bir bankadan alınacak teminat mektubu.

B — Teklif sahiplerine Nafıa Vekâletinden verilmiş asgarî (30,000) liralık ehliyet vesikası veya musaddak sureti.

C — Teklif sahiplerinin mensub oldukları ticaret odasından aldıkları 1937 senesine aid vesika veya musaddak sureti.

D — İsteklilerin mühendis veya fen memuru olması veya bunlardan birinden bu işin mesuliyeti fenniyesini deruhte edeceğine dair alacağı teahhüt senedi.

4 — İsteklilerin arttırma ve eksiltme kanununun umumî hükümleriyle kapalı zarf usuliyle eksiltmeye dair olan maddeleri ve eksiltme şartnamesi ahkâmına ve yukarda yazılı maddelerin icabına riayet eylemeleri şarttır. Aksi halde hiç bir mazeret kabul edilemez.

5 — İsteklilerin bu işe aid proje, evrakı keşfiye ve şartnameleri Urfa Nafıa müdürlüğünden isteyerek görebilirler.

6 — Posta ile gönderilecek teklif mektuplarının ihale saatından bir saat evveline kadar eksiltme komisyonuna varması şarttır. Postada vaki gecikmelerden dolayı komisyon mesuliyet kabul etmez. (8432 - 4639) 3—7082

Kazalar

İçme suyu isalesi münakasası

Kalecik Belediye Reisliğinden :

1 — Kalecik kasabasında isale edilecek içme suyunun kaptaj, çelik isale borusu, ferşi ve depo inşası ve sair teferruatı 15-12-1937 tarihinden 14-1-938 tarihine kadar bir ay müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

2 — Keşif bedeli 18219.99 liradır.

3 — Proje, keşifname ve şartname si 225 kuruş mukabilinde Kalecik belediyesinden alınabilir.

4 — Münakasaya iştirak etmek istiyenlerin Dahiliye Vekâleti İmar heyetinden musaddak ehliyetname ibraz eylemeleri şarttır.

5 — İsteklilerin 2490 no. lı kanunun 2 ve 3 maddelerindeki şeraiti haiz olmaları elzemdir.

6 — Muvakkat teminat mikdarı 1367 liradır.

7 — Taliplerin teklif mektublarını 14-1-938 cuma günü saat 14 de kadar Kalecik belediye dairesinde müteşekkil ihale komisyonuna göndermiş olmaları lâzımdır.

8 — İhale 14-1-938 tarihine rastlayan cuma günü saat 15 de Kalecik belediye encümeninde yapılacaktır. (4685) 3—7197

Eczacı aranıyor

İskilip Belediye Başkanlığından

Nefsi İskilip on bin nüfusu mütecaviz bir kasabadır. Mülhakatiyle beraber yetmiş bin nüfusa maliktir. Evvelce mevcud olan eczane eczacının askere gitmesi dolayısiyle kâmilen kapanmıştır.

Belediyenin bir eczahane binası mevcud olup eczacıya bilâicar verilmektedir. Eczacıya belediye meclisi karariyle ayda yirmi beş lira maktuen yardım akçesi verilmesi kabul edilmiştir. Müsait şeraitle eczane açılacak yer arayan aczacılar için bu fırsattan istifade etmek istiyenlerin müracaat etmeleri ilân olunur. (4742) 3—7281

Satılık taylar

Karacabey Harası Direktörlüğünden :

Müessesemizde yetiştirilen hususî bakım ve itina ile neşvünemaları haddi azamisine çıkarılan anadan ve babadan yarışçı bir dişi, beşi erkek olmak üzere 936 doğumlu altı baş saf kan ingiliz Tayı 19 kânunusani 938 çarşamba günü saat onbeşde açık arttırma ile hara merkezinde satılacaktır. Bu hayvanların pedigrilerini ve fotoğraflarını görmek istiyenler Ankara, İstanbul, Bursa Adana Veteriner Direktörlüklerine müracaat edebilirler.

Taliplerden her hayvan arttırmasına iştirak için yüz lira muvakkat teminat alınacaktır. (2/27) 1—119

Yangın arazözü alınacak

Tarsus Belediye Reisliğinden :

Belediyemiz İtfaiyesine kapalı zarf usuliyle bir yangın arazözü alınacaktır. Muhammen bedeli (6830) lira olup muvakkat teminat akçesi (512) lira (25) kuruştur. İhalesi 20-1-938 perşembe günü saat 15 de Belediye Encümeninde yapılacağından İsteklilerin şartnamesini Belediyemizden aramaları ilân olunur. (1/26) 1—118

İcra

Bir han satılacak

Haymana İcra Memurluğundan :

Haymanada Kâzım Kavukçu oğlu ile Ali damadı Yusuf aralarında yarı yarıya ba tupu mutasarrıf oldukları kasabanın Pazar caddesi mevkiinde sağı mukaddema Hacı Ömer ve elyevm İstifan mağazası solu ve arkası ve cephesi tarık ile mahdud 3000 lira değerinde maa müştemilât bir hanın tarafeyn arasında taksimi mümkün olmadığından satılmak suretiyle şuyuun izalesine karar verilen mezkûr hanın evsafı aşağıda gösterilmiştir :

Alt kısmında bir kahvehane iki dükân iki ambar üç ahır iki hâla : Bir kuyu bir ufak nalbant dükkânı, üst kısmında 21 oda 1 hâla vardır. Yukarda hudud ve evsafı yazılı gayri menkul açık artırmaya konmuş olup şartnamenin 15. 12. 937 trihinden itibaren dairemizde herkes tarafından görülebileceği gibi 26. 1. 938 tarihine müsadif salı günü saat 14 den 16 ya kadar dairemizde açık artırma ile satılacaktır. Artırma bedeli muhammen kıymetinin yüzde yetmiş beşini bulmadığı takdirde en son artıranın taahhüdü baki kalmak üzere 11. 2. 938 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 den 16 ya kadar dairemizde yapılacak olan ikinci artırmasında gayri menkul muhammen kıymetinin yüzde yetmiş beşini bulduğu takdirde dellaliye ve ferağ masrafı ve harcı alıcıya eski ve yeni vergileri mal sahiblerine aid olmak üzere en son artırana ihale edilecektir ve bulmadığı takdirde satış geri bırakılacaktır. Taliblerin muhammen kıymetin yüzde yedi buçuğu nisbetinde pey akçesi veya millî bir bankanın teminat mektubunu hamil bulunmaları lâzımdır.

Daha fazla malûmat almak isteyenlerin 937/653 dosya numarasiyle müracaatları ilân olunur. 1—107

Başağrısı, dişağrısı

NEVRALJI

Bütün istırabları teskin eder

GRİPİN

Bilhassa bunlara karşı müessirdir.

İş başında, seyahatte, evde her zaman yanınızda bir kaşe

GRİPİN

Bulundurmayı unutmayınız.

Kalbi bozmaz, mideyi ve böbrekleri yormaz.

İCABINDA GÜNDE 3 KAŞE ALINABİLİR.

İsim ve markaya dikkat. Ve her yerde ısrarla Gripin isteyiniz. 1—104

Uyanış-Servetifünun

1891

Başyazarı: A. İhsan Tokgöz

47 senedir durmadan çıkmakta olan bu haftalık resimli gazetenin Ankarada satış yeri AKBA Kitabevidir. Senelik abone 10 lira. 1-23

Diş tabibi Hamdi Alagün - İhsan Çandır

Pazardan maada hergün diş tedavisi, çene rontkeni.
Yenişehir, Atatürk bulvarı Ercan Ap. No. 3
Anafartalar No. 101 Tel: 3232 Ev tel: 3109 3—6627

EMLÂK ve EYTAM BANKASI

MERKEZİ: ANKARA

vatandaşlara mümkün olan kolaylıkla yardım eder

Şübeleri — İstanbul, İzmir, Bursa

Yapılacak ve yapısına başlanmış meskenler için

Mevcut gayrimenkuller karşılığında ikrazat yapar

Faiz senede % 9. 1 / 2 dur.

ayrıca komisyon almaz

Ekspertiz ücreti (1.000) liraya kadar istekler için 1, fazlası için 2 liradır

Gayrimenkul ipoteği ve Esham ve tahvilât rehni karşılığında Banka muameleleri yapar

Vadeli ve vadesiz mevduat alır.

3—6844

Hediyelik eşyanızı bizden alın!

KÜÇÜK İLÂNLAR

Küçük ilân ŞARTLARI

Dört satırlık küçük ilânlardan-
Bir defa için 30 kuruş
İki defa için 50 kuruş
Üç defa için 70 kuruş
Dört defa için 80 kuruş alınır.
Devamlı küçük ilânların her defası için 10 kuruş alınır. Meselâ 10 defa neşredilecek bir ilân için 140 kuruş alınacaktır.

Bir kolaylık olmak üzere, her satır, kelime aralarındaki boşluklar müstesna 30 harf itibar edilmiştir. Bir küçük ilân 120 harften ibaret olmalıdır.
Dört satırdan fazla her satır için ayrıca 10 kuruş alınır.

Satılık :

Acele satılık eczane — Ceyhanda 29 senelik kıdemli ve tanılmış vatan eczanesi sahibinin ahvali sıhiyesinden dolayı satılıktır Almak için sahibi Ali Rıza Atasağuna müracaat. 3—7256

Satılık arsalar — Yenişehir Karanfil sokak 400 M² Konur sokak 373 M² Telefon: 1538 3—7295

Satılık arsa — Ankarada Adliye binası arkasında Çıkrıkçılar yokuşunda bir arsa acele satılıktır. İstanbul Beyoğlu Nevizade sokak. No. 28 de Jüziye müracaat. 1—75

Kiralık :

Kiralık daire — Yenişehirde Tuna caddesi 40 No. B. Ferit apartımanında 3 çer oda birer holden ibaret iki daire kiralıktır. Fiat 40 ve 45 liradır. Telefon: 1369 1—76

Büyük oda — Merkezî teshin, yakınlık. Karaoğlan merkez apartımanı 1 ci daire. Apartman karşısındaki gazeteciden sual. 1—78

Kiralık ucuz daire — 5 oda 1 hol 2 hela, mutfak ve banyolu daire 45 liraya Maltepe İmalâtı harbiye evleri civarı bakkal Rasime müracaat. 1—18

2 ve 3 odalı kiralık daireler — Yenişehir Özenler caddesi Yiş sokağı Evrentuğ apr. No. 17 Devlet Şûrası arkasında Tl. 2311 1—93

Kiralık oda — Çocuk sarayı arkasında Kâzım apartımanında banyolu 1-2 oda kiralıktır. Bankalar caddesi Berber Hakkı Öcal No. 38 1—97

İş Arıyanlar :

Dans dersi — Diplomalı bir profesör bayan, beden terbiyesi (kültür fizik) ve modern dans derselri vermektedir. Ders toplu, hususî olduğu gibi aile nezdinde de kabul olunur. Yenişehir posta kutusu 1046 1—38

İş arıyor — Alaturka ve alafranga nefis yemekler yapan Sefaretlerde aşçılık yapmış bir erkek iş aramaktadır. Ulus, (İ. E.) rumuzuna müracaat. 1—106

Mürebbiye arayanlar — Fransızcaya vakıf genç mürebbiye vazife arayor. Talipler Salti ve Franko mağazasında M. Mordo Tel. 1855. 1-98

Juvantin saç boyaları

Daima Sabit
Daima Tabii

İngiliz Kanzuk eczanesi lâboratuvarlarında hazırlanan Juvantin saç boyaları muzur ve zehirli maddelerden tamamen âri olup saçlara tabiî renklerini bahşeder. Juvantin saç boyaları kumral ve siyah olarak iki tabiî renk üzerinde tertib edilmiştir.

LİNİMANTOL KANZUK: ROMATİZMANIN KATİ DEVASIDIR.

P. T. T.

Kok kömürü alınacak

Ankara P. T. T. Müdürlüğünden:

Fiyat, miktar ve tesellüm şartlarının; bugünkü vaziyetin değiştirmesi dolayısiyle ihtiyacımız olan kok kömürü yeniden kapalı zarf usuliyle münakasaya konulmuştur.

1 — Satın alınacak kok kömürü 209 tondur.

2 — Muhammen bedeli 5538 lira 50 kuruş muvakkat teminatı 415 lira 39 kuruştur.

3 — Buna aid şartnameler ve mukavelename Ankara P. T. T. Müdürlüğünde her gün görülebilir.

4 — İhale 17-1-938 pazartesi saat 15 de Müdürlük binasında toplanacak komisyonda yapılacağından taliplerin o gün kapalı zarflarını komisyona tevdi etmeleri ilân olunur.

(23) 1—109

İmtiyaz sahibi ve Başmuharriri
Falih Rıfkı ATAY
Umumî Neşriyatı idare eden
Yazı İşleri Müdürü
Mümtaz Faik FENİK
Ulus Basımevi: Ankara

HASAN ÖZLÜ UNLARI

Dünya mevaddı gıdaiyesi arasında en büyük mükâfatla zafer nişanını, diplom donör ve altın madalyayı kazanan ve bu suretle birinciliği bihakkın tasdik olunan

Hasan özlü unları

Vitamin, Kalori, Gıda, Sıhhat

Pirinc, Yulaf, Mercimek, Buğday, İrmik, Patates, Mısır, Türlü, Bezelye, Badem, Çavdar Özü Unlarını Çocuklarınıza Yediriniz.

Allahın yarattığı saf bubattan alınan, vitamini ve kalorisi kuvvei gıdaiyesi çok olan Hasan Özlü Unlarına doktorunuz şehadet eder ki hayatın ve tabiatin en mugaddi ve mükemmel gıdasıdır.

Hasan Ozlü Unları çocuklarınıza tam âfiyet temin eder. Neşvünümalarına yardım eder. Onları çabuk büyütür. Neş'eli, tombul, hastalıksız tombul yapar. Hasan Özlü Unlariyle çok leziz mahallebi ve çorba ve yemek yapılır. Mutlaka HASAN Markasına dikkat. 1 — 28

Demiryolları

Cıvata alınacak

D. D. Yolları Satın Alma Komisyonundan :

Yerli ve ecnebî mala aid muhammen bedeli ve ismi aşağıda yazılı muhtelif civatalar 21. 2. 938 pazartesi günü saat 15 de kapalı zarf usuliyle Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin teklif edilecek malın yerli veya ecnebî olduğuna göre hizalarında yazılı muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve Nafıa müteahhidlik vesikası ve tekliflerini ayni gün saat 14 de kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 167 kuruş mukabilinde Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır.

İsmi	Yerli mala aid Muhammen bedel Lira	Yerli mala aid Muvakkat teminat Lira	Ecnebî mala aid Muhammen bedel Lira	Ecnebî mala aid Muvakkat teminat Lira
52 kalem muhtelif civata	60600	4280	33318	2498.85

(3) 1—99

Türk Hava Kurumu BÜYÜK PİYANGOSU

Üçüncü keşide 11 ikincikânun 938 dedir

Büyük ikramiye 45.000 liradır

Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.00O liralık iki aded mükâfat vardır.

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin eden bu piyangoya iştirâk ediniz...

1—21

YENİ SİNEMALAR HALK

BU GECE

Fevkalâde bir mevzu çerçevesi dahilinde temsil edilen fransızca sözlü

BÜYÜK AŞK

Baş rollerde:

CLARK GABLE - MİRNA LOY

Ayrıca - Dünya haberleri

GÜNDÜZ: ÇALI KUŞU

Seanslar: 2,45 - 4,45 - 6,45. Gece 9 da

1—22

BUGÜN BU GECE

Nefis şark musikisile bezenmiş türkçe sözlü büyük şark filmi

ŞEYH AHMET

Baş rolde: RAMON NOVARRO

Seanslar: 2,30 - 4,30 - 6,30. Gece 9 da

HALK MATİNESİ 12.15 DE W. PLAN

Halil Naci Mıhçıoğlu Ankara Merkezi: Anafartalar caddesi. Telefon: 1230
Şubesi: Ankara Bankalar caddesi. Telefon: 2619 1—29